

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవార్తపత్రిక

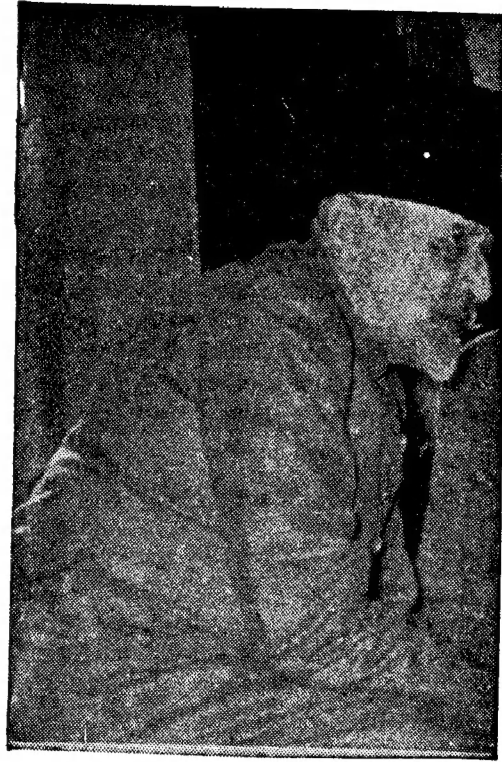
25 నయాప్రసలు

ANDHRA PATRIKA

స్త్రీతిచిహ్నాలు

ఛాటో: సందగోపాల్, హైదరాబాదు.

ఆ జాన్ ఆ స్తమయం

భారత రాజకీయాలలో 40 ఏళ్లుగా ప్రముఖ పాత్ర నిర్వహించిన మహావ్యక్తి మాలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్ ఫిబ్రవరి 22 వ తేదీ ఉదయం కాలధర్మం చెందారు. మాలానా మరణంతో భారతీయ లోక గొప్ప దేశభక్తుణ్ణి, మహావిద్వాంసుణ్ణి కోల్పోయారు. జన్మించింది మక్కాలో అయినా, మతరీత్యా మహమ్మదీయ డైనా, సంకుచిత మతాభిమానాలకు అతీతుడై జీవితమంతా విభిన్న మతానుయాయుల ఐకమత్య సాధనకు, భారత స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి అనంతరం దేశపునర్నిర్మాణ కృషికి అంకితం చేశారు. 1920 నుంచీ గాంధీ మహాత్ముని నన్నిహిత మిత్రుల్లో ఒకరుగా ఉంటూ, చాలా సంవత్సరాలు కాంగ్రెసు అధ్య

క్షుడుగా ఎన్నికై, నత్యాగ్రహోద్యమాలలో పాల్గొని మొత్తం 11 ఏళ్లపాటు కారాగార క్షేత్రం అనుభవించారు. 1942 లో క్రిపుతోను, 1948 లో కాబినెట్ మిషన్లోను కాంగ్రెసు తరపున చర్చలు జరిపారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చే ముందు తాత్కాలిక ప్రభుత్వంలోను, వచ్చిన తరువాత జాతీయ ప్రభుత్వంలోను నభ్యుదయంగా ఉన్నారు.

మాలానా ఆజాద్ రాజకీయవేత్తగానే కాక, పండితుడుగా కూడా ఎన్నడైనా వ్యక్తి. కొరాకకు ఒక భాష్యగ్రంథం, ఇంకా ఎన్నో తత్వగ్రంథాలు, కావ్యాలు రచించారు.

వీరి మరణం భారతీయులకు తీరని లోటు. ★

నంద్యూర నందా

రు. 18-0-0

విడితొడిగిరిన.పై.

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్త వారపత్రిక

సంపుటము 52

సంచిక 28

5-3-58

Founder : K. NAGESWARA RAO

హేవిలంది పాల్కులు పూర్ణిమ బుధవారం

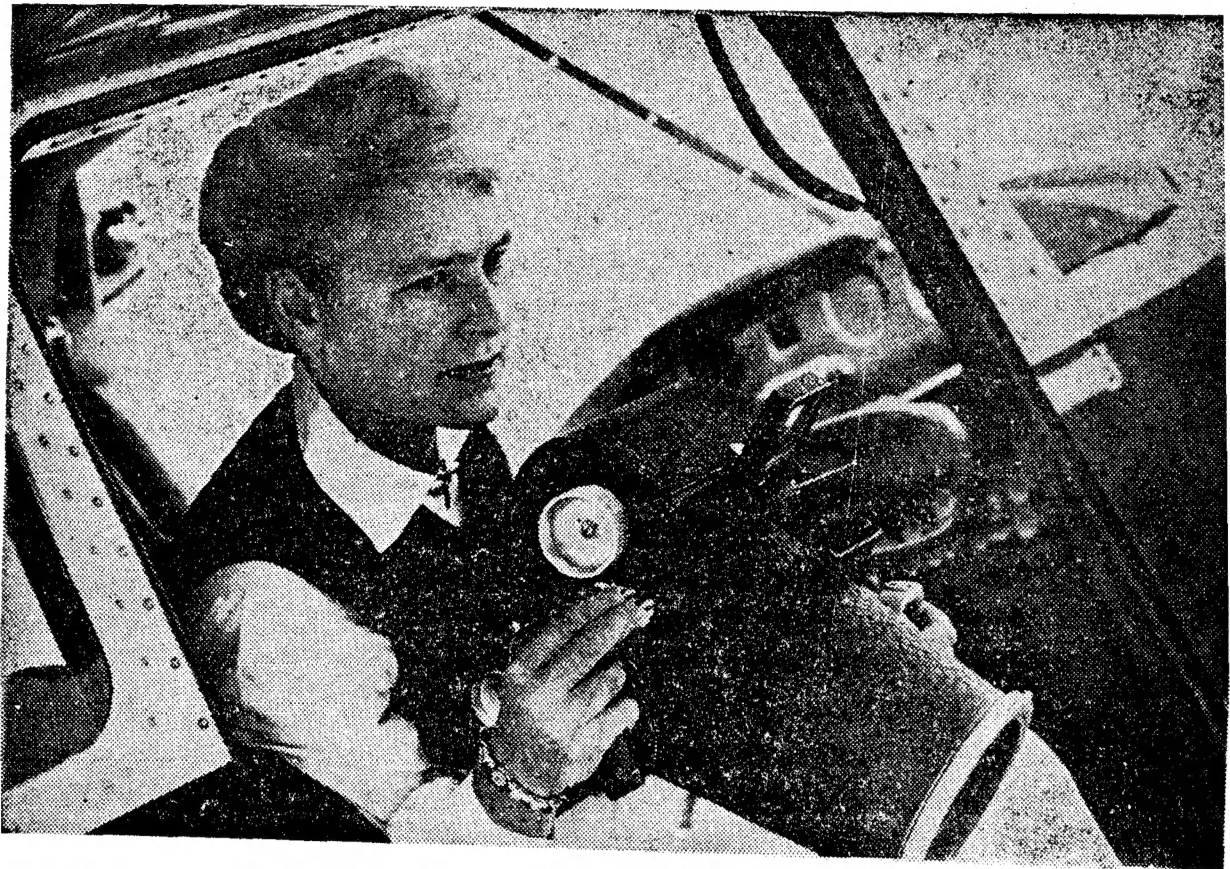
★ వి ప యా ను క్ర మ ణీ క ★

మ ఖ చి త్రం :

పి నీ నటి భానుమతి

భాటాగ్రాహక మార్గరెట్ బుక్-పైట్	3
న్యూఢిల్లీ లేఖ—శ్రీ కృష్ణ	5
ఆంధ్ర మహాభారతము	7
విక్రమార్కుడి మార్కు సింహాననం—పార్థసారథి	11
పెళ్ళికానుక—యన్. శ్రీ కృష్ణారావు	13
దగావడిన తమ్ముడు—బలివాడ కాంతారావు	16
రగిలిన పగ—దద్దసాల రంగనాయకమ్మ	20
నరస విరసాలు—కాటూరి విజయసారథి	26
నేటి పరీక్షల వద్దతి—డాక్టర్ టి. కె. యన్. వివానన్	28
నక్షత్రఫలితాలు—బి. నరసింగరావు	32
వనితాలోకం	35
నన్నా? ఆ! నన్నే?—సి. సీతాదేవి	36
కట్నాలూటం—భగవత్కృష్ణమూర్తి	38
గృహతైద్యం	40
వనితావాణి	41
కాలసాహితీ — 'పెద్దమ్మకొడుకు—ఉత్పల	43
తాతచేసిన ముఱు—రాజేంద్ర	44

రెండవ ప్రపంచయుద్ధకాలంలో వివిధయుద్ధరంగాల్లో పనిచేసిన మొట్టమొదటి స్త్రీ ఫోటోగ్రాఫర్ మార్గరెట్ బూర్క్లెన్. పారిశ్రామిక నుంచి ఈమె ఫోటోగ్రాఫీనే వృత్తిగా పెట్టుకుని గొప్ప ప్రావీణ్యం, కీర్తి సంపాదించింది. విమానంలో కూర్చుని ఈమె ఫోటో తీస్తూండడం వైచిత్ర్యంలో చూడవచ్చు.

ఫోటోగ్రాఫర్ మార్గరెట్ బూర్క్లెన్

సుమారు 80 ఏళ్ళకిందటి సంగతి. “మెక్సో” ప్రతిక నిర్వాహకుడు పరిశ్రమలకు, వర్తకానికి సంబంధించిన కొత్త ప్రతిక ఒకటి వదులుదామని నిశ్చయించాడు. ఆ కొత్త ప్రతిక పేరు “ఫార్మాన్”. దానిలో ప్రచురించడానికి పరిశ్రమలకు సంబంధించిన ఫోటోలు కావలసినవచ్చాయి. కొన్ని ఫోటోలు తెప్పించి చూస్తూండగా అందులో మార్గరెట్ బూర్క్లెన్ అనే మహిళ తీసిన ఫోటోలు ఆయన్ని బాగా ఆకర్షించాయి. ఆమె తీసిన ఫోటోలు ఉన్నదాన్ని ఉన్నట్లు చూపించడమే కాక, ఏదో ఒక సత్యాన్ని నిరూపిస్తున్నట్లుగా ఉన్నాయి. కళాకారుడు ఒక చిత్రాన్ని కంపోజ్ చేసి వట్లు కంపోజ్ చేసి ఉన్నాయి. పైగా ఫోటో

గ్రాఫర్లు ఏ వరూ బెల్ల సాహసించనంత ప్రమాదకరమైన పథకాలనుంచి ఆమె ఆ ఫోటోలు తీసింది ఇదంతా చూసి ముద్దుట పడి ఆయన ఆమెను పిలిపించాడు. తీరా చూస్తే ఆమె మహిళ 28 ఏళ్ల తర వయస్సుపిల్ల. చక్కటి నీలకళ్ళు, చిక్కటి అందమైన జుట్టు, ఆవేశంతో, తొందరగా మాట్లాడేది, నాజాకులనం-చూస్తే ఈ పిల్లేనా ఈ ఫోటోలు తీసింది అనిపించింది. కాని ఆమె “ఫార్మాన్” ప్రతికలో చేరిన కొద్దికాలానికి ఆయన గ్రహించారు, ఆమె తనకు కావలసిన ఫోటో తీయటానికి ఎంత అపాయమైనా, ఎంత కారీరక మానసిక శ్రమయైనా లెక్కచేయదని. మార్గరెట్ బూర్క్లెన్ 1906 లో జన్మించింది. జీవకాస్త్రమంటే మొదట్నుంచి

అభిమానం. కాలేజీలో కాస్త్రవిషయాలతో పాటు కొద్దిగా చిత్రకళ కూడా అభ్యసించింది. చిత్రకళ పాఠాల సందర్భంలో ఫోటోగ్రఫీ కూడా కొద్దిగా నేర్చుకోవలసి వచ్చింది తనదగిరున్న పాఠశాలకు కామెరాతో ఫోటోలు తీయవారంభించింది. మంచి నేర్పు సంపాదించింది. తండ్రి చని పోయిన తరువాత కేవలం తన ఫోటోల మీద వచ్చిన డబ్బుపెట్టి చదువు తూర్తిచేసుకుంది. 1927 లో చదువు తూర్తికావటంతో ఆమెకు మైక్రోస్కోపును ఉపయోగించటం కంటే కామెరా లెన్సును ఉపయోగించటమే బావుందనిపించింది అప్పటినుంచి ఫోటోగ్రఫీనే ఆమె వృత్తిగా పెట్టుకుంది క్లీవ్ లాండ్ (ఓహియోరాష్ట్రం)లో తనంత

ఫోటోగ్రాఫర్ మార్గరెట్ బూర్క్ - వైట్

చిన్న ఇంటానే ఒక వాడుకగా నా ముగిసినా ఉంటుంది. స్వాగతం తో మేలో ఫోటో డెవలప్ చేసుకొనేది. ఒకటే కామెరా ఉండేది. దాంతోనే ఆమె అదివరకవ్వయా పట్టించుకొని ఫారికామిక ఛాయాచిత్ర రంగంలో సాటిలేని కృషి చేసింది.

“ఫోటోగ్రాఫర్” పత్రికలో చేరమని హెన్రీయాన్ ఆహ్వానించిన తర్వాత ఆమె అపత్రిక బయటికి రావటానికి ముందు ఎనిమిది నెలలపాటు విపరీతంగా పనిచేసింది. అమెరికా అంతటా పర్యటించి పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలను ఫోటో తీసింది. తరవాత 1981 లో అంతవరకూ అమెరికాలో ఎవరూ ఫోటో తీయని సోవియెట్ ప్రభుత్వ వంచనకు ప్రజాభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ఫోటో తీసి ఒక ఛాయాచిత్రకథగా ప్రకటించింది. 1988 లో హెన్రీయాన్ “లైఫ్” పత్రిక స్థాపించటంతో ఆమె అందులో చేరి, అప్పటి నుంచి అందులోనే పనిచేస్తోంది.

“లైఫ్” మొట్టమొదటిసారి ముఖచిత్రం మీద ‘మాంటానా’ రాష్ట్రంలోని పెక్ కామె నోమ్మ పడింది. అది బూర్క్ వైట్

తీసిన ఫోటోయే. ఆ నోమ్మ వాళ్ళుండటంతో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు. కాని ఆమె ఆనోమ్మకు సంబంధించిన చక్కని వ్యాసం కూడా రాయటం అందరికీ ఆశ్చర్యకారణమైంది.

ఆ తరవాత ఆమె ఎందరో ప్రసిద్ధవ్యక్తుల ఫోటోలు తీసింది. చర్చిల్, రూజ్వెల్టు, స్టాలిన్, మదాం చియాంగ్ కైశేక్, హేల్ సెలాసీ, నెహ్రూ, గాంధీ, పోప్, బెనెన్ ఛోవరల వంటి వారిని సో ఫోటోలు ఆమె తీసింది. హెన్రీయాన్ పత్రికలకోసం గానూ ఆమె యూరప్ లోని ప్రతి దేశానికీ, రష్యా, ఆఫ్రికా, కొరియా, ఆర్జెంటీనా ప్రాంతాలకు వెళ్లి ఫోటోలు తీసింది.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో ఫోటోగ్రాఫర్ గా పనిచేసిన మొదటి స్త్రీ ఈమెయే. ఒకసారి ఈమె సైన్యాలతో కలిసి ఉత్తర ఆఫ్రికా వెళుతుండగా ఆమె ఉన్న ఓడకు టార్పిడో తగిలి మునిగింది. ఆమె అద్భుత వకాత్తు తప్పించుకొంది. రెండేళ్ళపాటు ఇటలీలో వుండి యుద్ధచిత్రాలు తీసింది.

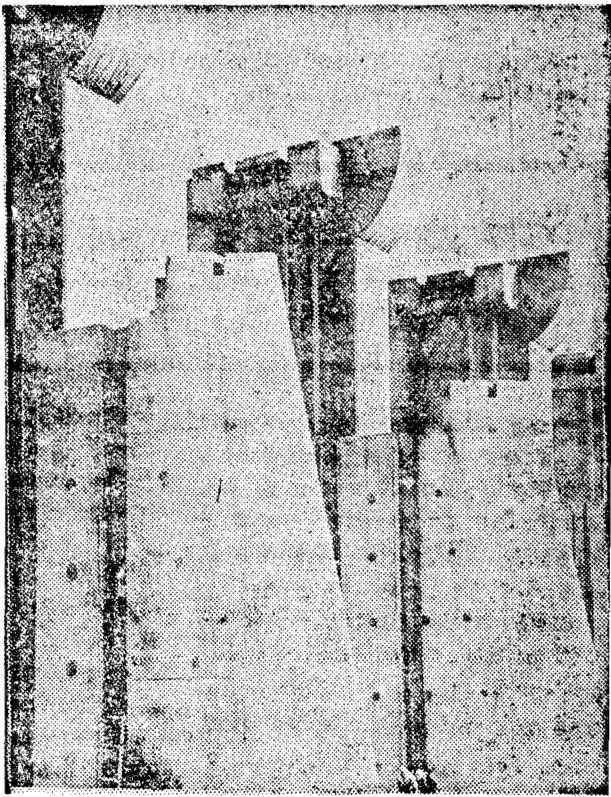
మాస్కో ముట్టడిని ఫోటోలు తీసింది. జనరల్ హాలక్ తో కలిసి రైస్ పదిని చాటి, కాంబులతో ధ్వంసమైన జర్మన్ నగరాలను, నిర్బంధ శిబిరాలను దర్శించింది. ఈమె కృషిని అమెరికా యుద్ధకాళ గుర్తించి 1947 లో ఆమెను గౌరవించింది.

భారతదేశ విభజన సమయంలో లక్షలాది ప్రజలు వలసలుపోవటాన్ని ఈమె ఫోటోలు తీసింది. భారతదేశంలో, దక్షిణాఫ్రికాలో పరిస్థితులనుగూర్చి ఈమె ఛాయాచిత్ర కథలు రాయడం చేసింది. కొరియా యుద్ధ కాలంలో వైపులి కొరియాలో పనిచేసింది. ఈమె కొన్ని పుస్తకాలు కూడా రాసి తన తీసిన ఫోటోలతో సహా ప్రచురించింది. 1948 లో నూజెర్సీ స్త్రీలకళాకాల ఈమెకు డాక్టరేట్ ఇచ్చింది. నూజెర్సీ తరవాత మిచిగాన్ విశ్వవిద్యాలయం డాక్టర్ అఫ్ ఫైనార్స్ బిరుదు ఇచ్చింది.

ఇప్పుడీమె తన జీవితానుభవాలను వ్రాస్తోంది. “ఈమె తన మామగారేత్రాలతో ఏ ఇతరస్త్రీ చూడనంత జీవితాన్ని, ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని, విచిత్రాలనీ, యంత్రాల లయబద్ధ చలనాలను చూసింది,” అని ఒకరు ఈమెనుగూర్చి అన్నారు. ★

మ్యూయార్డు హార్వరుమీదుగా హెలికాప్టర్ లో పోతూ బూర్క్ వైట్ తీసిన “స్వాతంత్ర్యదేవి” విగ్రహం ఫోటో.

1986 లో “లైఫ్” పత్రిక మొదటిసారి ముఖచిత్రంమీద ప్రచురించిన ఫోర్ పెక్ డామ్ (మాంటానా రాష్ట్రం) ఫోటో బూర్క్ వైట్ తీసినదే.

మృత్యుమర్తి ప్రభు

శ్రీ ఫిరోజ్ గాంధీ బయటపెట్టిన అధికారపత్రం

విసుక్తు పన్నెండుగురు శిష్యులతో కలిసి ఆఖరిసారిగా విందారగించాడు. అతరవా త నేత్రయశశి శిలువ వేయటంజరిగింది. అప్పటి నుంచీ 'పదమూడు' సంఖ్యను అరెష్టంగా పరిగణిస్తూ వచ్చారు. కేంద్రమంత్రి మండలిలో కూడా పదమూడుగు మంత్రులున్నారు. వీరిలో ఒకాయనైన ఇటీవల శిలువ వేసే శక్తి లో ప్రజాస్వామిక సంప్రదాయాలు వేళ్ళుతన్ని నిలిచేట్లు చేశారు.

ఉద్వాసన చెప్పిన ఏమంత్రికి ఇవ్వసంత ఘనమైన విద్యోగాలును శ్రీ టి. టి. కృష్ణమూర్తికి ఇచ్చారు. ప్రధాని, ఆయనకుమార్తె శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ, రక్షణ మంత్రి శ్రీ కృష్ణమూర్తి, ఆహార వ్యవసాయమంత్రి శ్రీ ఎ. పి. జెన్, రవాణామంత్రి శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, కార్మికమంత్రి శ్రీ నందా, వాణిజ్య, పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ మురారీ జగయ్య, నీటిపారుదలశాఖమంత్రి శ్రీ ఎన్. కె. పాటిల్, భారీపరిశ్రమలమంత్రి శ్రీ ఎమ్. ఎమ్. హు. ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ రాఘవకావీర్, ఇంకా ఎందరో అధికారులు, మిత్రులు పాలం విమానాశ్రయానికి వెళ్ళి టి. టి. కె.కు విద్యోగిచ్చారు.

ప్రధానమంత్రి చాగా నివేదికమీద పార్లమెంటులో చర్చ ప్రారంభిస్తూ అధికమంత్రి శ్రీ టి. టి. కృష్ణమూర్తికి సంబంధించినంత వరకూ కథ ముగిసినట్లేనని అన్నారు.

జీవితభీమా కార్పొరేషన్ విషయాల్లో ప్రభుత్వం మిలిమిరినకోకల్గం చేసుకుంటుందని చాగా నివేదిక విమర్శించింది. దీనికి సరిగా విరుద్ధంగా పార్లమెంటుకు ధనసహాయ కార్పొరేషన్ విషయాలపై దర్శాపుచేసిన శ్రీమతి సుచేతకృపలానీ ఆ కార్పొరేషన్ విషయాల్లో ప్రభుత్వం తగినంతగా జాగ్రత్తం చేసుకోవటం లేదని విమర్శించింది. అప్పట్లో ఆవిడ ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీలో ఉండేది.

ప్రధానమంత్రి, శ్రీ ఫిరోజ్ గాంధీ కొన్ని వివాదాలకు కారకులయ్యారు. చాగా నివేదిక మీద మాట్లాడుతూ

ప్రధానమంత్రి కానైతే ఎక్కువగా లాభిస్తోంది చెబితేదుగాని, కొన్ని లాభీ వార్తలు

శ్రీ కృష్ణ
[ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి]

విన్నాసని వాటి ప్రసక్తి తీసుకొచ్చారు. అలాఅయితే ఎవరో "గజ్జెహ" పనిచేస్తూఉండి

ఉండాని సభ్యులు అన్నారు. ఎవరో మాటలు మానుకనే వారు లేకపోలే ఎక్కడో కామనకున్నమాటలు ప్రధానమంత్రి కలా తెలికాయని వారు వాదించారు. ప్రధానమంత్రి ఉపస్థానం అయిన దగ్గరించీ సభ్యులు గోడలకు చెవులేకాక నీడలకు నోళ్ళుంటాయనికూడా ధయపడుతున్నారు.

చర్చలో కలగజేసుకుంటూ శ్రీ ఫిరోజ్ గాంధీ ఒకానొక అధికారపత్రాన్ని ఉదహ

భాధనుంచి క్షిప్రమైన విమర్శ

అమృతాంజనం నిమిత్తం
అన్ని వాస్తవాలూ
దివ్యమృతము
అమృతాంజనము వేసుకోండి!
అధిపతి శివంధో
అవశ్యమే కన్పించి

అమృతాంజనము

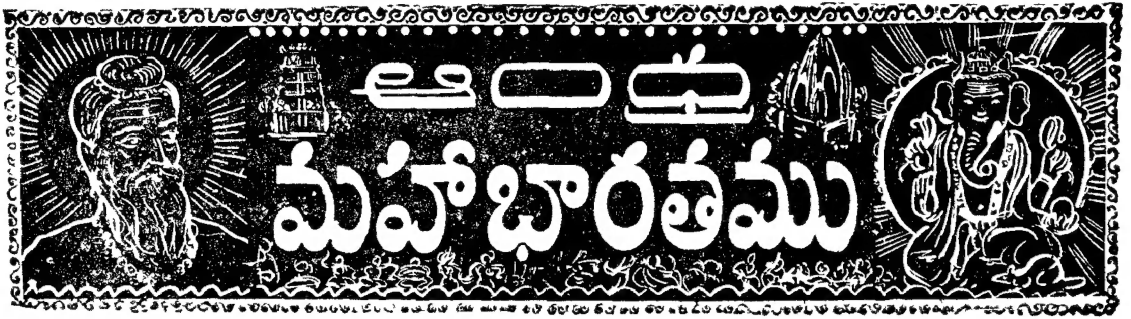
అమృతాంజనం లి.,
మద్రాసు 4.
ప్రతిబిందు 1. కంకరా 7.

ప్రతి అదివారం రాత్రి 6.30 గంటలకు 41 మిటర్లమీద రేడియో సిలోన్ లో, దక్షిణభారత భావలన్నింటిలో నలువడే బొత్తానికి కళాకారుల ప్రోగ్రామ్ 'అమృతాంజలి' విసంది.

* * *

క్రిశ్చమచారి రాజీనామాతోను, మాలానా ఆకాద్ మరణంతోను ప్రధాన మంత్రికి కొత్త సమస్యలు ఎదురైనాయి. మొత్తం కేంద్రమంత్రి మండలినే పునర్నిర్మించవలసి రావచ్చు. కేంద్రప్రభుత్వ పరిపాలనా వ్యవస్థనే క్రమబద్ధం చేయాలని ఒక అభిప్రాయం లాబీల్లో విసవస్తోంది. కాబట్టి హోదా ఉన్న మంత్రుల సంఖ్య తగ్గించాలని, స్వతంత్రంగా ఆయా కౌలులపై అధ్యక్ష్యం వహించే మంత్రుల్ని ఎక్కువ చేయాలని అంటున్నారు. సాంఘిక వ్యవహారాల కౌలు ఒక దాన్ని స్థాపించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ కౌలు క్రింద సమాచారం

(49-వ పేజీ చూడండి)

[ఉద్యోగ పర్వం నుండి]

చ. కరితురగాదిపుట్టనయు గాలియు నొంపదె యొంటి నున్న య
త్రరువు ననేకభారుహావితానము గుంపయి పేర్చి బాధలం
బారయునె యన్నదమ్ములును బొందిన నేరి కసాధ్యు లట్లుగా
కెర వయి నిల్చినం గెలని కెల్లిద మై పఱివోదు రెంతయున్.

వ. కావునఁ గొరవులు బాండవులు నొందొరులకుఁ బ్రాపై పొదలిన నెదిరికి నజయుఁ లగుదురు పరుల యొత్తు లేని
రాజ్యంబు పూజ్యమహిమం బరఁగు వనవాసంబునం గుందిన కౌంతేయులం దడయక తెచ్చి యుచితపదం విచ్చి
నిలుపుట నీ కొడుకులకు నిలుపు గావించుట యగు నని చెప్పి మఱియు నిట్లనుఁ బ్రియవాదు లెందును గల రప్రియం
బగుం గాకేమి యని వత్సంబు వలుకువారు లేరు జూదంబు నప్పుడే నద్దవడి యప్రియం బగుటకు శంకింపక
వత్సంబు వలికితి నది నీకు రుచియింపక రోగికిఁ బథ్యాహారంబు దల కంటగించునట్లయ్యె నైన నిప్పుడుం తెప్పెద
వినుము కాకంబులం గైకొని మయూరంబులం బరిహరించు విధంబున మార్జాలంబులం బాటించి సింహంబులయెడ
ననాదరంబు సేయుచందంబున సుయోధనాదులం బట్టి యుద్దిష్టిరప్రముఖుల విడిచితి నేఁడు కార్యంబు ముట్టవచ్చినం
దోఁపక మిడుంగులు సోఁకినట్లు దల్లిడించెదవు కులంబునకై యొకనిఁదొంగుగదయ నీతి యేని పెద్దలు పెప్పుదురు
దుర్జయవరుండై నద్బుద్ధి పెప్ప విసం డేని మనము దుర్యోధనుం దొంగిన నేమి యగు నదియట్లుండె నంపద నహా
యంబు నపేక్షించియుండు నహాయంబు నంపద నుద్దేశించి వర్తిల్లి నిట్లని యొకటొకటి పొందునం గాని సిద్ధింపవు
గావున నీ నంపదపాండవులకును వారి నహాత్వంబు నీకునుం బ్రియం బొనరింప నొందొరుల కలయుట మేలుగాక
మనలావు వెలిసేయుట లెస్స యగునే కురువంశ నిస్తారకు లగు భీష్మయుద్దిష్టిరులును నవక్రవిక్రము లగు కర్ణార్జు
నులును బ్రతాపధాము లగు భీమదుర్యోధనులును శస్త్రాస్త్రపారగు లగు నభిమన్యు లక్షణ ప్రభృతి కుమారులును
కాపానుగహనమర్దు లగు ద్రోణదువదాది పరమాత్ములును వారివారి బంధుమిత్రుఁ జనంబులును నొక్కమొగంబై నీ
వనువుసేయుచు నయవిక్రమంబు లప్రతిహతంబులై నడవం బృథివి కాపింప భవదీయ చిత్తవం బుజ్జ్వలంబై యొరుల
తెడలేక చెల్లుచున్న నెంత యొవ్వగునో యటు విచారింపుము పాండవులు ధీరమతులై వైర మెత్తక యూరక తొలంగి
యుండిరేనియుఁ గతివయ దినంబులలోఁ జీకాకుపడి చెడుం గాక గాంధారీనందనుచేత వసుంధరా పరిపాలనభారంబు
విర్యహింపం బడునే యనిన విని దృతరాష్ట్రుండు విడుదన కిట్లనియె.

తే. నీవు సెప్పినమాటలు నిర్మలములు, నిపుణనమ్మతములు రాజనీతిమార్గ
బోధకంబులు నైనను బుత్రు విడువ, నోప ధర్మోజయతి యని యుండువాఁడ.

వ. అనిన విని విడుదం దతని కిట్లనియె. దేవాజ్ఞాతులు గుణహీను లైనను విడువం దగ దనిన నకలగుణ సంపన్నులై
భవత్ప్రసాదంబు గోరుచున్న కౌంతేయులం దిగవిడువం దగునే యేను నీకు హితంబు గోరెడువాఁడ నని
విశ్వయించి నాబుద్ధి వినుము వారల జీవనంబునకుఁ గొన్ని యలంతిపల్లియ లైనను దుర్యోధను నొడంబబి
యేర్పబి తెలుగు పఱచిన లెస్స యని చూచెద నతని విడువ వలయు నని చెప్పితి నేనిఁ బెనఁకువం బశ్చాత్తాపంబు
పుట్టు దాని కప్పుడు ప్రతీకారంబు లేదు కావున నెల్లభంగుల నియ్యకొని పాండవులతోడ నంది పేయవలయు
నట్లుం గాక.

క. తమలోని పాశ్చకుంగా, నమరము సేసినను గాని చాఁ జనదె శరీ
రము లాధివ్యాధిజరా, నమన్వితము లగుటఁ జేటు నహజం బరయన్.

చ. గజతురగాది సంపదలుఁ గాంతలతోడి విహారలిలలుం
బ్రజ కనురాగ మొందఁ బరిపాలన సేయుక్రమంబుఁ బోరులక

విజయముఁ జూచి పేర్పుటయు విస్మయతాభరణాను లేవ వ
ప్రజానిత వైభవముఁ గల రాజులు జోయిర కాక నిల్చిరే.

- క. కావునఁ జెవికిం జేఁ దగు, నీవాక్యము విసంగఁ జాలి లేని నిహాపర
ప్రీతిభవములకుఁ గీర్తికి, దావల మై వెలయు టింత తథ్యము సుస్థి.
- క. తగ నీలో నూహించుము, దిగ విడువకు ధర్మతనయు దృఢమతి మై పొం
దగువందము గొడుకులకుం, బ్రేగడలకుం జెప్పి తీర్పు పెం పేర్పడఁగన్.
- ఆ. అనిన నాంబికేయుఁ డను నీదుపలుకులఁ, గలఁక దేటి బుద్ధి దెలివి నొంకె
నిట్లు చేయువాఁడ నిదియ కర్ణము ధర్మ, మును యశంబు లాభమును డలంబు
- చ. అనుడు ముదంబు నమ్మమియు నాత్మఁ బెనంగొన నన్నతోడ ని
ట్లను విదురుండు పెద్దవడి కక్కట నీమది కార్యవృత్తి నూ
ల్కొనియె సుయోధనుం గని యకుంతిరనిశ్చయ మై యతండు వ్రా
లినదెన వ్రాల కుండిన బలే మముజోటులకుం బ్రియం బగున్.
- వ. అని పలికి నిట్టూర్పు విగడించి.
- క. దైవంబ నేర్చుఁగా కిటు, వోవఁగ నే నేర్పు నేరఁ బా మ్మని పలుకం
గా వశమె నరున కెక్కుడు, దైవము పొరువముకంటె ధరణీనాథా.
- సీ. ఉర్విధరంబుల నొప్పెడు జేవులుఁ జలులకాంతికి నునుమెటుఁగు వెట్టి
ధరణీజగుల్మలతావితానము పల్లవములకుఁ గట్టెట్టవన్నె యొనఁగి
యరుణాంబుజంబుల యంతర్దళంబుల తళతళ యను జిగి దళముకొల్పి
చక్రవాకద్వయసంతతి యెఱకల గొమరారు కంజాయఁ గ్రొత్త నేసి
- ఆ. తనదుబాలబింబ మనుపమేయప్రభా, పటలజటిలగగనభాగ మగుచు
నుల్లసిల్లి జగము లెల్లను విలసిల్లఁ, బూర్వశిఖరిమీఁదఁ బాడిచె నినుఁడు.
- వ. ఇట్లు సూర్యోదయం బగుటయు ధృతరాష్ట్రుండు దత్తాలోచితాచారంబులు నిర్వర్తించి తగు తెఱంగున నలంకృతుం
డయి యాస్థానమందవంబున కరిగి పేరోలగం బిచ్చినఁ గుంభనంభవకృతవర్మాశ్వామకర్ణుడు లగు దొర
లును వీష్ణువిదురబాహ్నికపోవదత్తభారీశవః ప్రభృతు లగు బంధుజనులును దుర్యోధన దుశ్శాసన ప్రముఖు లగు
కుమారులును లోనుగాఁ గల సమస్తపరిజనంబులును వచ్చి బలసియుండి రయ్యవనరంబున సంతయుండు వచ్చి
వాకిటనిలిచి పటిహరులవలనఁ ద న్నెఱంగించి వుచ్చి చొచ్చి సముచితప్రదేశంబునఁ గూర్చుండి తన మాటలు
వినుటకుఁ జిదిముడిపడుదున్న కొలువుఁ గలయం గనుంగొని యిట్లనియె.

సంజయుఁడు ధృతరాష్ట్రునితో బొండువుల తెఱంగు సెప్పుట

- తే. పాండురాజతనూజులపాలి కర్ణి, నిమ్మహారాజ పనువంగ నేఁగి ధర్మ
పుత్రుఁ గాంచి నారండు మైత్రిమెఱయఁ, గౌరవుల సేమ మెల్లఁ బేర్వేర నడిగె.
- వ. మఱియుం దగువారలనెల్ల నయ్యెయిచితవిధిం బ్రజామంబున వినయంబున బాంధవంబున మిత్రభావంబున
వాత్సల్యంబునఁ బ్రాసాదంబున నాదరించె నేనును భూనాథుండు గణపిన తెఱంగునఁ గొంతలేకుండ బంధుత్వం
బునకు వలయు మాట లాడితిఁ బదంపడి కార్యంబు ప్రసంగించి నాయాదీనమాటలకు నయ్యుధిష్ఠిరుండు పలికిన
వచనంబు లింత యొప్పునే యవి యగ్గించిన ధృతరాష్ట్రుం దవహితుండై యడుగఁ దా నయ్యుధిష్ఠిరునకుం జెప్పిన
భంగులు నతండు వానికి నెల్ల నుత్తరం బిచ్చిన తెఱంగును నెఱంగించి ధృతరాష్ట్రునినకుం బితామహునకు దుర్యోధను
నకుం గ్రమంబున వారివారితో నాడు మది వియమించిన చందంబులు ధర్మనందను పలుకులపరిపాటిం దేటవడం
జెప్పి సూత సూసుండు వెండియు నిట్లనియె.
- తే. ఏ నుపస్థావ్యపురమున కేఁగి తొలుత, వాసుదేవార్జునులఁ గంటి వారు నీతి
పథము దప్పనిమాటలు బలిమిఁ దోఁచు, నట్లుగా నాడి రవి వినుం డాదరించి.
- వ. అనిన విని ధృతరాష్ట్రుం దవ్వాసుదేవునితం బె ట్లతం దే మనియె నని యడిగిన నతనికి సంజయుం దిట్లనియె.

ఉ. తానును సత్యభామయును ద్రాపదియుక్ నరుడుక్ రహస్యగో
స్థీనిరతాత్ముడై సుతులుఁ జేరని చెందనియట్టివోటఁ గాం
తానివహంబు గొల్వఁ బ్రమదస్థితి నుండియుఁ బిల్వఁ బంచె న
న్నానలినోదరుండు హృదయంబున నీ దెన కూర్చి యెట్టిదో.

వ. ఏనును దత్తకారంబు పణిహారులవలన మున్న యెఱింగినవాఁడ నగుటంజేసి కంచుకంబును శిరోవేష్టనంబును ధరి
యించి విసితవేషుండనై పోవునప్పుడు కృష్ణార్జును లనేకమణిమయభూషణప్రభాభాసితులై యొక్క సెజ్జన యున్న
వారు. కృష్ణుండు పవ్వళించి యుండి చాచినచరణంబులు దొడలపై నిడికొని యర్జునుండు గూర్చున్నవాఁడు సత్య
భామయుం బాంచాలియు గడ్డియలపై నున్నవారు నవినయంబుగా నేనును దండప్రజామంబు నేసిన న న్నాదరించి
కృష్ణుని చేసన్న నర్జునుపనుపునం కనకరత్నమయం బగు నతనిపాదసీతం బతండు వ్రేల్చినకాళ్లు దిగిచికొన నిర్దణ
ముద్రియ లెత్తి తెచ్చి నాకుం బెట్టిన నేనును దానిం గరతలంబున నంటుచు ధరణీతలంబునఁ గూర్చుండి కేలు
మొగిడ్చి ఫాలతలంబునం గదియించి నీలవర్ణులు బాహుబలమదభరితులును నయి యేనుఁగుదోయియుంటోరె నున్న
యమ్మాధవధనంజయులఁ జూచునప్పుడు నాకు హర్షాక్రపులకలును దదనంతరం బయంబునుం బుట్టె నట్టియెడ.

క. ఈ యిరువురుఁ బంచినపని, సేయుదు రెఱు ధర్మజనకుఁ జేకుటనితలం
పేయది యతనిం దొడరుట, వేయేటికి జముని శిరము వ్రేయుట గాదే.

వ. అని తలంచుచుండ నమ్మహానుభావులు నన్ను సంభావించి తా రుపయోగించునట్టి యన్నపానంబులును దమకుఁగట్టఁ
దగినట్టి పత్రంబులను దాము దొడుగునట్టి భూషణంబులను నాకుఁ బ్రియం బొనర్చి గారవించిన నేనును నాపోయిన
కార్యంబు విన్నవించిన విజయుండు బలుమొగంబుతో దానికి శుత్తరంబు వలుకం దొడంగిన వారిం బి వారిజోదరుం
డిట్లనియె.

సంజయుండు ధృతరాష్ట్రునకుఁ గృష్ణుండు సెప్పిన మాట లెఱింగించుట

తే. వినుము సంజయ ధృతరాష్ట్రవిభుని పెద్ద, కొలువునందుఁ దత్పుత్రులు గురుఁడుఁ గృపుఁడు
నాపగానందనుఁడు మొదలైన నకల, జనులు వినుచుండఁగా నిట్లు లనుము నీశ్రు.

ఆ. అయ్యశాతశత్రుఁ డలుగుట నీళ్లుల, నగ్ని పుట్టినట్టి దయ్యె మీకు
నార్య ఔరవు లేదు నేర్పుమై నింకఁ గా, వింపవలయుపనులు వినుఁడు మీకు.

వ. అవి యెవ్వ యంచేసి.

సీ. కలయట్టి వివిధార్థములు నశేషంబుగఁ దగ నొనఁగొందు నత్పాత్రములకు
జెలులఁ జాట్టముల నాశ్రితులను రావించి సత్కరింపుఁడు సంతనం బెలర్చ
నిచ్చానుగుణముగ నింద్రియసుఖముల ననుభవించుపుఁడు హృదయంబు లలర
సాండ్రను బిడ్డల నయ్యైవిధంబుల గారవించుపుఁడు ప్రియపూరితముగ

తే. మఱియు నెవ్వరిచిత్తమెత్తెఱఁగునందు, వాటమైయుండు నది యెల్లవలయునట్లు
నేసి విహరింపుఁ డిం కెడనేయ కనికీ, నడవుఁ డటచేతఁ బ్రాణంబు లిడి కడంగి.

వ. అని చెప్ప మింత యేమిటి కంచేసి.

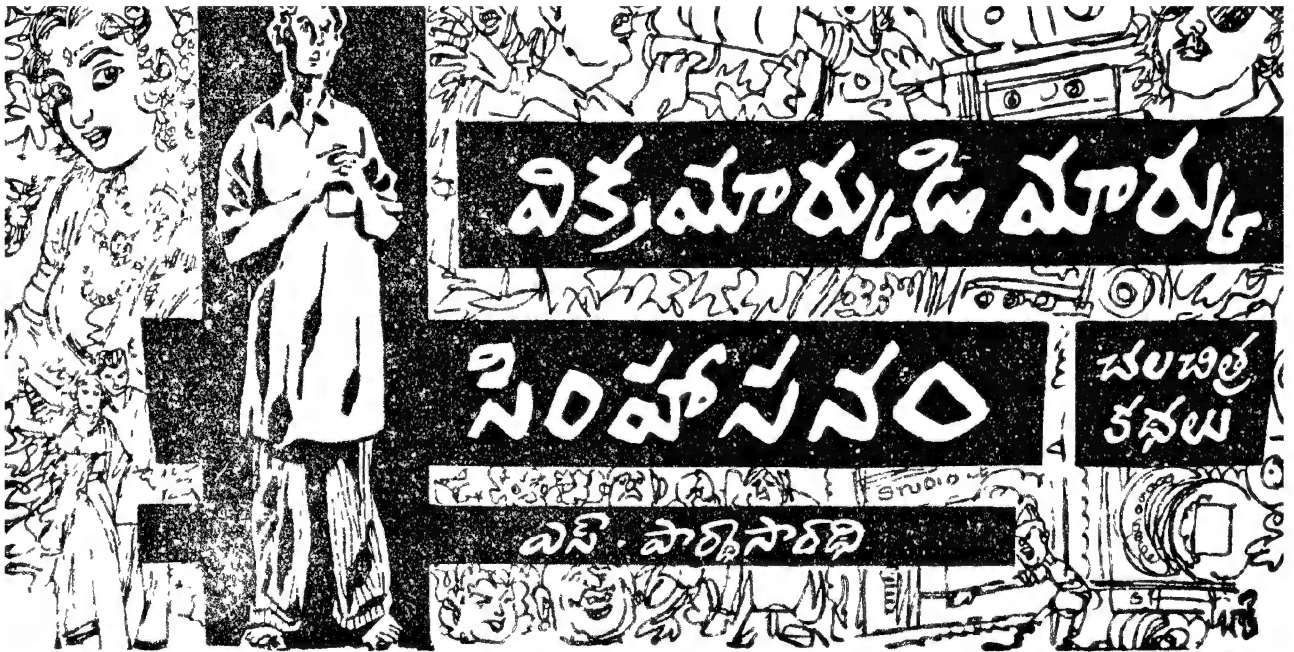
ఉ. ఎందును నెవ్వరుం బడని యెంతయుఁ గష్టముపాటు వచ్చినం
గొందల మంది పాండువిభుకోడలు దవ్వల నున్న నన్ను గో
విందుఁడ కావు మంచుఁ బలవించుట యీఁగఁగ రాని యప్యఁ బో
లెం దలపోయ వ్రేఁ గయి చలింపక యున్నది యెప్పుడుక్ మదిక.

తే. ఇట్టియేఁ చేరు గడపంగ నెందు నుతికి నెక్కు గాండీవ మేడైత నెక్కువెట్టి
రెండు దొనలును బూని కిరీటి యనికి, వచ్చు నేఁ డెల్లి యెందుఁ బోవచ్చు మీకు.

వ. అని వలుకునప్పటి వారి యెత్తికోలును నీ కొడుకు విడువోపమియునుం దలంచి భయం బందితి నితండు వారం
నెఱుంగండు భీష్మద్రోణులప్రాపును గర్జగర్వంబును దన్ను గెలిపించు నని నచ్చి తొడరెడు నవిన విని ధృతరాష్ట్రం
దట్లనుం దే మనియె నని యడిగిన నతనికి సంజయుం డిట్లనియె.

క. నరుఁ డలుక వొడమియును ను, స్థిరుఁ డై తనయెట్టు సెరలచెలువునఁ గెండా
మరలం దెగఁడడుకన్నుల, నరుణచ్చవి నెఱయ నిట్లు లనియె నరేంద్రా.

- అ. ఆ సుయోధనుడు నతనికి దోడ్పడ, నచగుడెంచినట్టి ధరణినాథ
చయము వినుచునుండ సంజయ నావచనములు గాఁగ నీ వనంగవలయు.
- డి. పాండునియగ్రనందనుడు పా లడుగం దగ న్నీడయేని మా
కొండన నేల మే లది సుయోధనుఁ డితకు మున్ను పెక్కు లు
ద్దండతఁ దాను జేసినవిధంబుల కెల్ల మెఱుంగు పెట్టిన
ట్లుండెడుఁగాక యేనును వృకోదరుఁడుం బ్రయ మందునట్లుగాఁ.
- క. మా యిరువురతోఁ గయ్యము, నేయ నతం డియ్యకొనిన సిద్ధించెన కా
దే యుచితచరితుఁ డగుకాం, తేయాగ్రజాకార్య మట్టితెఱఁ గొప్పఁ గదా.
- క. వనవాసంబున భూశ, య్యను ధర్మజుఁ డున్న యట్టియాయానము వో
పునె యంపశయ్య దుర్యోధనుఁడు రణక్షోణిఁ బడక తక్కినయేనికా.
- డి. సూన్యత మూఁది బన్నములు సూడక లోన నడంచినట్టి కో
పానల మెండి యున్న నిబిడాటవిపైఁ బచరించు తీవ్రదా
వానలుఁ బోలి శాత్రవచయంబువయిం గవియించి నిల్చినం
గాని యుధిష్ఠిరుఁ నరకుగాఁ గొన రా ధృతరాష్ట్రనందనుల్.
- య. గద సారించుచు సంత్యకాలవిచలత్కాలాకృతిక భీముఁ డు
నృదమాతంగచయంబు నుగ్గుగ లనన్నానారథవాతముల్
చదియఁ భూరిహయవ్రజంబు పొడి గా సంరంభతుంగుండుడై
కదియం జూచి బతే సుయోధనుఁడు భాగం బిచ్చు రాజ్యంబునకా.
- నీ. కోల్పులి వీకమై గొదగొని లేళ్లకు నుఱుకు తెఱంగునఁ దఱియఁ జొచ్చి
పెనుగాలి జేమూతబృందంబుపై బెట్టిదంబుగ వీచుచందమున నడరి
కసిమసంగినమారి గడఁగి జీవులమీఁద నుగ్రతఁ గవియుఁ ట్లురవడించి
యాఁకొన్నలయరుద్రుఁ డాగహంబున జగత్ప్రచయంబు ముట్టెడుభంగిఁబొదివి
తే నకులుఁడును దదనుజుఁడు సాత్యకియు నానుభద్ర కొడుకును నెదిరినబలమునెల్ల
బెదరఁ బెదర బడల్పడఁ బెల్లుసావఁ, జేయఁ గని కౌరవులు సంధి నేయువారు.
- డి. చిత్తము లుల్లసిల్ల నలసింహకిశోరము లొక్కమై మదో
నృత్రగజావళిం బొదువుమాడ్కి నరాతిబలంబు ముట్టి యు
ద్యృత్తిఁ గడంగి యప్రతిమవీరులు ద్రాపదిపుత్రు లేవురుకా
నెత్తురునీరఁ దేల్చిన ననిం గని మీనాపుఁ డల్క దీతడికా.
- మ. చెలులుం జుట్టలు నిప్తభృత్యులు మహాజం బ్రాణముల్ డాచ కు
జ్వలులై తో నడవక విరాటుఁడును బాంచాలుండు నేపారి నే
నల యుద్రేకము రాద్రముం బెనుప నానాహేతిఘోరంబుగాఁ
దలపడ్డం గని గాక స్రుక్కుదురె గాంధారీసుతుల్ మాటలన్.
- చ. తఱిమి శిఖండి దన్నరులు దాఁకఁగ నెవ్వరి దిక్కుఁ జూడ కే
డైఱఁ దనపూన్కిపై మనము ధీరత నిల్చి రథంబు బల్వడిం
బఱపి కురుక్షేత్రుఁ డను బ్రహ్మకు వేయును నిండ భీష్ముపై
కుఱికినఁ గాక మాకు నగ మూరక యిత్తురె మీరు మేదినికా.
- కా. విద్యుద్దండము నిల్చి పోల్చినగతికా విల్లందమై యుండ న
నృద్యోధావలిమానసంబున రణోత్సాహంబు రెట్టింప ధృ
ష్టద్యుముండు గడంగి ద్రోణుఁ గడిమికా డాయంగ వీక్షించి కా
కుద్యోగించుట యేల లక్కుదురు మీ రుగ్రాహవక్రీడకున్.

'వక్రమాలిన
విని గాడిదకు
దొక్కబద్దరే పోలేదా?'

(—పంచతంత్రము)

'క్రింద రవ్వమ?' అనుకున్నాడు కొలంబస్. ఓక్షుణం అలాచించి, 'భజగోవిందం' పాట తెలుసా, భజభజనానం? అన్నాడు రాజు భుజంతట్టి.

'గొప్పకం లేదండీ.'

'భేద. దాగో కొన్నావు. ఏది అడిగినా, 'రాదు' అనరాదు. గుర్తులేదు అవాలి. అన్నపాతం వంటబట్టించన్న మాట. నీవినాకి పనికొస్తావు ఫరవాలేదు... సరేగాని టాక్సీ డ్రైవరు సంగతేమిటి?'

'టాక్సీ డ్రైవరు చిత్రములో దేవానందూ బానియొక్క భార్య కల్పనా, బ్రాకట్లు కార్తిక బ్రాకట్లు అనందూ నటించిన ఈ చిత్రమిది—'

'హోలాన్. అదికాదు. మనసువల్లంలా మన కోసం కాసుక్కుచున్న యొక్క టాక్సీ డ్రైవరు సంగతి. వాడికి డబ్బివ్వకపోతే తోలు ఒలిచేస్తాడు.'

'ఎవరిదండీ?' అన్నాడు రాజు ఎందుకైనా మంచిదని.

'నీవు'

'అయ్యో బాబోయ్ ఎలాగా?... డబ్బులివ్వకపోతే మనని ఇంక ఎక్కనివ్వడా?'

'నిక్షేపంలా ఎక్కిరిస్తాడు కాని మళ్ళీ దిగనివ్వడు'

'మీ బాతగారు ప్రాద్యుసరు గారు కదండీ. అక్కడి కళ్ళిమని, గట్టిగా అరుదాం... డబ్బులిస్తారు అప్పడేమా—'

'ఊహ మంచిదే. కాని, మా బాత! నేను కనబడితే, నాగూదా దొక్కచీల్చి దోలు కట్టిస్తాడు. పొద్దుట అయితే

ఓ చెక్కిచ్చాడు. తీరా అది మార్చేసరికి ఒక...

'...ఒక అడ్డంకు అప్పటినుండి.'

'అలాగాండీ... మరి మీ బాతకి చెప్పేస్తే అవిడ మళ్ళీ ఇచ్చేనుందని?'

'అవిడ మళ్ళీ ఇవ్వడుగా. అప్పటి నేను కుంది.'

'ఒరేనా అదండీ. మీరే ముండల్లుగా వాకి అప్పమాట. భలేవారే.'

'చుట్ట'

'యస్సార్'

* * *

విదువిమిహలయేసరికి బయట కారు హార్వ మోగడం మొదలుపెట్టింది. ఇంకా నిమిషానికి టాక్సీ డ్రైవర్ తల తొంగిచూచి తప్పకుంది.

'బదర్ లాభం లేదు... లే' అన్నాడు కొలంబస్ నిట్టూర్చి.

'వెళ్ళేలాగండీ. వాడుతోలు ఒలిచేస్తాడన్నారగదా?'

'ఔను. దానికేం చేస్తాం. వాడివ్వం.'

'అంటే, నన్నే గావడా—'

'నుకరిస్తే.'

'అయ్యోబాబోయ్. ఎలాగండీ. వివిత్ హోల్ యువర్ లెగ్స్. మీకాకు పట్టుకుంటాను. దీ బార్ వాల్ యువర్ హ్యాండ్స్. ఇది మీ చేతులకావు' అన్నాడు రాజు రెండేరే తిటాయి.

'వానికావాతే నీవా... చుట్ట'

'యస్సార్.'

తనమీద కాసేపు బారితద్దాక రాజు మీద పడ్డాడు కొలంబస్.

అనక తనులేచి, రాజును లెమ్మని భుజం తట్టాడు. లేచి పెటిపట్టుకు బయల్దేర మన్నాడు. మళ్ళీ 'ఒద్దులే... నేనే పట్టుకుంటాను. నీకేం చెతకాదు. చిన్నపట్టి

వేగా' అంటూ తనే పెట్టెట్టుకుని రెండు దుగులువేసి, మళ్ళీ వెనక్కిచ్చి. పెట్టె తెరిచి అందులో విచ్చ చేపిసి జేబులోపడేనుకు, పెట్టెమూసి బయల్దేరాడు. రాజు, బజ్జీ భయపడుతూ వస్తున్నాడు.

గుమ్మంలో టాక్సీ 'డ్రైవరు ఎవరైతే 'ఎన్నాసార్' అన్నాడు విసుగ్గా.

కొలంబస్ దీమాగా నవ్వాడు; 'వెయిటింగ్ చార్జెస్ ఇస్తారేవోయ్. డబ్బుతో పనిమూలానలే పైంది' అంటూ; తక్షణం, కొలంబస్ చాలా బరువైన పెట్టె మోస్తూ న్నాడని డ్రైవరుకి అనిపించింది.

'ఇదిదీ తిక్కుంగ' అన్నాడు ఆ పెట్టెని అందుకోబోయి.

'హుమమ్మ. నువ్వొద్దు. వేండా. నాన్ మెయ్యరే. నేనే మోస్తాం లే! అంటూ బరువు మెయ్యటాన్ని అభినయించి, కారులో కూర్చున్నాడు.

'ఫో వేరా ఫో' అన్నాడు. కొంతసేద టికి దీపాలు వెలిగాయి.

* * *

'అంగ విలు' అన్నాడు కొలంబస్ ఓయిల్లు చూపించి. ఆ యింటిదగ్గర వండి అగిరి.

'ఇయి' అన్నాడు కొలంబస్ కొరిదినతూ. రాజు ఎడం చేతో అకలిలగా ఆ పెట్టె తీసి య్యిపోయాడు.

కొలంబస్ వైకువ అతని చేరినాడ ఓటి నేకాడు. 'ఆ పెట్టెని మట్టుకోవడన్నావా. డబ్బు మోటా! బరువు. ప్రతి తోట! వాన్నే మోస్తావు' అని మందలించాడు.

'అందులో—' గొంగుబోయాయా రాజు.

'మరేం ఫర్వాలేదు. ఈ బండి నాకు తెలుసులే! అంటూ కరకర రాజుని ఈడ్చుకుపోయి ఓ యింట్లో ప్రవేశించాడు కొలంబసు.

కాని రాజారావు బలవంతం చేసినందు
వల్ల, రాజారావు ఆ సలహాను పట్టించుకో
వడా, పనిచేయడానికి ఒప్పేసుకున్నాడు.
ఇంకా చెప్పేదేమంది. రాజారావు నా నా
నాదావుడీ చేసి పెద్దరికం చెలాయించేవాడు.
ఇతన్ని గదికడలాద్దని కానించి, సినిమాకి
డైలాగులూ పాటలూ అన్నీ రాయించేసు
కున్నాడు. ఇదికాక, ఇంకా అద్దమైన
చాకిరి చేయించుకొని ప్రాడకన్ ఖర్చులన్నీ
జేబులో వేసుకునేవాడు. డివ్వించులో,
మాడుకొరెక్కడకి రామారావు చేత డైలాగులు
(56-వ పేజీ చూడండి)

పెళ్ళికాసుక

యస్.శ్రీకృష్ణారావు

“బ్రాహ్మణ కాకిన ఎంతో తెలుసా?”
అంటూ అశీను చెప్పు చేరి కంది
చింది కనుల.

“కేరం రాకటానికే ఇంకా వదలూడు
కోబలుంది” అన్నాడు కనుల భర్త మధు
మూడవరాత్రి.

“నే నందుకు చెప్పలేదండీ! మీ స్నేహి
తుడు చంద్రకేళరంగారి పెళ్ళి ఇక వట్టుమని
పదిరోజులైనా లేదే అని జ్ఞాపకంచేస్తున్నా.”

“అవును-దానికే ఇప్పుడు వస్తేం చెయ్య
మంటావు?”

“ఇది మరీ బాధుంది! ఏం చెయ్యాలో
మీకు నేను చెప్పాలా? అయిన కల్యాణానికే
మనం మూడూ ఏదైనా కానుక ఇవ్వవచ్చా?
పెండ్లి వదిలిలో ఉత్తర చెతులతో నిల్వ
కుండా మనంకూడా ఏదైనా తీసుకెళ్తే
కదా గౌరవంగా వుంటుంది? అయిన మన
చెల్లికి ఏం ఇచ్చారో మర్చిపోయారా?...
అని చెప్పుకుంటూ పోతోంది కనుల...

“నీ నల్ల... ఆ నం గతం కా నాకు
తెలుసు. నీ వ్యాఖ్యానాలేమి అక్కలేదు”
అంటూ వినుగా కోపంగా నర్సిపోయాడు
మధుమూడవరాత్రి.

అశీనుకు నర్సిదమ్మ మాటేగాని అక్కడ
నీ వని చేయలేకపోయాడు. అశీనుకువచ్చే
మందు కనుల చెప్పినమాటలే అశీనులో
పున్నంతసేపూ జ్ఞాపకానికి వచ్చాయి.

“చంద్రంలో స్నేహం ఇవారిది, నిన్నటిది
కాదు. ఘనభారంనుంచి వియ్యేవరకు కలసి
చదువుకొన్నాం. మేము ఇంటర్ చదువు
తూండగానే చంద్రానికే పెళ్ళిచేయాలని
నాల్గే తల్లితండ్రులు ప్రయత్నించారు. కాని
తను ఒప్పకొలేదు. నేను కూడా ఉద్యోగం
లో చేరవరకు పెళ్ళి చేసుకో మాడదను
కొన్నాను. కాని విధి లిరియ మిటంవల
మేము వియ్యే ప్రెసియర్ చదువుతూండగా
కనులతో నాకు వివాహం జరిగింది. కల్యాణ
సమయంలో చంద్రం నాకిచ్చిన ప్రెజంట్ ను
గురించి తెల్పుకోవ్వవద్దేమో, నాకెంతో

నంతోడంగా వుంటుంది. నామీద అతనికే
ఎంత అవ్యాజ ప్రేమవుందో వర్ణించలేను.
అతనిచ్చిన ప్రెజంట్ లోనే వుంది, అతని
మారవ్వపై... ముదికారినమాట... అంత
మాదిరిగా తను చెంది మంగారు వస్తువులేనా
లేలేదు. నా చేతుతో తీసుకొన్న పెండ్లి
యాటాయల నేడకదా నేనింక సరిగ్గా
నా కల్యాణ సమయంలో నాకు కొనుగోగా
ఇచ్చిన చంద్రాన్ని మనీ పెండ్లి వదిలిలో
పున్న వారంతా ఆక్రమణపోయారు! నాకు
‘చెప్పలేని ఆనందం కలిగింది. నాలో నేనే
తనయ్యగ్నం చెంవాను. కృతజ్ఞత ఎన్నా
చెప్పలోకూడా నా కళ్ళం కొరేడు.

ఆ మర్నాడు—
“చంద్రం! మత్తయి చేసిన అత్యుత్తమ
ఉత్తరానికి నేను నీకు నీ విధంగా కృత
జ్ఞత చెప్పాలా తెలియబంలేదు. కృత
కొలంలోనే నీకు వివాహమయి నేనుకూడా
నీలాగే నీ ప్రత్యేకమైన కానుకను ఇస్తేనే
కాని నా మనస్సుకు గాంతివుండదు. అం

★ పెళ్ళికానుక ★

దమ కాక అవకాశాన్ని కల్పించమని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తాను" అన్నాడు.
 "హా! చవటా! కానుకలు—కానుక! నా కల్యాణానికి నువ్వు సరి సమీతంగా వచ్చి, నా దగ్గర కూర్చుంటే అదే నాకు నువ్వు ఇచ్చే ఉత్తమోత్తమమైన కానుక. వీచ్చి వీచ్చి ఆలోచనలతో మనస్సు పాడు చేసుకోకు!" అని నన్ను హెచ్చరించాడు నా ప్రాణ స్నేహితుడైన చంద్రకేళురం అజాదు.

ఇదంతా జరిగి మూడేళ్ళయింది.
 చంద్రం పెక్రిటరీయేట్ లో యిప్పుడు అప్టిమెంటు పెక్రిటరీగా ఉన్నాడు. నిజం చెప్పాలంటే నాకు ఈ వుద్యోగం కూడా అతని దయవల్లనే దొరికింది. అదృష్టం కొద్దీ అతడు 7౭% డి. అఫీసరయ్యాడు. నా దురదృష్టంకొద్దీ నేను గుమాస్తా అయ్యాను!

ఇన్ని సంవత్సరాల తర్వాత చంద్రం వివాహం చేసుకోసేందుకు ఒప్పుకున్నందుకు నేను చాలా సంతోషించాను. కాని చంటనీ, అదొక విధమైన కలవరం నాలో ప్రవేశించింది.

చంద్రం వివాహానికి నేను ఏమి ఇవ్వగలను? నా వివాహానికి అతడు ఇచ్చినది అందరికీ తెలుసు. అందుకు బదులు నేనుకూడా ఏదైనా ఇవ్వకపోతే, నా క్లాస్ మేట్స్ అంతా నన్ను హేళన చేస్తారే! భగవంతుడా? కాకపోవ్వకపోతే ఎందుకు తెచ్చి పెట్టావు అని దుఃఖించాను!

చంద్రం వివాహం కిందటి నెలలో జరిగి వుండేదా కాగుండేది. కిందటి నెలలోనే ఇంట్లో పెళ్ళికోసం చంద్రం ఇచ్చిన సర్టిఫికేట్లన్నీ చూర్చికాగే! ఇప్పుడు చంద్రం పెళ్ళికి వదిలూపాయలు కూడా ఇవ్వలేని స్థితిలో వున్నానీ! వదిలూపాయలూ ఏం చెప్పమో? పోనీ పెళ్ళిటం ముగిసేదామంటే ఉన్న

ఉల్లో జరిగే పెళ్ళికి వెళ్ళటండా ఎలా వదులుతుంది. ఉన్న ఉల్లోకాకపోతే మూత్రం—చంద్రం వదిలేస్తాడా? ఎవళ్ళోనో పంపిస్తారు కూడాను, నన్ను లాక్కురమ్మంటూ...!

మనస్సు పరిపరి విధాల పోయింది. నాయం త్రం అయిదుగంటలయింది. బరువుగా కాళ్ళు ఈడ్చుకుంటూ—ఆలోచిస్తూ ఇంటికి వచ్చాను. దారిలో మా మిత్రబృందం నన్ను ఆపింది.

"ఏం మధూ! నీ ప్రాణ స్నేహితుడి పెళ్ళికి వీటిని నీ కానుక?" అన్నాడు రామం.

చంటనీ ఏం సమాధానం చెప్పను? వీమని చెప్పను?

"అంతా, పెళ్ళిరోజుదాకా రహస్యంగా వుంచాలనుకొంటున్నావా? ఆ కొంచెం మాకు తెలిసిపోతే నీలాటిదే మేము కూడా తెచ్చి నీ పెక్రిటెంటుకు విలువలే కుండా చేస్తామనుకొంటున్నావా?" అన్నాడు జగన్నాథం.

"అదేంకొద్దరా! ప్రస్తుతం నేను కొంచెం చిక్కుల్లో వున్నాను. చంద్రం మీద నాకున్న ప్రేమకు సామర్థ్యానికి నాలుగు అక్షరాలు వాల్చిదరిమిదా వేస్తాను. అదే నా కానుక" అన్నాను.

ఈ మాటలు విని వాళ్ళంతా విరగబడి నవ్వారు—"ప్రేమట! ప్రేమ! పాటకా యేంకాదు? ఈయనగారికి ఒక్కరికీ కాబోలు ప్రేమ! మిగిలినవాళ్ళంతా విరోధులు—అంగేనా... యీ మాదిరి వేదాంతం చూట్టాడీ ఊరందర్నీ మోసం చేయకు తమ్ముడా" అంటూ నా భుజం తట్టాడు రామం.

"ఒరేయ్ రామం! మన మధు మాధానికి చాలా అమాయకుడిలా వున్నాడని మోస పోకు! జరేయమడన! లేకపోతే నీలాగ నాలాగ వుంటాడనుకొన్నావా? తన సామ

ర్థ్యంచూడు—తన వివాహానికి చంద్రం ఇచ్చిన నయ్యి రూపాయలు చూట్టా కొన్నాడు. ఇప్పుడు చంద్రం పెళ్ళికి తన నాలుగు అక్షరలు వేసి తన వదిలూపాయల కొనేందుకు చూస్తున్నాడు! ఒరేయ్! మధూ! నువ్వు కాగుండేతావురా!" అంటూ హేళనగా నవ్వుతూ నా విప్రు తట్టాడు మూర్తి.

ఇంకా ఏమేమో అన్నాడు. వివరాలికి స్థితిలో నేను లేను. మే మందరం క్రొవ్వు మేట్స్, ఒకే ఆఫీసులో కాకపోయినా, ఒకే వ్రాల్ఫోనే ఉద్యోగాలు చేస్తున్నాం. వాళ్ళు అంతా ఎవరికీకీ తగినట్లు వాళ్ళు తలాక వస్తువు ఏర్పరచుకొన్నారు.

అవారికి మా సంభాషణ ముగిసింది. ఎవరి ఇళ్ళకు వాళ్ళం వెళ్ళిపోయాము.

ఊరంతా బొంగరంలాటిరిగాను. అప్పుడేనే అయినాసరే కల్యాణమండపంలో నా గౌరవాన్ని కొపాడుకొవాలనుకొన్నాను. తెల్లవారేలే చంద్రం పెళ్ళి!

అరోజుదాకా ఒక పెద్దమనిషి రెండు వందలు రూపాయలు అప్పు ఇవ్వటానికి అంగీకరించి అకస్మాత్తుగా—సర్దుబాటు కొలేదని మోసం చేశాడు! నాకు గట్టిగా ఏడవాలని పించింది—కల్యాణానికి వెళ్ళటానికి కట్టుకోటానికి మంచివీర లేదని కమలగోడ... ఎవరినో చెప్పకొను నా బాధ...!! చివరికి ఒక నిర్భయానికొచ్చి కమలతో చెప్పాను.

"కమలా! నా దురదృష్టంకొద్దీ అప్పు కూడా వుట్టలేదు. మనం ఉత్తచెరులతో అక్కడకు వెళ్ళటం ఏం కాగుండదు. కేతం రాగానే—ఈనెలకి ఇంటి అద్దె, పాలు—కిరణా కొట్టుకాకాలు అత్త చేసి—వీడైనా కొనితెస్తాను. మళ్ళీ నెలలో ఎలాగో సరు కొందాము—ఇద్దరం కలసి అత్తడు పెళ్ళాం," అన్నాను.

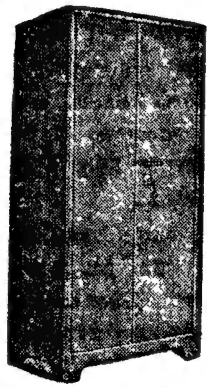
కమలమాత్రం ఏం చేస్తుంది? 'సరే' నంది భారంగా.

వీధి తలుపు వప్పుడయింది. "కమలా! అప్పుడే ఎవళ్ళోనో పంపించాడు లాగుంది. చంద్రం! నేను ఇంట్లోలేదని చెప్పేసేయ్. లోపలికి రానివ్వకు" అంటూ నేను నా గదిలో దాక్కున్నాను.

కమల నేచెప్పినట్లు చెప్పి ఆ వచ్చిన మనిషిని పంపేసింది.

'నామ్మయ్య' అంటూ కూర్చొన్నాను. ఇంతలోకే చంద్రంకొర వారన్ మా ఇంటి ముందు మోగింది. నాకు మరిపోయింది! వచ్చిన వాళ్ళు సామాన్యలో? చండ్రచందూరైన రామం, మూర్తివచ్చారు. తిమ్మగా నా గదిలోకే వచ్చేవారు.

"మధూ! ఇంకా కూర్చునే వున్నావా? నువ్వు రాలేదని మమ్మల్ని తిడుతున్నాడు చంద్రం. ఊ...ఊ...బయలుదేరు. నువ్వు

ఆంధ్ర సేఫ్ కంపెనీ,

నరస్వతి టాకీస్ రోడ్డు : విజయవాడ-1.

★

మా వద్ద సైరప్రాఫ్, నాన్ సైరప్రాఫ్ ఇనుప పెట్టెలు, ఉక్కు రీడనాలు, క్యాబు కాబులు, మరియు అగ్గిను ర్యాకులు సరసమైన ధరలకు లభించును. అర్డరుపై ప్రత్యేక సమయం తయారు చేయగలము. వివరములకు వ్రాయండి.

'NVKR-VJA'

రాకపోవటంవల అక్కడ ప్రాగ్గా మంతా అగిపోయింది. అంతా నీకోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు" అన్నాడు రామం.

"నాకు వంటలో బాగుండలేదు రామం! క్షమించమని చెప్పాను" అన్నాడు.

"ఒరేయ్! నువ్వు డబ్బాయిలకు కుట్ర జ్వరంగావున్నా సరే! స్త్రీధర్మలో నేనీ తినుకు రమ్మన్నాడు—మేమంతా వాడికళ్ళకి మనుష్యుల కనిపించటం లేదు—నువ్వు లేకుండా మేము అక్కడికి వెళ్లే వాడు మా బిల్లులు వాయిచేస్తాడు!! నువ్వు గనుక ఇంకా పెంకితనం చేకవంటే మేము నీపిత్ర వాయిచేస్తాం... ఆలోచించుకో... మర్యాదగా కొరకమ్మ" అన్నాడు మూర్తి.

నాకు ముందే తెలుసు ఇటువంటి దోష జరుగుతుందని—ఎంచెయ్యమని? వాళ్ళతో బయలుదేరాను.

నేను చంద్రం దగ్గరకు వెళ్ళానో లేదో: "ఏరా తూర్! నన్నే మోసం చేద్దామను కొంటున్నావా?" అంటూ తన పక్కనే కూర్చో పెట్టుకొన్నాడు నన్ను చంద్రం. ఆ తర్వాత కాస్త్రులకారం జరగవలసిన వివాహకొండ అంతా జరిగింది. తర్వాత వధూవరులకు కానుకలు—

ఎవరికి నోచివది వారు చదివిస్తున్నాడు. నేనో రాతిబొమ్మలా కూర్చోన్నాను. ఎవరేనా నా ప్రశంసలునంగతి అడిగితే నేను ఏం చెప్పమని? మర్యాదగా అందరితోపాటు మొదట్లోనే పెళ్ళి రాకపోవటం—పది మందిలోనూ నన్ను అవమానం చేయటానికి నేనీ పాత్రే వేసింది. లేకపోతే, నన్ను బలవంతంగా ఎందుకు రప్పించారో? ఇంక అక్కడ వుండలేక పోయాను. నేనులేచాను వెళ్ళిపోవటానికి...

"ఒరేయ్ మధూ! ఇంకా అశీర్వాదాలతో కొరకు కూర్చో" అంటూ మళ్ళీ కూర్చో పెట్టాడు నన్ను చంద్రం.

నాకు కళ్ళనీళ్ళు కూడా తిరిగాయి. ఎవరూ చూడకుండా కళ్ళు ఒత్తుకున్నాను.

అందరూ బహుమతుల ద్వారం తూర్తయింది. అప్పుడే లోపలనుంచి యిద్దరు పనివాళ్ళు ఒక పెట్టె తెచ్చి, అందులో వున్న దానిని బయటకు తీసి వధూవరుల ముందుంచాడు.

"తన (మీమిత్రుడైన చంద్రశేఖరానికి) వివాహ సంవత్సరంలో మధునూదనరావు వృద్ధుడవుతావ్కంగా సమర్పించే కానుక—లేడియో గ్రామ్" - అన్నాడు పురోహితుడు.

నా చెవులకు నేనే నమ్మలేక పోయాను. నేనేమిటి? లేడియో గ్రామ్ ఇవ్వటమేమిటి?

మా మిత్రబృందం అంతా నన్ను తగ

బోగిడారు. నేను ఎవళ్ళతోనూ ఏమీ మాట్లాడలేని స్థితిలో వున్నాను. నాకిదంతా అయోమయంగా వుండి. తర్వాత ఏకాంతంగా చంద్రాన్ని ఇలా అడిగాను: "ఇదంతా ఏమిటా తమాషగా వుంది?"

"తమాషలేదు - గిమాషలేదు - ముందు ఏదైనా తిందాంపది అంటూ లాక్కు పోయాడు. ఆ తమాషా ఏమిటో చెప్పకుండానే నన్ను ఇంటికి పంపికాడు చంద్రం.

ఇంట్లో కాలపెట్టే టవ్వటికి నాకు మరో తమాషా ఎదురయింది.

తళ్ళితో పెరిసిపోయే నులూరినంకి లెక్కచీర కట్టుకొని బాగుందా అంటూ ప్రత్యక్షమైంది కమల!!

మీ చంద్రశేఖరంగానూ తన ఇల్లెంటేత పంపించారు. మీకునచ్చాయి బట్టలు—ఊ... మీరెలాగా వెళ్ళొచ్చారు కాబట్టి—కొంచెం ఇంట్లో వుండండి. నేనోసారి వార్షింట్లో వెళ్ళిస్తా అంటూ, బయలుదేరింది. మళ్ళీ వెనక్కి తిరిగి బట్టలతోపాటు ఏదోఒక కవయ మాడ వచ్చింది. మీ బలమీద పెట్టాను చూడండి," అని వెళ్ళిపోయింది కమల; కవయ చించాను. దాన్ని చంద్రమే రాకాడు!

(మీమిత్ర మధూ!)

నువ్వు మహాబుద్ధిగారివి! నీ మొదడును ఇన్నూర్ చెయ్యాలిస్తే! కేవలం ఒక కానుక ఇవ్వలేని కారణంగా, నీ ప్రాణ స్నేహితుడి పెళ్ళిరాకుండా, ఇంట్లో వుండే లేదనిపించిన నువ్వు—బుద్ధి బుహస్పతివి!

నువ్వు ఎవరిదగ్గర అప్పు చేద్దామనుకు కొన్నావో వారి ద్వారానే విషయం అంతా తెలుసుకొన్నాను. నీకు అయిన ఇబ్బానన్న దెబ్బ ఇవ్వకపోవటానికి కారణం కూడా నేనే. నాకోసం నువ్వు అప్పులోపడి కొంటు కొంటు నేను చూసి సహించలేను. అందుకే దెబ్బ ఇవ్వడమిచ్చాను.

మూడు సంవత్సరాలక్రితం నీతో నేనెం చెప్పానో జ్ఞాపకం తెచ్చుకో! నువ్వు నా పక్కన వచ్చి కూచుంటే—అంతకన్నా వాకింకేం కావాలి? నీ నిర్మలమైన మనస్సులోని మంచితనాన్ని అర్థంచేసుకోగలిగిన నాకు నువ్వు కానుక ఇవ్వాలా?

చదువులో శుభ మొదలునయిన నన్ను నీ ఆపార విజ్ఞానంతో, చట్టదలతో నా చేత కష్టపడి చదివించి ఉత్తమ విద్యార్థిగాచేసి—అన్ని పరీక్షలలోనూ ఘనమైన స్థానాల పొందే యేటట్లు చేసిన నువ్వు—ఒక విధంగా నాకు సురువువైన నువ్వు—కానుక ఇస్తే తీసుకొంటాననే అనుకొన్నావా?

నీ స్థితిగతులన్నీ నాకు బాగా తెలుసు—నా హృదయంలో నీకు కాళ్ళతమిన స్థానం వున్నది. నేను క్రిమంతుణ్ణి లేక గతకాలేదే

అశీసర్వతో అని—నిన్ను మర్చిపోతాననుకోవటం నేను ఎక్కడవున్నా నిన్ను మాత్రం మర్చిపోను. మనలో ఇమిడివున్న అవ్యాజప్రేమ కాళ్ళతమినది. దానిని ఎవరూ చెలవలేరు.—

నీ ప్రస్తుత పరిస్థితికల్లా నా పెళ్ళికి రావని నాకు బాగా తెలుసు. అందుకే నీ నిన్ను బలవంతంగా రప్పించాను. నేనే ఒక లేడియో గ్రామ్కొని నీ పేర జదివించాను—పదిమందిలోనూ నువ్వు చిన్న బుచ్చుకోకుండా వుండాలనే ఈ పని చేశాను. అంతకంటే మరొక కారణం లేదు. ఈ రహస్యం నీ మనస్సులోనే వుండుకో!

దెబ్బన్న దానిని నేనుండగా నువ్వు దెబ్బకోసం ఇబ్బంది పడి అవ్వలపాలవటంలో అర్థంలేదు. ఇవ్వకు నీకు నుమారు అయింది వందలదాకా అవ్వలన్నాయని తెలిసింది. ఈ అవ్వల బాధతో నువ్వు రంగ పెట్టుకొంటూ ఆరోగ్యాన్ని కూడా పోషుచేసుకొంటున్నావు. ఇటువంటి పిచ్చి పిచ్చి పనులు ఇక మానెయ్యి. సాయంకరం మా చెల్లికిచ్చి ఆరువందల పంపుతాను. వెంటనే అప్పు లన్నీ తీర్చునెయ్యి.

మరొక విషయం! ఈ సమయంలోనే చెప్పదలచుకొన్నాను. త్వరలోనే నువ్వు కూడా ఒక అశీసధు పదవి వలంకరించబోతున్నావు. నేనే రికమండే చేసి పంపాను. బహుశా ఈ నెలఖరులోగానే ఆరర్థ వచ్చేస్తాయి" ఆరర్థ నీ చేతికి వచ్చే వరకు ఎవరికీ చెప్పకు.

త్వరలోనే నువ్వు రండ్రి అవబోతున్నా పని విని చాలా సంతోషించాను. నీకు పుత్రోదయ మయ్యేనాటికి నీ రోజులు తూర్తిగా మారిపోతాయని ఆశిస్తున్నా... ఇక వించేనా సంతోషంగా కొలాన్ని గడుపు.

కమలకీ, నీకు బట్టలు పంపాను. అవికట్టుకొని ఇద్దరూ కలిసి భోజనానికి రండి. నీ,—

"చంద్రం"

అనందంతో మధుకళ్ళనుండి జలజలా కన్నీళ్ళురాలాయి!

RATNAM'S 'N' OIL

నీవించిన తూర్తి సంతోష సౌఖ్యము అనుభవించగలరు. 1 నీసారూ. 11-4-0.

ఎడ్యూకేషన్తో జ్ఞాన ప్రాయశ్చిత్తం.

డాక్టర్. రత్నం నన్నె,

మలకపేట బిర్లంగ్స్, హైదరాబాదు - 2.

(నవల)

దేగాపడిన తమ్ముడు

(గతసంచిక తరువాయి)

14

సంతోషం వచ్చింది. ముల్లూ బొమ్మలు పడున్నాడు. ఇలంతా పోతున్నాడు. పుల్లయ్యకి చూసి మునిముసిముద్దు నవుల వొలకబొమ్మ తూలుతున్నాడు. అనందంలో అదో మాదిరిగా అయిపోయి పుల్లయ్యకొడుకు అదరగా గంతులేస్తూ “ధివకే ధివకే పా” ఝంజనకడి... ఝంజనకడి...” కొడుకు చెతులాడిస్తున్నట్లుంది..... నోరు పెరిసి వుట్టు భ్రమపడుతున్నాడు. ఒక్క సారి ఆకొంపింది! కొడుకును యెత్తుకుంటే, నీలాడు యెడతలేదు; కానీ ముసలమ్మకోపం వడుతూంది.

“ఎడమకున్నావ్..... నీ కళ్ళలో నీ మాడవా? నాకు మొగ్గేస్తే... ఎక్కడా? మీద నిల్చోదా?”

ముల్లూ ఆరు నెలలు దాటలేదు... కూర్చుంటున్నాడు. “అదిగో అదిగో కూర్చుంటున్నాడు. గోడపట్టుకొని నిలబడ్డానికి యెగ బతుకున్నాడు... నామల... నామల...” అని ఒకటే ముద్దులవరం పురిపించాడు.

ముసలమ్మ బోసినోటి నవులతో, “వయసుకు తగ్గ బువ్వ—బువ్వకు తగ్గ ఒళ్ళు—నీకొడుకు వచ్చేయేటి! పండిత కాళి

చేస్తాడు... అయ్యో! పాడువాన్ని... నానే దిప్పియేస్తాను...”

కుర్రాడు లోకావలోకా నెలకొని పుట్టిన మనసుల్ని అనందంతో పుర్రులొగిస్తున్నాడు.

“పెరువంటలో పెసలు కొద్దిగా పురుగు పట్టితా, ఒకవిధంగా కాగానే రాలింది. కానీ అంతా కొలవగా ఆ భూమిలపల్ల విగిరింది పెసలే. పుల్లయ్య స్వంతరాలంలో పండిత గింజలతో కాలం వెలిబోతూంది. అది జాగ్రత్తగా వాడకపోతే రాసని! డబ్బెక్కడిది? రాట్టుంయిచ్చిన మూల ఆమ్మ గా వచ్చినది చెప్పకొద్దగడబ్బుకాదు. పనిపాట్లు మర్చి చేసినవాటిలేగానీ యేమివుండవు. వోడిపంట వేసని కానీ అందిరాదు.

బ్రతుకు తెరువులు ఇలా వున్నా కొడుకు ముల్లూ ఆ విషయం ఆలోచించడానికే తండ్రీకి ఆస్కారం యాయలేదు. సాలలో నున్న పోతులవైపు చూసి అవి అరుస్తున్నా అడవలేదు. చందమామను చూసి చెయ్యి ఆడించటం నేర్చుకొన్నాడు. రానిచెట్టు మీద పిట్టలు ఆరునూంటే అటువేపు దీటుగా చూడటం, తల్లిని చూసి, తండ్రిని చూసి నవ్వటం, ఒకొసారి తీసుకోవాల్సే ఏడవటం కూడా చేస్తున్నాడు. చిన్న పన్ను వచ్చింది.

నవులూంటే ఆ పాల పన్ను ఎంత అందంగా కనిపిస్తోంది!

ఆ సంవత్సరమే ప్రభుత్వం ధాన్యం సేకరణ మొదలు పెట్టింది. ఊళ్లో మూలనున్న ముసలమ్మకు కూడా ఇంగీషు వచ్చింది. “పూక్కురి మెంటు” అంటే అందరికీ ఏదో భయం పుట్టింది. కొంద రెందుస్తా అన్నారు. మా చెమట— మా యివ్వం— గవర్న మెంటోడి! నాయం లేదన్నాడు కొందరు. పిస చాలా అలజడి చేశాడు. వాడి మాటలు మూడొంతుల ముప్పాటికే నుండి నమూరు. “లెక్కలన్నీ పంట పొలంలో ఉండగానే తయారయి పోయినాయి. యివ్వడా దొంగరాకల్ని నమ్మి గవర్న మెంటోడు, పోలీస్ లిన్ని, ఎఫ్ సీఐ, టి. ఎస్, ఒసి, పంపి, యిస్సావా, ససావా అని లేదిరిసాను పెద్ద కబుర్లాడి కైతే!”

పుల్లయ్య మీసాలు మెలివేశాడు. “ఎలాంటోడు నా కొట్టు ముద్దాడో నూస్తాను, ఉన్నడికొట్టు కొరీనేసి, లేనోడి దగ్గరికి గవుర్న మెంటోడురానీ, ... అదే అడిగి కలిగింది యిస్తాడు”.

“ఈ యేటి కిలాగయిపోయిందిలే. గవుర్న మెంటోడు, వచ్చేయేడు ముందే విడతల దండులాగ వచ్చేస్తాడు”, అని బోస్వం చెప్పాడు పిస.

గ్రామకరణీకం కావ్యత వా ర శ త్వ త్త
వాక్కు ప్రకారం, పట్నంలోవున్న, వీడరు
నీకారామస్వామివారి సంతతి చెయ్యవల
సింది. కాని వారి వాక్కును
పది శంక త్వ రా ల క ని
నాలుగువందలు పుచ్చుకుని, పూర్వపున్న
పట్నాయిదుకు యిచ్చారు. ప్రస్తుతపున్న
కరణం ముప్పయిదేళ్ళవాడైనా అరుగురు
పిల్లల కంటే. తన కంటే ముసలివండు
వక్కు. గొప్ప వ్యవహారస్తుడు. భూసంబంధ
మైన వ్యవహారాలు పదిర్చి పెట్టి డబ్బు సంపా
దించుకుని బతుకుతున్నాడు. కొడుకుకు
కరిణీకం తనకు అధికారం వచ్చింది.
అయితే యీ అధికారం యిదివరకు
భూక్రయవిక్రయ తనఖాదుల నమయాల్లోనే
డబ్బు చేసుకొనానికి పనికివచ్చేది. కాని
ఇప్పుడు గ్రామస్థులు మెంటు అసలైన అధికా
రాన్ని యిచ్చింది.

ఈ ముసలివక్కు ఒకప్పుడు చాలా పరవతి
వున్న మనిషి. పడకరాల పలక, నిశ్చలంలా
వండేది. పది గ్రామాల్లోనూ, హోమగా,
మాలకోదారుగా నెలనెడతే అయిపోయే
వాడు. దీన్న ఒక్క మామూలు పెళ్ళి అయిదు
కోలాలు బ్రహ్మాండంగా సంతర్పణలతో
చేశాడు. జలమూరు మాలకోదారుతో
సంబంధం చేశాడు. జలమూరు మాలకో
దారులంటే, ఆ రోజుల్లో చక్రవర్తుల్లో
సమానం. వాళ్ళ రాబడి తగ్గులు యింట
లక్ష్మీ సరస్వతులు తొండవనూజేవి. అలాంటి
కుటుంబం, ఆకరంతోనే నరి. వాళ్ళ
పిల్లలు, ఖరపూరులో రైల్వే వుడ్డోగాలు
చేసి రక్కడిలేగాని డొక్కాడని పరిస్థితు
లలో వున్నారు. ఆ మాలకోదారుగారిని
యిప్పటికి ఆ చుట్టుపట్ల గ్రామాల్లో పెళ్ళ
కుంటారు. భట్టాచార్య ఆ పొగడ్డలు యింకా
మరచి పోలేదు. అలాంటివాళ్ళతో ఆ
రోజుల్లో సంబంధంచేశాడు. కలిపిటనుంచి
పంచర కోళ్ళ గిలక మంచం వరకు సార
యిచ్చి పల్లెటోనూ పద్దనిమిది యెడలకో
తోనూ, మాటొక్క కాని కోనూ
మామూర్తి అర్థవారంటికి పంపించాడు.
ఆరోజుల్లో కట్నాలుండేవికావు. కట్నం
అంటే యెవరింపు. కొన్ని సంవత్సరాల
వరకు యాయనచేసిన పెళ్ళిగరించి ఆ చుట్టు
పట్ల అనుకోకుండా వుండలేకపోయాడు. ఈ
క్రితన పడకరాలను అమ్మించింది.

ఈయన ఇప్పటికీ, తనజీవితంలో ఈ ఒక్క
ఘనకార్యంచేశాను చాలని మురిసిపోతూం
టాడు. మామూలు అర్థవారంటి కళ్ళాక
ఒక్క సంఘటన జరిగింది. పదిహేనేళ్ళ
యినా నిండని యీ పిల్ల తేలివని, అల్లె
దిగవాడపడుచూ పరిశీలపమాకాను, వేపు
డుకు, ముడమారకు, పులునుకు, కావలిసిన
మారగాయల్ని తరిగి ఒక జంగడలోకలిపి తేసి

వంటయింటిదగ్గర పెట్టేశారు. మాలకోదారు
భార్య, మామూలు, నొఖడ్తన్నా వండవలి
సిందే. వచ్చిన చుట్టలకు వడ్డించవలసిందే!
కోడలు మాదా అయింటి తరహాను మన్నిం
చారి. చేసికొవలసిన మారగాయలను, ఆమె
వేరుచేయటంతో యిద్దరూ గర్వపడ్డారు.
పొయ్యిమీదనుంచి కుండదించటానికి నల్ల
గుడ్డలేదని ఆ యిల్లాల ఆతిగారిని అడిగింది.
ఆతిగారు పరిహాసంగా, కన్నవారు యివ్వ
లేదా అని ప్రశ్నించింది. ఆమె వెంటనే
కట్నానివున్న పట్టువీరచెంగుచింపి నల్ల
గుడ్డగా వాడింది. ఈ ఘటన యిప్పటికీ యీ
తండ్రోక ముసలాయన, యెండరివోనో
చెప్పి తన పదవు మామూలు నిలచెట్టిందని
సంతోషిస్తూంటాడు.

భూమిపోగానే రాతకోతలతో బతు
కుతూ కొడుకును కరణంగా చేసుకొన్నాడు.
ఆ కరణం చెవుల్లో యీ పూర్వ ఆడుకున్న
గునగునలు దూరాయి. ఇటుజీతం హెచ్చించ
లేదని గవర్న మెంటుమీద, అటు తనకు
మామూలు చేరించలేదని రైతల్వారి ప్రజల
మీద అక్కసు హెచ్చయింది. రోజురో
జుకూ, రోజురోజుకూ మెల్లమీద
సర్కారువారి బలవంతం, అంతగా లేక
పోవటంవల్ల యిచ్చిన కొద్ది ధాన్యమే సేక
రణ చేశారు. తేనెపిల్లో పోడిపంట బాగా
పండింది. మళ్ళీ వరి పూడు పులు పూర్త
య్యాయి.

పక్షిక్రితం గరికె అరవై రూపాయలు
వున్న ధాన్యం, యిప్పుడు ఆరువందలైంది!
ప్రపంచం తలకిందులై పోతోందని భీదా
రిక్కి, పేదా రోదా అనుకొన్నాయి.
బతుకు భారం మోయలేక, చావలేక

చేవునిమీద భారంపెసి, క్రుంగుతూ కృశిస్తూ
వున్నాయి. ధాన్యంతోనూ వున్నా పట్నయా
రోజురోజు రో, ముందుకు పరుగుతుతు
న్నయి. కొనుటి పేరయ్యి అడ్డకు ఆ వా
హెచ్చితే, విదనాలు హెచ్చిందని కోలు
వేస్తున్నాడు. వాయుడు, పెద్దరైతు వగైరా
పెద్దల అవసరాలు అన్నీ కోపలేక పూర్తయ్య
కంట్రాటు ధరలకి యాయగా మిగిలిపడి మళ్ళీ
రాత్రిరాత్రి పట్నం రెట్టింపుధరకి వణక
బోతుంది.

చానుడు కొబ్బరి దరిచేరేవారు లేరు.
వానుడే ఆకలితో ఆట ముట్టించి పోతు
న్నాడు. అయినా సాయంత్రమైతే నిలమ్మ
గుడి తిలుపు తీయటం మానటంలేదు. ఒక్కో
సారి ఏడ్చేవాడు. ఆ కన్నీరుతో తని చా
దిన్నదనే తృప్తితో కడుపు కొంతించేది.
దీరోకాలు పెట్టి నలుగురితోను సంజరణ
తల్లికి నెయ్యింది. ధరలు తగ్గుతాయంటే,
తేనివారు గ్రామపెద్దలకు చెప్పమనేవాడు.
పెద్దలు పకపకా నవ్వేవారు. దానితో మళ్ళీ
ఆకలితో ఒక్కింత నులుచుకు పోయేది.
జోరతి అడగటానికి అందరికీ ఆభిమానం
వేసింది. ఒకనాడు చీకట్లో చల్చిపోతూ ఆ
రాత్రి తన పనులు వుండాలని జిక్కి వచ్చేసరికి
కొలుముందుకు పడలేదు. ఆ ప్రాంతమో
తున్న పుల్లయ్యకివేళ మానేసరికి (పూజం
వచ్చింది. ఇదివరకు రెండుసార్లు పెద్దలను
అడిగి, వాళ్ళ అగ్రహానికి పోతుండయ్యాడు
పుల్లయ్య. మళ్ళీ అడిగించినా లాభంలేదు.
అయినా భుజించింద చెయ్యివేసి వెంట
పడ్డాడు. నరాలన్నీ చుట్టుకుంటున్నా ఒక
చేసుకుని మెల్లగా అడుగులువేస్తూ నేస్తూ,

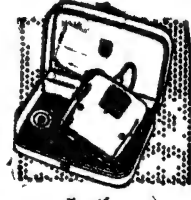
ఫిలిప్స్

4-ట్రాన్సిస్టర్

హాయరింగ్ ఎయిడ్స్

ఇది ఏమిటని నివారణము
ఉపయోగించువారికి ఇదొక వల్ల
జ్ఞప్తపడము కేమ. రచ్చని
లేకుండా పొందుట,
గట్టిదనము, మిన్నని
ముగింపు,
వెమ్మకము, దివి
నిర్మాణమందరి ముఖ్యములు

గుణములు :-

- (అనుభూతియగు అనురంభదగ్గర క్రింద
- తక్కువ ఐచ్చ తక్కువ
- మృదువైన ద్వని శ్రవణ
- నమ్మకముగా పనిచేయుట
- స్వయంగా అనురంభించుట
- విశ్వంగా వినిపించుట
- తక్కువ ఐచ్చ

ఫిలిప్ ఇండియా లిమిటెడ్. PEP-40/57

★ దగాపడిన తమ్ముడు ★

పుల్లయ్య ఇంటికవచ్చి మానంగా కూర్చున్నాడు. ములు అప్పటికీ నడుస్తున్నాడు. "అత్త...తాత" అంటున్నాడు. అడుగుంటు తవగగరకు వచ్చాడు. ముఖంవేపుచూశాడు. ఋడ్డి దీపం వెలుగులో, నలగామానన గడ్డంతో, దొక్కులాడిన చాగుడు ములుని చేరదీయటానికి చేయిచాచాడు. ములు దగరగావనూ "తాత..." అన్నాడు. "అత్తలి రచ్చించారీ...నీకటిలో పొద్దు—సంక్రదంలో ఓడలాంటాదా తాతమ్మా!"

పుల్లయ్య కొడుకు యెదురగా ధిసక్ ధిసక్ సా, అనిగంతాడు. కొడుకు వత్సరూ గంత బోయాడు, కాని దబ్బున వడి బోయాడు. ఏడుస్తాడనుకుంటే మళ్ళీ రేవ బోతున్న కొడుకుని, యెగరవేసి నుండకీ చాతుకున్నాడు. ఇప్పుడు "అమ్మ...అత్త" అని పలికేతిగా అంటున్న కొడుకు మాటలన్నీ "అయ్యో" అన్నట్లుగానే పుల్లయ్యకు వినిపిస్తున్నాయి.

చాగుడు మనసు తెలిసుకున్న నీలి, తోడి పిండిలో చేసిన రొట్టిముక్క యిచ్చింది. కళ్ళకు అద్దుకున్నాడు. నీలమృని తలప్పుకునే, అలా కూర్చునే, నమిరిమింగేశాడు. ఈ గంటలో బలం వచ్చింది. ములుని ముద్దాడి మెలగా లేచి యింటివైపు నడుస్తున్నాడు. పుల్లయ్య కొడుకుతో మచ్చట్లలో పడ్డాడు.

నడివిధిలో యెదోగొడవగా వున్నట్లుంది. పీసచుట్టా యెంతోమంది మూగి వున్నారు.

పెద్దగొంతుకతో పీసవారలు చెపుతున్నాడు.

"మీరంతా యిన్నారోలేదో!... అక్కవ్వపరమాత్మకి—అరసుడు లాంటాడు నెయో! గ్రాంధీ మహాత్ముడున్నావే, దేముడేకదా—అదేమడు, పట్టుపడితే అలాంటి అబ్బోలేలబ్బోలేలనేవలతో వున్న, వీరులు కారవలమే ఓడిపోయిందిదా— యీ తెల్లారు ఒకరెళ్ళా? కేపటినుంచి తెల్లార్ల రాజ్యంపోయి—నల్లార్లరాజ్యం వస్తోందట...ఇంక చూడండయ్యా...?"

యింత ఆధాటికి పుజగుమిగుడి బోతున్నాడు. చాగుడు అదరిదాపుల్లో పెద్దరైతు చాలాంటి అరుగుమీద కూర్చుని వింటున్నాడు. పీస అభినయంతో— "ఇప్పుడున్నదంతా మారిపోతాది— ఈ కౌంగ్రనాలకి పెద్దోదా నెయో! ఎక్కువ పిల్లలన్నోళ్ళకి ఎక్కువపాలం— తక్కువన్నోళ్ళకి తక్కువపాడు."

"పిల్లలు లేనోలకో?" ఎవరో నుంపు నుంచి ప్రశ్నించారు.

"అలాంటానికి గత్తు మెంటాడు సాలాసాలా తక్కువధర్మమి యిస్తాడు." పీసగొంతుక నర్దుకొని, "పట్నంలో నుండడి యింత అంతాకాదు. నీకొడుకు, నాకొడుకు కలెకరు అవుతాడు."

"బాబారా!" అన్నాడెవడో.

"నూలిలో కప్పలాంటాడిని నీకేం తెలుసు? తెలివెనోడు నాకొడుకేలేనో, నీకొడుకేలేనో అడిగి పెద్దవని అవుతాది—నాకు పెద్దోడ్ని

కొకబోయినా, నాకొడుకు తెలివెనోడేలే, పెద్దోడవుతాడట! మనిషికి మనిషికి లేదా వుండదు. సాకలాడి మాకురికి మంగలాడి కొడుకు, మంగలాడి మాకురు బావయ్య కొడుకు పెళ్ళాడొచ్చు! వద్దన్నోలకి గత్తు మెంటాడు కైదులో పెట్టాడు!"

"ఏమారా వచ్చినా యీ కరువు బోగో దాదా?" అని ఒక ముసలమ్మ ప్రశ్నించింది.

"ఈ కరువు పెట్టినో లందరికీ కేదే!— చానితో కరువు పటాపంచలైపోతాది. మనోడు గత్తు మెంటాడు—మనమంచి నూదా! అంతా మేజీక లాపని యింక బరిగి పోతాది—నూడండి—నూడండి!"

ఈ మాటలు సాలామందికి వచ్చాయేమో కాని, చాగుడికి వచ్చలేదు. మెలగాలేచి ఆ సమాచారదగ్గరకు వెళ్ళాడు. వెళ్ళొండగానే అక్కడవున్న కొందరివైపు చూస్తూంటే, ఒక ముడిపోతోంది. ఆ గ్రామానికి యిప్పుడు పెద్దలనుకున్న కుర్రకుంకలంతా అక్కడేవున్నాడు. వెళ్ళి దొంగసారా త్రాగటం తెలుసు. పట్నం పదిపాదు బయి పోవులకు వెళ్ళటం, నీగరెట్ బోగ రింగు రింగులా వదలటం అలవాటు. వింకంగా పసం దుగావున్న అమ్మాయిలమీద కన్నేసి కార్యం నెరవేర్చుకోవటం తెలుసు. యిప్పుడు పిట్ట గ్రామానికి నాయకులు. వీళ్ళి తిరిదండ్రుల మాటలు చెలుబడికొకుండా పోతున్నాయి.

వీళ్ళంతా "భేష్" అంటున్నాడు. చాగుడు యెందుకో పుగ్రుడైపోయాడు. పీసయేవోకలి చాలి మాటలాడుతున్నాడని గుర్తించింది. సమాచారచేరగానే, "పీసా!" అని అరచాడు. ఈ అరుపుతో నిశ్చలం అవరించింది. "ఎవరూ నీకు చెప్పాడు? మేజీక లా అయిపోతాడని?" పీస యేవో చెప్పటానికి వస్తూంటే, అవకాశం యివ్వకదా చాగుడు "మనసుల బట్టి మనం! ఎవుడొచ్చినా మనలో నీకీ నాయం లేక పోతే, యింతకంటే వూరు అధ్యాన్నం అయిపోతాది—"

నాయుడు యెర్రగించి చూశాడు. చాగుడు పెద్దగొంతుకతో "ఈ పెద్ద మనుష్యుల్లో యెందరికీ నీలి వున్నాడికి ప్రజలలాగ మాడిపోతూంటే, డబ్బు దోచుకుంటున్న యీ తాగుబోతు లంతా పెద్ద మనుషులా పీసా?"

"నోరు మయే మంగలి యెధనా?" అరిచాడు నాయుడు.

చాగుడు మరిచరించి నట్లయింది. తన పునికి నేమరిచిపోయి "మూస్తాను మూస్తాను— అడదాని యెలుబడి—నీవ్వం నాయుడిని? ఊరిపెదలే యేనాడో అత్తలికి సంబరం చెయ్యిరువు. ఈ కరువులు, కాటకాలు తీరును!"

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ, నీ నరీయైన వర్యమగురించిన్నీ నీవు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోసు కార్డుపై నీకు యివ్వమగ ఒక పుక్కుము పేరున్నూ, నీవు వ్రాయలేదీ, నేక వివరములున్నూ, నీ నరీయైన చిరునామ యున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

క్రొత్తరిష కాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము నుడించి, నీవు కార్డువ్రాసిన లేదీ లగాయతు 13 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ కష్టవహరములో నీకు జయము కలుగునో, నీ ఉద్యోగం విషయంలో నుంచిచెడలు, మార్పులు, అశోగ్యవిషయము, పరదేశీగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, విధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకసాన్తదృక్వలాభము మొదలగు వానినిగురించి శ్లేష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేనయినా పున్న యెడల కాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపెన్ పంపబడును. మేము పంపిన భోగటా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల రేకము వాపను చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-13) Jullundur City.

దాసుని తల వ్రాడినట్లు ఒక్క చెప్పు కడిగింది. తానుకు వాసన చుట్టూ వెదజల్లే నాయుడితో సహాదీన యువకుల చేతులు దాసుడిపై పడ్డాయి. పడుకున్నా దాసుడు, తన నిందా వాక్యాలను యేక కంఠంతో అరుస్తున్నాడు. మిగతా ఒక తల్లి తండ్రి పుట్టివుంటే ఆ తేసులో గడించిన డబ్బు తోనూ నీదా బిడ్డ, ఆ కలి తో చచ్చి పోకుండావుండనిచ్చేవోరని, నీతి లేనిమనుషులని అరుస్తున్నాడు.

ఈ అరుపులు పుల్లయ్య చెవిలో పడగానే కరుగలేదు. అప్పటికే కొందరు జోక్యం చేసుకొంటున్నా పుల్లయ్య నలుగురినీ నాలుగు వేపులతోనే క్రింద కూర్చున్న దాసుని వేపు చూశాడు. ఆ కళ్ళల్లో రాద్రం ఒక్కసారి పుల్లయ్యను చూడగానే అభిమానంతో నిండి అశ్రువులుగా మారి పోయాయి.

పుల్లయ్య ఆ పెద్ద లందరినీ వుడ్డీ కొంచి “మీరంతా దున్నులు! వాటికే నా నీతి వుంటాది. దాసుడి మీద మళ్ళీ చెయ్యి వేసారంటే ఒక్కొక్కడి మీకే తగినాను. పోతారా లేదా?—డారికి పెద్దలు—గోచి పోతలు—”

“ఎవడూ?” మూలిగాడు కోపంతో నాయుడు.

“నేను. పుల్లయ్యని! నాయుడైతే నాయుడిలావుండు. నువ్వను రాజుగాడు పోతారా అన్నాడు పుల్లయ్యకు మండుకొచ్చి, వాడిచేయిపట్టకొని అంతరూంవిసికేశాడు. అక్కడనుంచేవాడు నీసనిపట్టకపోతే యెర్రయ్యకొడుకునే కాదన్నాడు, “పోరా యెడవా? నువ్వయెర్రయ్యకు పుట్టినతే మాటాడతావు. గుడ్డొకన్నరా మీ అయ్య!”

పరిసిరి విషమం చేత, నలుగురూ కూడి రాజుగాడ్చి, వాళి యింటివైపు ప్రోసుక పోతూంటే, “మీకే పులిని కరుస్తాదా? నీ బతుకంటేయెంత?”

పుల్లయ్య దాసుడ్ని లేవనేర్చి, చెయ్యి కట్టుకొని వాళి యింటివైపు నడిపించాడు. దాసుడు దుఃఖంతో మాట్లాడలేదు. ప్రోవలో ఒక యింటిదగర గుమ్మంలో గ్రుడ్డివెంకన్న, గన్నె మృకూర్పునివున్నాడు. అక్కడ జరిగినసంగతి వూరంతా ప్రాకిపోయింది. ఆ యింటియిల్లాలు గంజిపోస్తూంటే వెంకన్న అన్నాడు;

“తల్లీ! ఆదాసుడు సంబరం సంబరం అని కొట్టాడిపోతున్నాడు. ఇంకెవలా, ఆ నీలమృతల్లోనూ నీతిపచ్చింది. ఆతల్లికే నీకుంటే యీగేమ పెద్ద యిల్లలో నలుగుర్ని లేదని పించదా?”

దాసుడు “ఛాఛా” అన్నాడు, “ఆతల్లికి

నీతివుందికాబట్టి కొడుకులకు గేనం లేక పోయా, భరిస్తున్నాది!”

అంతే మరిమాటాడలేదు. ఇల్లుదగరగా వస్తోంది. ఉడిన జాత్రయినా ముడివేసుకోలేదు. ఆకాశాన చుక్కలువెలుగు. వీధిలో మరవరూ నడవలేదు. దాసుడు ఆగి, “నాయనాపులిగా!” అన్నాడు. “నానూ మొదట అబద్ధలాడే నోడ్చి. తేని పోని వేసాలు వేసేనోడ్చి. ఆ తల్లిని కొలిచాను. నాకుమంచిగి దొరికింది. ఈలంతా...”. పుల్లయ్యచప్పున “నువ్వేమి జడిసిపోక,” అని అందుకున్నాడు.

దాసుడు చిన్న నవ్వునవ్వి “జడుపా! నీతి కోసం కడుపు మాడిన నేయేం? నలుగురి నేతా చెప్పులు తింటే యేం? నాయనా, యెచ్చేవాడినే ఆతల్లి ఓదారుస్తాది. నా గుండెలో యేకుర్కూ లేక పోతే నన్ను యేవరు యేం చేసినా, నాకు తగలదు—ఎక్కు నాయనా—సంబరం పెయ్యండని నాపాకులాట యెండుకు? నవ్వు గరిడీ మరిసిపోతే నీ కొడుక్కి వస్తాదా? నీ కొడుక్కి రాకపోతే అంతాసరి—ఆ పుట్టి నోలు బతకఖలేదు!”

పుల్లయ్య వెనుకకు తిరిగాడు. దాసుడు మెల్లమెల్లగా అడుగులు వేసుకుంటూ యిల్లు చేరుకునేసరికి కొడుకు అగ్నివరం కురిపించాడు. “కయ్యం సరికి సరితోనే ఆడుతావా? వూరంతటితోనే ఆడుతావా? నా పరపతి పోయింది. వేరే వుండు,” అన్నాడు చివరికి కొడుకు.

దాసుడు ఆ తీణంలో మినుకు మినుకు నునే చుక్కలవేపు చూస్తున్నా నీలమృతల్లి, పొదాలు కనిపించటంతో కామోసు చిన్న నవ్వు నవ్వాడు.

15

వీరావేళంతో యింటికి వెళ్ళిన రాజుగాడు, పెళ్ళం మాటలు వివక తప్పిందికాదు. భార్య నోరెత్తిగానే నాయుడు కిక్కురు మనకుండా వూరుకున్నాడు. రాజుగాడి పెళ్ళం పుల్లయ్యను సమయంవస్తే కాళ్ళ మీద పడేటట్లు చేయిస్తానని మొగుడికి హమీయిచ్చింది. తండ్రి వాడితో చెబులాట ఎందుకన్నాడు. నాయుడితండ్రి, దాసుడ్ని సమర్థించగానే కొడలు కన్నుమంది. తను, సంవత్సరమైంది. యే విషయంలోనూ జోక్యం లేవట్లుగానే మెనులున్నాడు. ఒకప్పుడు ఏం కావాలన్నా, ఏం చెయ్యాలన్నా తన కోరిక సాగదు. అలా కొడలు పోసిందేదో తాగవలసిందే!

ధాన్యం ధరలు రోజు రోజుకీ పెరిగి పోతున్నాయ్. గంజికూడా తాగడానికి లేక కొన్ని కుటుంబాలు తహతహలాడి పోతున్నాయ్. ఉన్నమటుకు ‘విసరపిప్పి’

అమ్మివేస్తున్నాడు. ఇంకా కోరికలు పట్టలేదు కాబట్టి ఎక్కడా పనిపాట్లులేవు. ఆకలి అబద్ధాలు అడించి కొందరికి పూరించుచి పట్నం పొయ్యెలా చేసింది. అక్కడ కూలి నానీ దొరకపోతే దొంగరివం చేయడమే పద్ధతి. ఏమైనా చిక్కితే ఇంటికి రావటం, లేకపోతే భైరు సంతోషంగా అనుభవించటం! ఇలాంటి దారుణ పరిస్థితులు రావటంతో, పీస చెప్పినమాటలు అబద్ధాలని ఎందరో ఎత్తి పొడిచేసారు. పీస అసలు బాధపడున్నాడు. రాత్రులు తిండివుంటే తినేవాడేకానీ, పిల్లల బాధ కొంతలో కొంతైనా తీరుతుందని, “ఉపవాసం వుంటున్నాను—” అనేవాడు. “పుట్టగానే పిల్లడు నడిసేనాదా? మాటాడేసేనాదా? కీర్చింది. మన గవర్నమెంటాడు పెద్దాడైతే, మనకు యిలాగ వుస్తాదా? పోషించదా?” అని నలుగుర్ని నవ్వు చెప్పటానికి ప్రయత్నిస్తే కొందరు “గవర్నమెంటాడు తలుసుకొంటే యేం కాదు? నందిని పందిసేస్తాడు; పందిని నందిసేస్తాడు!—కరువు పోవాలని గట్టిగా పట్టుపట్టేవాడా?” అని ప్రశ్నిస్తే,—

“ఓరయ్య! కంట్రాక్టు వెబతుకుతారని వెల్లడు. దానిపేరుపెప్పి అనతిల గవర్నమెంటాడి సిబ్బంది, యిల్లు, యే పొరం నేసిపోడు పెజలకుడుపుమాడ్చి మాటకడున్నాడు! కట్టిన—ఎలాగొచ్చింది అలాగే పోతాది! పెనుటాడ్చి గడించించే నిలవను, అలాంటిది యిదంతా నీటిబుడగలాంటిదిరా! ఏ తిప్పిరిలోపడి బుడగ కేలిపోదురా? ఆ గజేంద్రుడు మొరపెట్టేదా నేవుకు నిల పడపాటున వచ్చే నాడు. నీకూ నాకూ పోవుంది కానీ, నాయం నీటికి సావులేదురా?” చెయ్యకటిగా గుండెమీద వేసు

(47-వ పేజీ చూడండి)

(తాంబీలు: వ్రాదగారాడు శ్రీ విజయవాడ)

రంగిన పగు

నేను కానులో అడుగుపెట్టినది నా పీట్లో ఒక అమ్మాయి కూర్చునివుంది. నేరుగా చూసి కాదన్నమాట ప్రస్తావించేటటువంటిది. “ఇది మీ పీట్లో?” అంటూ అక్కడికి జరిగింది చాలామంది. ఆ పక్కనీటు అమ్మాయి పొద్దుట రాలేదు. మరి, ఈ పూట కనుండ్లో, రాదో. నేను నా పీట్లో కూర్చున్నాను. నువ్వున్నాం ఇంటి కళ్ళని చూడరు ముగరబ్బాయిలు తప్ప కానులో ఎవ్వరూలేరు. నాకు కొంతవారని పరిచయం చేసుకోటం చాలా సర్దు. ఆ అమ్మాయిని చూడటం! దింపాను.

“ఇక్కడ జాయిన్ కంట్రీని కొచ్చావా?” అన్నాను. అవునని తలూపింది. “ఎవరు తీసుకొచ్చారు? చీరం కట్టిన పేరు చేయించేరా?” “నేను చేయించాననే చెప్పాడు నా బాబాయి. తనే తీసుకొచ్చాడు.”

“నీ పేరు?” “సుబ్బలక్ష్మి” “అమ్మయ్యలగాని, తమ్ముళ్ళు గాని వున్నారా? ఏం చేస్తున్నారు? వాళ్ళు పేర్లు పిలిచి!”

“ఒక్క తమ్ముడు, నాలుగేళ్ళంటాయి. పేరు శివభూషణ్. ఇంకో చెలివుంది. వాడోనే వచ్చింది, ఘనభారంలో చేరటానికి. ఆ అమ్మాయి పేరు నా గొమ్మని పేరు?”

“సంపతి. మీ నాన్నగారేం చేస్తారు? మీ బాబాయి కూడా డాక్టర్ గానా?”

“లేదు. నా బాబాయి ఇంటర్ డిగ్రీ డియర్ చదువుతున్నాడు. నా నాన్నగారు పోతున్నాడు. మేము నూజివీడునుంచి వచ్చాం. ఈ కానులో ఇంకా ఆడపిల్లలు ఎంతమంది వున్నారు?”

“నాతో ఎవమందుగురం. ఇవ్వాలి నుంచి నీతో తొమ్మిడుగురం. ప్రస్తావనన్నీ కొనే నావా? ఇంకా కొనాలా?”

“అన్నీ నూజివీట్లోనే కొనుక్కున్నా, ఇక్కడ పాతా లెంతవరకూ అయ్యాయి?”

“ఇంకా మేం కొన్ని ప్రస్తావన కొనలేదు. పాతాలేమీ అంతగా చెప్పటంలేదు. ఇంకా స్కూలు తెరిచి యిరవై రోజులైనా అవ్వండే. మీ యిల్లు ఎక్కడ?”

“అఫీసు వెనకే”

“నిజమే. మర్చిపోయా. పోను నూపారెల్లు ఇంకా కడుంట్టుంది? మీ నాన్నగారి పేరు? నాకు పేరు తెలుసుకోవటమంటే అదో సర్దు. ఏమీ అనుకోకు. ఇంకా మీ ఇంట్లో వాళ్ళ పేర్లు పిలిచి?”

“నాన్నగారి పేరు భుజంగరావు. బాబాయి పేరు నాగేంద్రరావు. నా అమ్మ పేరు శేషమ్మ. మాకోక తాతమ్మ, అంటే నాన్నగారి నాయనమ్మ, అన్న మాట. అవిడ పేరు నీతమ్మ. అంటే ఇంకెవ్వరూ లేరు.”

“ఇంకా వున్నారా మీ తాతమ్మగారు? మరి మీ తాతగారులేరా?”

“లేదు. ఆయన నలు మేమెరగం. కానీ. ఆయన పేరు సుబ్బయ్యగారు.”

ఇలాగ మేము మాటలలో వుండగా తెలియకుండానే కొనంత నిండిపోయింది. ఘనం తెల్లమీద నిండి. అందరి దృష్టులూ, తన మీద వుంటుండే కొంతమంది కాస్త

దద్దనాలరంగనాయకమ్మ

నీళ్ళ కడింపిగాని, నా అందన కొంచెం దైర్యంగానే వుంది. క్రమంగా నేను సుబ్బలక్ష్మి మామగారు నుంచి, స్కూలును నుంచి అంతా వివరంగా చెప్పాను. ఆ ఒక్క పూటలోనే మాకు పరిచయం కొంచెం ఎక్కువైంది. మిగిలిన అమ్మాయిలు సుబ్బలక్ష్మిని పల్లెరించారగాని వాళ్ళకి, తనకి అంతగా కలవలేదు. ప్రేమయ్యాక తెలు కొచ్చే మంటే “ఇవ్వాలి మా యింటికి రా సంపత్. రేపు మీ ఇంటి కొస్తాను,” అంది నేను చూచా. సరేనని నేను సర్దుగా బయటైరాను.

వాల్చింటి కళ్ళాను గాని నాకు చాలా ఆకర్షణం వేసింది. నన్ను చూస్తూ మాట్లాడేటట్టి సుబ్బలక్ష్మి లోపలికొంది. నేను చాలంతా కలియజూస్తున్నా ఎక్కడచూచినా రెండు సర్దులు అడుగున్న పాటలే. వీధిసమీపం కరెన్సీషీడ రెండు సర్దులు. ఒకే ఆకారంలో పడగలు విప్పకొని, కృష్ణపాదాలు కనపడేలా, అడుగున్నట్లు వుట్టివుంది. చూస్తూ ఒకమూల మనిషేమిట అనిపించింది. పోలీస్ రాలిపో చెక్కబడ్డ రెండు సర్దుకారాల

విగ్రహం వుంది. చూస్తూ ఉండి లోపలికి నువ్వుంటే నీడమీద అందంగా రంగులో ఒకరకమైన సర్దులు పెయింట్ చేయించి వున్నాయి. ఇదేవిధంగా దృష్టిపడటంలా జంటసర్దులు! నాకు ఏ నాగలోకంలోనో వున్నట్లునిపించింది. దీక్షగా కరెన్సీషీడ చూస్తున్నా. ఇంతలో సుబ్బలక్ష్మి వచ్చింది కాఫీగృహంలో.

“ఆ కరెన్సీషీడ నేనే వుట్టాను. కావునదా?” అంది నాను పేరులోమీద పెడుతూ.

“మీరు నాగేంద్రుడి కొలుస్తారా? ఇంటి నిండా జంటసర్దులే వున్నాయేమిటి? నాకు చాలా ఆకర్షణంగావుంది. కానులో మీ అందరి పేర్లూ విన్నప్పుడు నాకు కొంచెం సందేహం కలిగింది కానీ, అంతగా పట్టించుకోలేదు. మీ పేరు కూడా నాగ సంబంధమేటటువంటిది. మీకు సర్దులంటే యివ్వమా?” అంటూ ఎంతో ఆకర్షణంగా నువ్వునువ్వు అడిగాను.

“మేము తప్పనిసరిగా నాగేంద్రుడి వూరించాలట. పేరు కూడా అదే పెట్టాకావాలట. లేకపోతే ఏమీ అసర్దుం జడుగుతుందని మా పెద్దవాళ్ళు చెప్పారు. సరేగాని ముందుకు వున్న కాఫీతాగు. నా యిల్లు చూపిస్తా.” అంది తాపిగా. కానీ నా ఆకర్షణం ఇంకా ఎక్కువైంది.

“నీ మాటలు నాకు వమ్యం కలగటం లేదు. ఏం? ఎందుకు వూరించాలి? వూరించకపోతే ఏమీ అసర్దుం వస్తుంది? మీ పెద్ద వాళ్ళు నీకు చెప్పలేదా?”

“ఎందుకు చెప్పలేదు? కావాలి నీ నీక్కూడా చెప్తుంది నా తాతమ్మ. అన్నతే నమ్ముదువుగాని. ముందు కాఫీతాగు,” అంది నాను అందిస్తూ.

నేను త్వరగా తాగేశాను. తర్వాత నన్ను సుబ్బలక్ష్మి లోపలికి తీసుకెళ్ళింది. లోపలి గదుల్లో కూడా జంట సర్దులాడుతున్నా. ముందు వాళ్ళెవ్వరిని చూపించింది. “ఈ అమ్మాయే నమ్మ నా స్నేహితురాలు. ఈని డిగ్రీ మన నాగేంద్రుడి కథ కావాలట” అంది నవ్వుతూ, సుబ్బలక్ష్మి వాళ్ళెవ్వరితో. అవిడకూడా నవ్వి “మనింటి కొచ్చేవాళ్ళంతా యిలాగే అడుగుతుంటారు. తాతమ్మ దగ్గరికి తీసుకెళ్ళు. అవిడ ఓపిగా చెప్తుంది -

“ఏమ్మా! నీపేరు సంపత్ని చెప్పిందిలే
సుబ్బులు. అప్పుడప్పుడూ వస్తూండు,”
అంది. ఆతర్వాత సుబ్బులు
నన్ను యింకోగదిలోకి తీసుకెళ్ళింది. ఆ
గదిలో కిటికీదగర మడతపర్చిలో పండుతమల
పాకులాంటి ముసలమ్మకూర్చుని కిటికీలోంచి
కాంపాండ్లోకి చూస్తోంది. సుబ్బలమ్మ
అవిడ దగరగావెల్లి పూపుతూ “తాతమ్మా,
ఈ అమ్మాయి మా స్నేహితురాలే. మనిల్లు
చూట్టాన్ని కొచ్చింది” అంది
తాతమ్మ నాకేనీ చూస్తూ “రామ్మా,
కూర్చో, నీ పేరేంటమ్మయ్యే?...” అంది
ప్రక్కనున్న వాలుకొక్కపై పీటను నాకు
చూపిస్తూ. “నా పేరు సంపదలత్తుండీ,”
అంటూ కూర్చున్నాను. “అలాగా. మంచి
పేరే. మరేమో మా సుబ్బులు మాజీవిడు
నుంచి స్నేహితుల్ని విడిచి వచ్చేస్తాంటే
ఏడిచింది. ఆ అమ్మాయిలకీ దీనికి ఎంతో
స్నేహం. పోనీలే. దీనికి నవ్వు దొరికావు.
మీరు స్నేహంగావుంటే అంతవెంకం
వుండదు” అంది తాతమ్మ నన్ను చూస్తూ.

“అలాగే వుంటాంగాని, ఈ అమ్మాయి
కట్టా, మన నాగేండు కథ కావాలట.
నువ్వు బాగా చెప్పావని తీసుకొచ్చా. మరి
తొందరగాచెప్ప” అంది సుబ్బులు. “అలాగే
చెప్తా. ఏం? నోరేమేనా అదేమి లేవాలా?
అబ్బో. ఎంతమందికి చెప్పానో! ఇప్పుడా!
అప్పుడా నాపడుచప్పుడు జరిగింది. ఇప్పటికి
సుమారు అరవై ఏళ్ళయ్యేంటుంది. మర్చి
పోదామన్నా మరుపు...”

“అసలేం జరిగిందండీ?” అన్నా ఆత్మత
పట్టలేక. తాతమ్మ ఒకరిడిదగు దగ్గి చెప్ప
టాని కుప్పకమించింది. సుబ్బలమ్మ తాతమ్మ
పక్కమీద పడుకుంది వింటానీకి.

* * *
నేను, మాచెల్లి, అంటే మాతోటికోడలు
ఎంతో సఖ్యంగా వుంటూ కోడలికం చేశాం
మా అత్తింట్లో. ఈ కాలంలో తోటికోడలు
అంత సఖ్యంగా వుంటారా? అబ్బో. మాకూ
బిళ్ళకీ పోలికలేదు. ఏపనిచేసినా కలిపిచేసు
కొనేవాళ్ళు. మా అత్తగారైనా మంచిమనిషే
గాని, కొస్త యిరకతిరకలుండకపోతాయా?

వినా సర్దుకుపోవాలి, ఏం? ఇంతకీ
ఏమైందంటే, ఒకనాడు గోంగూర వప్పు
వండటానికి గోంగూర కోసుకువదామని
మేదిదరం పెరట్లోకొట్టాం. అబ్బో! అప్పుడు
మా పెరడు ఎంత వుండేదో! ఎన్నిరకాల
పాదులు, మొక్కలు, తీగలు, చెల్లువుండేవో!
ఒకటేమిటి? ఒకవేపున ఆకుకూరలు, ఒక
వేపున కాయకూరలు, ఒకవేపున పూల
మొక్కలు, ఇంకోవేపున పళ్ళెం చెల్లు, అల్పే!
ఎక్కడని చెప్పగలం? రోజూ కాస్తేవు
పెరడుపనే సరిపోయేది.”

నాకు ఆసలు సంగలేమిటో వినాలని
ఆత్మతగా వుంటుంచేత, ఈ ఉపోద్ఘాతమంతా
విసుగనిపించింది. నా విసుగు కనిపెట్టిన
సుబ్బలమ్మ “అసలు సంగతి చెప్ప తాతమ్మా
తొందరగా,” అని తొందరచేసింది.

“అయ్యో. చెప్తన్నా నా? అంత తొందర
పనికిరాదమ్మయ్యే. వినమ్మా నింపాడిగా”
అంటూ తాతమ్మ మడతపర్చిలో సరు
క్కుచుని, ముందుకొంగి నన్ను తట్టుతూ
చెప్పసాగింది; “ఇంతకీ ఏమైందంటే, మేము

బుట్టలోకి గోంగూరకొని, ఆ మొక్కలదగ్గరే పెట్టి, కాకంపాడు పిండలేసిందేమో చూద్దామని, ఇంకా వెళ్ళాం. కాస్తేపన్నీ చూచి తిన్నగా గోంగూర బుట్ట చంక పెట్టకొని యింట్లోకిచ్చాం. మాతోటికోడలేమో ఇంకోపనిలో జొరబడింది. నేనేమో గోంగూర బాగుచేయటానికి నులకమంచ తెచ్చి, వసారాలో వాల్చి గోంగూరబుట్ట కుమ్మరించా. ఏ ఆకుకూరలైనా, నులకమంచం మీద వేసి దులిపి బాగుచేశాల్సిందే. ఆరగాకర కాయలైనా నులకమంచానికి పెట్టి పాము తాగు, నీకూ తెలిసేవుంటుంది—ఆతర్వాతేం జరిగిందంటే, గోంగూర మంచంనిండా విడదీసి ఒక్కొక్కటా బాగుచేస్తున్నాను. అలా చూద్దనుకదా, రెండు నులకతాళ్ళలాంటి పాముపిల్లలు మంచం పట్టెట్టుకుని పాకుతున్నాయి! నా ఒళ్ళు గరిపాడిచింది. తగని భయం వేసింది. “బాబోయ్” అని శబ్దపెట్టాననుకుంటూ. ఆపక్కనే గట్టుమీద కూర్చుని మామరిదిగారు కవ్వంతాడు పేనుకున్నాడు. ఆయన గభాల్ని వచ్చి మంచందగ్గరపా వంగి వాటిని చూటం మొదలెట్టారు. నాకే విని మా అత్రిగారు, తోటికోడలు పరిగెట్టుకొచ్చారు.

“ఎలావచ్చాయి వదినా ఇవి గోంగూర లా?!” అని మా మరిది అడుగుతూంటే “ఇంకా మా పావేరా? వాట్ని చంపెయ్యక—చిన్నపాము నై నా పెద్ద కర్రతో కొట్టమనికాస్త్రం—అయ్యో, అలా దగ్గరగా వంగకు” అనిమా అత్రిగారు కంగారు పడింది.

“గోంగూరబుట్ట కింద పెట్టి కవ్వం దు మారాయి కాబోలు” అంది మాతోటి కోడలు ఆశ్చర్యంగా. పాముపిల్లరింకా అటు ఇటు పాకుతున్నాయి. మా మరిదిగారి కేంబీ చిందో మరి ఇంట్లోకి పరిగెత్తుతల్లి పీతాకులబుట్ట పట్టుకొచ్చారు. ఏం చేస్తారోనని వెయ్యి కళ్ళతో చూస్తున్నాం.

“వాట్ని చంపెయ్యక, బుట్టెందుకురా?” మా అత్రిగారు అడిగింది.

“చంపకే. పెంచుతాను” అంటూ మరిది గారు అబుట్టలోకి వాటిని ఎక్కించారు.

“అయ్యో, పాముల్ని పెంచుకోవటం మేటిరా! వివస్వరుసు! మక్కనీ పిల్లనీ పెంచుకోటం మాకాంగాని, ఇదేం విద్వారం అబ్బాయ్! నీకేం చాడ సమా? వాట్ని చంపెయ్యి” అంటూ అత్రిగారు గోల పెట్టటం మొదలెట్టింది.

“అబ్బ అంత భయమెందుకేం? ఇవేం చేసేడుస్తాయ్? ఫర్వాలేదు గాని నేను పెంచుతాను జాగ్రత్తగా. మీకు భయమేనే దగ్గరకి రాకండి” అని ఆయన బుట్టలోని పాముల్ని అటూ ఇటూ తిప్పతూ తిలకిస్తున్నాడు.

మే మెంతమందిమి ఎన్ని విధాల చెప్పినా వినలేదు. పోనీ చంపబుడిగాబోలే ఎక్కడైనా దూరంగా వదిలేసి రమ్మన్నాం. వినలేదు. ఈవిద్వారం విని వూళ్ళోవారంతా మాయంటికే ఎగబడేవారు. వాళ్ళందరికీ చూపినూ తిరిగి మూత చెట్టేనూ వుండేవారు మరిదిగారు. చూచేవాళ్ళు కొందరు పెంచమని కొందరు వదిలేయమని చెప్పేవారు. కానీ, ఈయన ఎవరిమాటా వినిపించుకోనేవారు గారు ఇక—ఆయన ఎంతమంది చెప్పినా వినిపించుకోరని చెప్పటం మానేశాం.”

అంతవరకూ చెప్పి తాతమ్మ కాస్తేపు అగింది. సమయంచూసి “అసలువాటిని ఎలా పెంచేవారండీ? కరిచేవిగావా?” అని అడిగా.

“చెప్పాను గాదుబమ్మాయ్. విను మరీ. ఆయన ఓపిక్కి, ధైర్యానికి ఆశ్చర్యపడాలి. సామానుగదిలో ఒక పక్క భాళీచేయం చేసి, అక్కడ వుంచేవారు. పిటికొసం పెద్ద పెడల్పాటి బుట్ట ప్రత్యేకంగా అల్లించారు. చిన్న చిన్న చిలులుండేవి. కొన్నాళ్ళ వరకూ అందులోనే వుంచేవారు. రోజూ రెండుపూటలా పాలుపోసేవారు. మేము మాత్రం భయమేసి ఆచాయలకైనా వెళ్ళే వాళ్ళంగాదు—మల్ల వాటికొసం పెరట్లో కొంతమేర ఒక గాబులా తయారుచేశారు. కుంభంగా గాలి వెలురు లోపలికొచ్చేవి. సన్నటి తీగల్లో తయారుచేసిందిగదా, పిటి సందులో పడేసి తలుపు దిగించేస్తే, యిక అవి బయటికిగానీ, పైకిగానీ పోవటానికి పిలుండేదిగాదు. పైనుకూడా తీగలమూత వుండిగదా, డేగలూ అవీ వచ్చేవిగావు. అవి అందులోనే కావలసినంత మేర తిరిగేవి. రోజూ సాయంత్రంపూట బుట్టలోంచి తీసి గాబులో కొదిలేవారు. ఈవిధంగా ఎంతో ఓపిగ్గా, క్రమపథితే కొన్ని నెలలకి కొంచెం

ఎదిగాయి. చెప్పటం మరిచా. వాటిలో ఒక దాన్ని “సుబ్బయ్య” అనీ, ఇంకోదాని “నాగయ్య” అనీ పేర్లుపెట్టి పిలిచేవారు. చిత్రం అమ్మాయ్. దీనిపేరుపెట్టి పిలిస్తే అది తల తిరచుకేడి! మరిదిగారు వాటిని మీద మీద కెక్కించుకొంటుంటే మా ఒళ్ళు గరి పాడిచేడి.

ఏం భయంలేదు వదినా, ఇలా పట్టుకో అని దగ్గరకి తీసుకొస్తుంటే అంతదూరం పరి గతిపోయేవారే. మొదట్లో అంత భయ పడేవారేమా, రాను రాను మాకూ అలవాటై, భయంపోయిందమ్మాయ్. కొంచెం కొంచెం దగ్గరగా కూర్చుని తోక అమీద చేతులేసి నిమిరేవారే. అవి ఏమీ చేసేవిగావు. చేతులమీద ఎగబాకేవి. ఒళ్ళు జలదరించేడి. ఈవిధంగా అవి రాను రాను బుట్టలో మానేసి ఇంట్లోనే తిరిగేవి, గాబులో వదలటంకూడా మానేశాం. అవి తిన్నగా పెరడంతా తిరిగేవి. “సుబ్బయ్య, నాగయ్య, ఎక్కడా? ఇలారండీ” అని పిలిస్తే ఎక్కడున్నా సరే జరజరా పాకుంటూ వచ్చేసి పడగతల్లి “ఎందుకు పిలిచావు?” అని అడుగుతున్నట్టుగా నిలబడేవి! “చీకటిపడిపోవటంలా? రండి.” అని కొప్పడి లోపలికొచ్చేస్తుంటే, తప్పజేసి భయపడున్నట్టుగా, నెమ్మదిగా పాకుతూ వెనకబడేవి. పాలుపోస్తే తాగేసి పడుకోటానికి ఇంటి చూరులెక్కేవి. మా ఇంటి దూలాలు పెద్దదిగావుండేవిగదా, వాటిమీద పడుకోనేవి. అవి బాగా ఇంటిల్లిపాడికి అలవాటుబడిపోయాయి. మా పోలేకికూడా బాగా మచ్చికపోయాయ్, మనుషుల్లో మనుషులా మెరిగేవమ్మాయ్ వాటి వివపు గుణం ఏమేపోయిందోగానీ,” అంది తాతమ్మ వన్ను తట్టుతూ.

“మరి పెంపుడుకుక్కవుంటేనే ఎవరైనా యింటికిరావటానికి భయపడారుగదా, అప్పుడు మీ ఇంటికెవరైనా వచ్చేనారండీ?” అన్నా.

“నువ్వన్నట్టు మా ఇంటికి రావటాని కందరూ భయపడేవారే. పిథిలో నిలబడి పిలిస్తే, మేము వెళ్ళి వాళ్ళని లోపటికి తీసుకొచ్చేవారే. ఒకనాడేం జరిగిందంటే, నాగయ్య, సుబ్బయ్య, పెరట్లో తిరుగుతున్నాయి. మేము వంటింట్లో పనిచేసుకొంటున్నాం. ఒక పాములవాడు నాగస్వరం ఊదుతూ పాముని ఆడించటానికి తీసుకొచ్చాడు. అనాగస్వరం వివపడగానే సుబ్బయ్య, నాగయ్య పెరట్లోనుంచి జరజరా పాకుంటూ సరాసరి పిథిలో కెళ్ళిపోయాయి. పిటినిచూచి పాములవాడదగ్గర పాము బుట్టలోంచి తైలపడి పిటితో కలిసి పోయింది. పాములాడికి కంగారై నా-

స్కిన్ డెక్స్
గట్టి, దురదలు, వుండ్లు మొ||
చర్మ వ్యాధులకు వివ్వంజనము
శ్రీవత్స క్రెమికల్స్ & డ్రగ్స్
ఎమిటెడ్, మద్రాసు-30.

స్వరం మానేసి నోరెళ్ళివెట్టి చూస్తున్నాడు ఆ పాముల్ని మేం మెంచుకున్నామని వాడి కేం తెలుసు? వాడిమట్టా చేరిన పిల్లల గోల గోలగా అరవటం మొదలెట్టారు. మేమంతా చాచిట్టాకొచ్చి చూస్తే యిలావుంది భాగోతం. సమయానికి మా మురిదిగారు ఇంట్లోనే వున్నాడు. ఆయన కూడా బయటకొచ్చి, చూచి కోపపడ్డారు. వాటికేసి తీక్షణంగా చూస్తూ “ఏం నాగయ్యా మతిపోయిందా? ఇలా ఎగబడ్డారే? భయభక్తులు లేకుండా పోతున్నాయనకుంటా. నుబ్బయ్యా! తిన్నగా గాబులోకి పొండి. వెళ్ళండి” అంటూ గద్దించేసరికి, అది గజగజా వణికిపోయి, నెమ్మదిగా చాచిడికి ప్రక్కవరం చాలో నుంచి పెరటిలోని గాబులో జొరబడ్డాయి. పాములాడి పాముకూడా వాటి వెంట గాబులో దూరింది. ఆతిర్వార వాడు గాబుదగ్గరకొచ్చి తన పామునితీసి బుటలో పెట్టుకున్నాడు. అప్పుట్నుంచి వాటికి నాగ స్వరమంటే ఇవమని తరుచు పాములాళ్ళిచేత వాటిదగ్గర కొన్నేపు పొడించేవారు. ఈ విధంగా పగలు నానా అలరించేసి, రాత్రుకు ఏకాన్వేపు పడుకొనేవో. ఏనా, మళ్ళా మాకన్నా ముందే లేచిపోయేవి. తొలికొడి మాకాక మా మురిదిగారు లేచి మొహం కడుక్కొని పాలు తియ్యటానికి దూడల దొడ్లో కర్ర, ఐసక ఇంటిదగ్గరి పడుకునే పాతేరు దించి వెలకొర్రే మేసుకొని వెళ్లేవాడు. అట్టో! అప్పుడు మా కొద్దీనిండా పొడిపకువులే. రోజూ రెండు తూటలా రెండేసి దించి పొలిచేసి అన్నీ మేం తాగేవాళ్ళమా? లేదు. ఇంటిలో వాడే కాని! ఓబాస, బాటపాలుకి దాహం ఇవ్వటానికి, కూలమండోళ్ళిడికి నీరాయ్యటానికి యింకోబాస ఎప్పుడూ పొడితో పూయతూ వుండేది. ఈరోజులోలాగ, ఆ నాడు పొడి అమ్మకుంటే కేల సందాదు మచ్చయ్యే. ఎర్రగా మర్రిపూడలా కాచేసరికి అరిచేతి మందాస మిగడ కలుకొచ్చేది. మజ్జగ చేసే సరికి పిక్రాళ్ళంత ఐస్సు ముద్దలయ్యేవి. అప్పుడు మా ఇంట్లో, ఇద్దరు కూడ్రపాతేరుండేవారే. వాళ్ళే మురికోడికూకాక వచ్చి, చెరోకూకా మజ్జగ చేసేవాళ్ళు. అంతంత బాసలు చెయ్యటం ఆడవాళ్ళే మావలనాకుందా? ఆ ఇంట్లో ఏం చెప్పన్నామా? పాలకబురుకదూ? మురికోడి మానేసరికి పాలుతియ్యటం అయి పోయేది. ఇంటికి రాగానే నుబ్బయ్యేసి, నాగయ్యి పిలిచి పాలు పోసేవారు. సరిగా ఆనే కి, పెరు పిలిచించేతడవుగా చూర్చుంచి డిగవచ్చి పాలుతాగి పెరట్లోకి పోయేవి. ఈ విధంగా మేమంతా ఆనందంగానే కాలం గడిపేవాళ్ళుగాని, పెళ్ళిళ్ళయి నాలుగే నేళ్ళవుతున్నా, మాకు పిల్లలు పుట్టటంలేదని, మా అత్తగారికి మాత్రం మహా కిసుకగానే

వుండేది. “పాముల్ని బంధించి పెంచిన పాపానికి, పిల్లలు పుట్టటం లేదనే వాళ్ళు కొంతమంది. కాని మేము తల్లి పిల్లా న్యాయంగావుండేవాళ్ళుగాని, వాటికేం చెయ్యలేదుగా!”

ఇలా కాలం గడుస్తున్న కొద్దీ అది ముసలి వెబోసాగాయి. ఒక్కోటి, రెండేసివారల పొడుగునా, ఇంకేసిలావునా, వల్లగా, ముడతలుబడిపోయి వుండేవి. ఉత్సాహ మంతా వచ్చిపోయినట్లు మందకొడిగా వుండేవి. రాత్రుకు పాలుతాగక, చూరులెక్కటానికి జననత్యలుడికి పోయా యిగదూ, మహా ప్రయాసపడేవి. అది కనిపెట్టి మా మురిదిగారు వెడల్పాటి బల్ల చెయ్యమని “వడ్డాబతుడికి పురమాయించారు. కాని ఇంతలోనే అంత ఘోరం జరిగిపోయింది” అని చెప్పి ఆగింది తాతమ్మ.

అదిగ మొహంలో కన్పించిన విచిత్రాన్నిబట్టి, అజేబో భరింపరాని ఘోరమే వియ్యంటుందని అనుకొన్నాను.

“వచ్చిపోయా యాండీ?” అనడిగా. ఆయో! వాటికని వచ్చిపోలే యింకే మమ్మాయ్! చేతులారా చంపుకొన్నాం. వాటి ఉమరు మాకు తగిలింది - అజే ఏమెందో చెప్పామని - రోజూలాగే ఆరోజాన కూడా మురికోడి మానేసరికి మురిదిగారు పాలు తీసుకొచ్చేరు. యాథాల పంగా నాగయ్యా, నుబ్బయ్యా అంటూ రెండుమాడుపార్లు పిలిచారు. చూర్చున్నాం పో! రాతేడు! మళ్ళా పిలిచినా ఎక్కడా కదులుతున్నట్లయినా అరికిడవలేదు మా కొళ్ళర్యం నేసింది. పెరట్లో కళ్ళాయేమోనని పెరడంతా పొలిపొబ్బలు పెడుతూతిరిగారు. ఎక్కడారేవు. “ఏమిటిడి! విచిత్రంగా వుంది. ఎక్కడి కళ్ళాయీ?” అనుకుంటూ ఆయన అలకంతా గాలించారు. మేము ఇల్లంతా అడుగుడుకునా నెలికొం. ఎక్కడా అయిపులేవు. మా కందరికీ తగని ఆళ్ళర్యం నేసింది. పైగా వాటికేం ఆపడ సంద విం చించోనని కం గారు వడిపోయాం. కొన్నేళ్ళనుంచి వుంటున్నది, యానాజేమై పోయా యా? అని దిగులుగా “ఎక్కడికైనా వెళ్ళాయేమో, కాస్తేపటికో, ఇంకొన్నే పటికో? కనాయేమో” అని ఆకతో ఎదురు చూస్తూ ఎవరిపనులు వాళ్ళు చేసుకొంటున్నాం. మురిదిగారింకా పెరట్లో పిలుస్తూ నడుకుతున్నారు. చుట్టుపట్ల ఎప్పుడూ వాటి ప్రసక్తిలేని, మా ఆయనకూడా దిగులేసింది, వాటి సంగతి తెలియకపోయే సరికి-ఇది ఇలా వుండగా మజ్జగ చెయ్యటానికి గదిలోకొరిస పాతేర్లద్దరూ గావుకేక రెట్టారు. ఎక్కడి వాళ్ళుం అక్కడ, అగడిలోకి పడుగతాం. అంతాకలిసి అప్పుడు మాకళ్ళతో ఏం

చూశామా, ఈక్షణానికి కళ్ళకి కట్టినట్లుంది! ఆ పాతేర్లద్దరూ వణికిపోతున్నారు. పెరుగు బాసలారం దూగట్టు పక్కన దించి వున్నాయి. ఆ గట్టుమీద రెండుచోట్ల రెండు చిలికిపోయిన మాంసపు ముద్దలా ‘నాగయ్యా’, ‘నుబ్బయ్యా’ పడి వున్నాయి. మాకొద్దళ్ళిం చూచేసరికి ఒళ్లు

తరచుగా మూత్రం వెలువడుచున్నదా?

చక్కెరతోగాని లేక చక్కెర లేకుండాగాని తరచుగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైనది పన్నము. కరీరాన్ని గుర్తించేయడమే కాకుండా యీ వ్యాధి, తనబందంలో చిక్కిన వారిని ఆరోజాకరోజా మృత్యువుకు ఆవన్నుని చేయును. ప్రధమదశలో కారీరక మానసిక క్రమ లకు యిచ్చగించకుండుట, నడుముతో నొప్పి, చూపు మాంద్యము, తొడల్లో తిమ్మిరి, నరముల బంపినతతో యీ వ్యాధి పొడచూపును. వై రక్షణములతోకూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించుకొన్నచో, అధికదాహం, అకలి, గొంతు నోరు మొండుట, దురదలు, కాళ్ళలో పగుళ్లు తూకంతగ్గడం, కరీరమంతా పోట్లు, కీళ్ల నొప్పులు, కంటిపొరలు, కీయి, గడ్డలు, రావ పుండ్లు, యిట్టి తయంతర వాదాకరమైన వ్యాధులు యెన్నో సంభవించవచ్చును

“పీనన్ ఛారమ్” మూత్రలు వాడి, అనేక నేల మంది తమవాదం నుండివివారణపొంది మృత్యు కరాకమునుండి రక్షింపబడిరి, “పీనన్ ఛారమ్” కొద్దియ వర్షకులమీద, ప్రాచీన యానావినైద్య విధానప్రకారం అమూల్య ఓషధుల, కాకవదార్థముల, స్వాభావిక ఔషధముల సారముతో కలిపి రైసవి. మూత్రములో కుండదార, వలుమూరు మూత్రవిసర్జనచేయి అవసరము. 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు చాలాభాగము వివారణగును. కొద్ది రోజులలోనే మీకు నగనికీపైగా స్వస్థత చేకూరినవచ్చును. “పీనన్ ఛారమ్” కొద్ది వ్యయముతో, ముఖముగా, తేలికగా నేవించ వచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకవద్యము లేదు. నిరాహార ముతో నుండే అవసరంలేదు. రోగులు వృద్ధికరమైన ఆహారము తినేందుకై రోగులు యిదివర కటికంటే యిక్కువరకాల ఆహారవద్యములు తీసికొనవచ్చును వివరములు గల ఇంగ్లీషు కర పత్రములు అడిగినచో ఉచితముగా నంపబడును ధర: 50 మాత్రం ఏపా డ. 6-75 స్వాకింగు పోస్టే ఉచితము.

● తిండు స్థలము:

Venus Research Laboratory (A. P. W.
P. O. Box No. 587, Calcutta

జలదరించింది. అదిరిపోయాం. 'అనలేం అరిగిందని' అడిగితే మాకేం తెలియదా, మళ్ళీగ డేదామని పెరుగుబాసలు దించబోలే ఎంతో పూడిరాలేదు. గట్టిగాగి కిందపెట్టాం. అంతే, మాకు యిలాగే కనపడింది. భయమేసి 'కేకెట్టాం' అన్నాడు పాతేళ్ళు. అంతే రాత్రిమంచి అని, రావలసిందవుండి బోయామన్నమాట. రాత్రి రోజులా పాలు తాగి, మారులెక్కలేక, పాలబాసలు పెట్టే గుంటలో గటుమీద చుట్టుచుటుకు వదుకున్నాయి కాబోలు పొరపాటువసరిగా చూడక, మురిపూడలా ఎరగా, సలాసలా కాగే పాలబాసల్ని పాతేళ్ళు, పాముచుట్టల మీద పెట్టే కారు. అబ్బా! ఎంత బాధ పడ్డాడో! కదలేవు, మెదలేవు, పైవ అగ్ని గోళాలంటి పాలబాసలు. మానం కాలి కురి తుతా వుడిపోతోంది. ధరింపరాని బాధ. అని బాధపడ్డ ప్రతిఘడియా, ఏలేత్తూమెత్తుల్ని

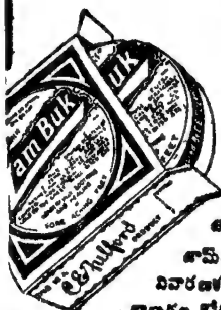
కిడించింది. "ఇదంతా నా నిర్లక్ష్యమే. చేతులారా చంపుకోన్నాను నా నాగయ్యనీ, నీ; నా నుబ్బయ్యఅందరిదగ్గర చ మ వు గా మెనులుతున్నాయిగదా అని వాటిగురించి పటింతుకోటం మానేకాదు. వాటి ని నా పాటిన పెట్టుకున్నాను. ఆ నాజే పెం క మండా వదిలేస్తే, అంతయమయూతన పొంజిని కాపుగదా?" అంటూ మురిదిగాడు భోరుక ఏడ్చారు. కొంతసేపయ్యా దుఃఖం మింగు కొని "రాత్రి బాసలేవదు పెట్టాడు! కళ్ళు మూతలుబడి పోయాయా?" అంటూ దుగ్గ నరసింహుడిలా గరించటం మొదలెట్టారు. రాత్రి బాసలు పెట్టినవాళ్ళు కి విషయం తెలిసి పరుగుపరుగున వచ్చి తాముచేసిన ఘోరం చూచుకొని పకిసిల్లలా ఏడ్చారు. "అమడం దీపం గుడ్డి వెలుగో సరిగా కనిపించలేదట, అనలే నలగా వున్న పాములు అందుబోమట్టి గట్టు. లేకపోలే మా చేతుల్లో యింత ఘోరం

చెయ్యగలమా బాబూ?" అంటూ వాచో యారు. వాళ్ళ సేమనగలం? అంతా ఖర్చు లేకపోలే రోజూ మారులెక్క పడుకో వేవా నాడు ఎక్కలేకపోవాలా? గట్టుపక్కనున్న పెరుగుబాసలు చూడుముగదా, పచ్చగా పసల్ని కట్టుతోంది పెరుగు. జీవితకాలంలో ఎప్పుడూ బయటబడని విషం, అగ్ని గోళాల క్రింద యమబాధపడుతున్నప్పుడు బయట బడింది మోసనిపించింది. ఆ మూగబాధలో ఎన్ని కాపకారాలుపెట్టాడూ మమ్మల్ని! బ్రతికేంతకాలం ఎంత దయగామానేయేం? అఖిరి! పేరు నిలకెట్టుకోలేకపోయాం. ఈ సంగతి పూరంతాపోకే అసం శేల యీ ని న్నట్లుగా వచ్చి మా యిల్లు చుట్టముట్టారు. ఇక ఎంతసేపు నిచారీస్తేమాత్రం ఏమండీ! జరగ వలసిందో, జరగకూడనిదో జరిగిపోయింది. గుండెనిబ్బరం చేసుకొని ఆ చిరికిపోయిన పాముకోరికల దహనం చేస్తే ఏర్పాట్లు చేయించారు మా ఆయన. పూలబండిమీద పూలే గించి, గంధం చెక్కల చిరిమీదపెట్టి మా మురిదిగారిచేత చిరి అంటింపజేశారు. దహనం అయ్యాక అంతా యింటికిచ్చి పెరుగు బాసల్ని ఆ గదిలోనే లాగుగా పాటిపెట్టించారు. అని చచ్చిపోయినవోల రెండుకండు విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠించాలని పురమాయించారు. మేమంతా మెలపట్టాం. ఇంట్లో నాగయ్యా, నుబ్బయ్యా అనే ఇద్దరు మనుషులు పోయి నట్లుగానే చిన్నదిసం, పెద్దదిసం, సంవత్స రికం చేయించాలన్నాయ. అలాగే చేయించారు. మేము కొన్నాకే వంకూ మనుషుల్లో పడలేదు. శివులుం మురిచా. ఆ రోజున పాల బాసలు పెట్టినవాళ్ళల్లో ఒకడు మనెడిపెట్టు కొని, చెయ్యరానిపని చేకావని భయపడి మంచంపట్టి చచ్చిపోయాడు. ఇంకోఒకడు పాలంగట్టెమ్మట తిరుగుతుండగా నాగుబామూ కరిచి య మ బాధ పడి నిమిషాల మీద ఎగిరిపోయాడు. అటురెక్కార మా బాధలు బయటబడ్డాయి" అంటూ చెప్పు కున్న తాతమ్మను అది "తాతమ్మగారూ. ఒక్క సంగతి. పాలబాసలు గట్టుమీద పెట్టే కాక 'ప్రోదంటు' లేకేవారా?" అని నా పండినాం అడిగాను. అవిడ తలపంకించి "అవు నమ్మాయ్. మార్యా ప్రమయం అవు లోంటే వకువులు పాలాల్కుంచీ దొడి కొచ్చేకేవి. వెంటనే పాలు తీసి, యింటికి తెచ్చి చాళ్ళు తేసి కాకబెట్టేవారు. అంత లోనే మురిదిగాడు నుబ్బయ్యకి, నాగయ్యకి పాలుపోసేవారు. అని ముసలి వకటంచేత పాలు తాగిన వెమ్మటే పడుకోవటానికి వెళ్ళి పోయేది. పాలు రాగా మురిగాక పాతేళ్ళు, పాలబాసల్ని గదిలో పెట్టేసి, మిగతా పని చేసుకోనేవారు. అప్పటికే కనుచీటి పతే

ఆ ఏనుగుగజ్జి
తలమీది చర్మవ్యాధి
లేకచిడుమును
జామ్-బుక్ తో నివారించండి

Zam-Buk

జామ్-బుక్ చర్మవ్యాధుల నివారణకు ప్రపంచంలో సర్వోత్కృష్టమైన మందు. జామ్-బుక్ ఒకప్పుడు పెండ్లను మాపుతుంది; తీవ్రమైన రోగొట్టుతుంది. జామ్-బుక్ చర్మం రోపికి ఇంకి, వ్యాధిగ్రస్తమైన చర్మం పొరంను పరిశుద్ధ మొనర్చి. కర్మానికి తిరిగి సేత్యరం పొందకర్కం. అరోగ్యం చేకూర్చుతుంది వివేకపుంధు, ప్రజాత, వానల నివారణకు. శ్రమ కాదు విషాన్ని హరించుటకు, ఒరిసి, అంకి, పుండు వడివ పాదం బారోవకమనానికి, బాధానివారణకు కూడా జామ్-బుక్ అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

జామ్-బుక్ అమూల్యమైన ఇతర రోషరసపుషింకోపాదు. బాధా నివారణకై, క్రొత్తదర్మాన్ని పుట్టించేకై, ఇంకా ఇతర మను బాధలం రోగోపికోపాద చేరివున్నది.

జంతువులకొవ్వ వేరలేదని హామీ కంది.
జామ్-బుక్ మీదగ్గర అంతే ఎన్నటికీ పేత.

మంచం వ్యాపాద అందరివద్ద లభిస్తుంది.

పోల్ ఏకెంట్లు : దాదా & కో, 86, వైస్రూనాయక్ రిడ్, మద్రాసు-8.

దంతే. అటుతర్వాత, మగాళ్ళ స్నానాలు, భోజనాలు, అయ్యాక మేము స్నానాలు చేసి, కబుర్లుచెబుకుంటూ భోంచేసి, వంటిల్లు సర్దుకొని, చావిట్లో కొచ్చేవాళ్ళం. సరిగా పడుకొనేసరికి, ఈ రోజుల్లో రెక్క ప్రకారం తొమ్మిది దాటేదనుకొంటూ, అప్పటికి వాలు చిల్లారుతాయని మా అత గారు 'తోడంటు' వేసి వచ్చి పడుకొనే వారు. ఆనాడుకూడా అవిడ తోడంటు పెట్టి వచ్చారు గాని, బాసలకిందవున్నవాటి నెలా చూడగలరు? ఏమంటావో? అటుతర్వాత రోజు జరిగిందో చెప్పా విను—మేము నెమ్మదిగా విచారం ముర్చిపోతున్నాం. వాహ్, మా తోటికోడలికి కూడా నెలతప్పింది. ఇంట్లో మళ్ళా అందరి మొహాలమీదా ఆనందం కన పడసాగింది. పెళ్లైన ఎన్నాళ్ళకో సంతాన ప్రాప్తి! ఎవరికడుపులో వాళ్ళం ఎన్నెన్నో కలలు గనేవాళ్ళం కాని, మా కలలన్నీ కలలైపోయాయి. మా కిద్దరికీ పుట్టిన పిల్లలు గుడ్డివాళ్ళు. వాళ్ళైనా బ్రతిక్కుండా పురుట్లో పోయారు. అటుతర్వాత మళ్ళా గర్భిణీ-కానీ మళ్ళీ నిరాశ. కలిగే సంతానమంతా అంగైకల్యంగానే వుండేది. ఇలా కొన్నేళ్లు ఇంటిల్లి పొదిమీ పుమిలి పోయాం. కానీ, ఏం చెయ్యాలో తెలిసేదిగాదు. ఎవరో పెద్దలు చెప్పిన మీదట 'నిత్య నా గయ్యనీ, నుబ్బయ్యనీ పూజచేసుకొంటామనీ, తమ పేర్లకీ, కలిగే సంతానానికీ పెట్టుకొంటామనీ, మా తప్పులు మన్నించి కనికరించమనీ' వాగయ్యి, నుబ్బయ్య కంచువిగ్రహాల ముందు మోకరిలి చేడుకొన్నాం. వారు మమ్మల్ని తమించారని మా భావం. అప్పుడు మా గర్భాలు నిలిచాయి. మా అబ్బాయి పేరు నుబ్బయ్య. నుబ్బలుతేరి. ఇకమీదట మా వంశంలో వారందరి పేరూ అదే. నుబ్బలు తరిపేరు పెళ్ళవకమందు ఏదో వుండేది గానీ, మర్చించాం. ఆనాడు జరిగినకథ నిలా చెప్పటానికి సేనూ, మా తోటి కోడలా బ్రతికి వున్నాం. అంతే. మేమెప్పుడూ పొములు కనబడితే చంపము. ఇదీ మా వాగొంద్రుడి కథ" అని తాతమ్మ బెక్కి జాగ్రాబడింది.

తాతమ్మ చెప్తున్నంతసేపూ నాకు వివిధాన భూతులు కలిగాయి. నిజంగా జరిగిందా? అని చండేవాం కలిగినా నమ్మాను. కిటికీలోంచి బయటికి చూచేసరికి చీకటిపడుతోంది. నుబ్బలుకేసి చూశాను. నిద్రపోతోంది.

"అది చాలాపాదు విన్నదిలే" అంది తాతమ్మ.

నేను తలైసరికి నుబ్బలు లేచింది. "తాతమ్మగారు చెప్పటం అయిపోయింది. పొదుపోతోంది, ఐలా" అన్నా.

"ఇట్టే నిద్ర పట్టేసిందే" అనుకొంటూ నుబ్బలమ్మి పొట్లోకి నడిచింది. నేనూ నెంబ

బాగా ఆదా! ఒకే ఒకసారి తోముకుంటే కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ 85% వంతుల వరకు

కాల్గేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
ఒకే ఒకసారి తోముకుంటే
దుర్గంధాన్ని తక్షణం అపుట్టుంది!

దీంతక్షయం

కాల్గేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
ఒకే ఒకసారి కాల్గేట్ తోముకుంటే
దీంతక్షయానికి కారణమైన క్రిములను
85% వంతులు తొలగిస్తుంది!

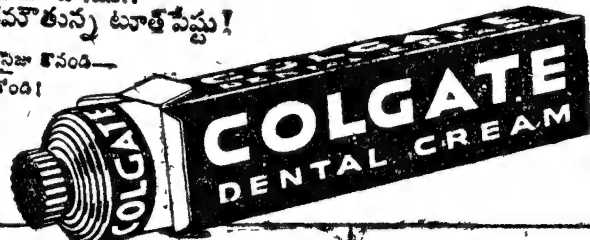
దుర్గంధం
కలిగించే
క్రిములను

కాల్గేట్ కు నిదర్శనమున్నది!
రుచికిదేశం తోముకుంటే పొందింది!

తొలగిస్తుంది

ఇండియాలో ఏకేవంగా
అమ్మకవకొతున్న టూత్ పేస్టు!
ఏకానమి నైజా కంపెనీ—
అదాచనుకొంది!

కాల్గేట్ ఒక్కటే ఈమూడింటిని చేస్తుంది!
పండ్లను పరిశుభ్రంచేస్తూనే
దుర్గంధాన్ని నివారించి,
దీంతక్షయ్యాన్ని నిరోధిస్తుంది!

సత్పరితాంకు
ధర్వధా వాడండి.
కాల్గేట్
టూత్
పేస్టు

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

త్నంగా నిందించుకొన్నాను. ఆ రాత్రి 'ఎందుకొచ్చింది - అసలే కోపంగా ఉన్న' దని గుర్తించి గా పడుకున్నాను సరసంమట చేసుకొని ననుకొని.

ఇంటిపనులు చక్కచెట్టుకొని, జెడలో మల్లెలు ముడిచి కరకంకణికి జీ స్వనంతో అపరలక్ష్యాల వా భార్య చేతిలో తళితళలాడే రజతపాత్ర పట్టుకుని నన్ను చాసి, ముజం పట్టుకుని లేపి కోర్కొ బెటి పాలగాను చేతికొందించింది. అహో! నేను వా పుణ్యం పండించుకొని పారవశ్యంలో వా చేయి తవంతటతా పాలగాను నోటికిందించేసరికి తెలిసి వచ్చింది. తీరా, చూడబోలే కుడి గ్లాసు, త్రాగబోలే పెరిగిగ్లాసును. ఊరా! చెప్పకొట్టిందిరా అనుకొని దాని ముఖంలోకి చూశాను. "తిక్క వదిలిదా?" అన్నట్లుగా శ్రమితి ఒక వింతవృత్త వచ్చింది. పరాజయాన్ని గీకరించక తప్పలేదు. కాని ఆంధ్ర ర్యంలో విజయం వాచేవని ఉప్పొంగిపోయాను. సరసం రసకందాయంలో పడి ఎదిరి పక్షింనుంచి చక్కని సమాధానం వచ్చిందనుకొన్నాను. మరి నేను సరసమాడినట్లు వా ప్రయోజకత్వం దానికి తెలిసిందో లేదోనని "నిన్న సరసానికలాచేకానే" అన్నాను వా తెలివితప్పి వతవానికి నిద్రపంకం. "సంతోషించినట్లే ఉంది సరసం" అంది చూ అవిడ. ఆ ఆనటంలో సరసంగా ఆ న కూడ చూ. సరసం చేత కాకపోలే సామాన్యంగా అని ఊహించుకున్నా - కాస్త దురుసుదనం ప్రతిధ్వనించేలా అన్నది. దానితో మళ్ళీ వా వింకం నన్ను చూపించి, "ఆహూరించినట్లే ఉంది నీ తెలివి" అని అనిపించింది.

అసలు నేను చూ ఆ త్రివారింటికి వెళ్ళి నే వెళ్ళాను. అధవా వెళ్ళానా—చూ అవిడ నన్ను ముప్పతిప్పలబెటి మూడు బెరువుల నీరూ త్రాగిస్తుంది. దానికి వంతపాడుతూ చూ బావమరది, మరదలు పిల్లను...

ఇది తలుచుకొన్న ప్రవల్లా వాకు ఆశ్చర్యం కలుగుతూండేది. చూ యింట ఉన్నప్పుడు చూ అవిడ! మాయవటసలు, చమత్కారాలు తెలిసినట్లే ఉండేదిగాదు. దాని కన్న వారింటమాత్రం నెరజాణ అయి వూరుకుంటుంది. ఈ మాట ఎప్పుడన్నా చూ వాయ నమ్మతో నేను అంటే నమ్మదు సరికదా, పైగా దానినే వివక చేసుకు వస్తుంది. దానికి నోట్ల వారికే లేదుట, నోట వేలు పెడితే కొరకలేదుట. మరి యా సంగతి విజమని ముజపు చెయ్యటానికి నిలచేక ఊరుకొన్నాను. బహుశా కన్నవారింట దానికి స్థానం, చాంగుబలం ఉండటంచేత నేమో అలా రచ్చిపోయేది.

వా పెండ్లియన కొత్తలో ఓసారి వార్షింకి వెళ్ళాను. ఆ వాడు వా చేరు చెప్పవని అందరూ ఖడ్గపాత్రంగా విందుగడిచారు. వా నోరూ ఆరగించకపోలేదనుకొంది. వాకు

తీపి అంటే పరమ అసహ్యం. అలాగని అంతకారం తినగలిగిన మగటిమీ లేదు. చూ అవిడ స్వహస్తాలతో, వా కోసమే అన్నట్లుగా పండదార శ్రేమ పొందుపరచి జిలే నీలు చేసింది. అంతవరకూ చూ ఆత్మగారే వడిస్తూంది. జిలేనీలు చూత్రం చూ అవిడే వడించింది. నేను వాటిని ముట్టనైనా ముట్టకుండా వదిలిపెట్టేశాను. దానికి ఒళ్ళు మండింది కాబోలా, చూ మరదలితో చెప్పి బిడ్డలాంచి తెప్పించిన కిల్లిలో తీపిపామాను తీసివేయించి—ఆ వా లు గా కు ల్లో నూ, "మాంచి" పూలైన గున్నంలో కారం మెదిపి యధాప్రకారం ఆకు ముడిచి ఇప్పించింది. అసలే భుక్తయాసంగా ఉండటంతో కిల్లి చూడంగానే ప్రాణం లేచి వచ్చింది. ఆ త్రంకొద్దీక చాపచా నమలేకాను ఏం చెప్పమంటారు వా బాధ! అప్పటికి అరక్షణం భరించాను. ఆ పై దుర్బరమై, చవడపూడి క్రిందపడుతుండేమా నన్నంత భయం కలిగి రెండు చేతులా అదిమిపట్టి కని తీరా చేసుకొన్న దానిని కనురుకొని రెండు

గ్లాసుల మంచినీళ్ళు త్రాగేను. ఆ పూటా క్కడా ఈ నీళ్ళు చాలలేదు. అంతట శ్రమితి పకపకా నవ్వుతూ జిలేనీలుట్టలందించింది. వా అసహ్యం ఏమైందోగాని వరసగా వాలును జిలేనీ చట్టాల తిశేశాను. "మంచిగా తినమంటే సహించదూ" అంటూ ఎత్తిపొడిచింది. అన్నా! ఎంతవనిచేశావనుకొని కాస్తేపు అలకపూసాను. అంతట, మరదలు పిల్ల "బావకు సరసం తెలియదే" అనేసింది. అక్కడితో ఆగక బావమరది— "బావకు నీరసమంటే మహాఇష్టంనీ!" అని (81-వ పేజీ చూడండి)

నారసింహ లేహ్యము
 అంగారకో చేరినది. మేహము, నిక్షాక, నివృత్తునవగైరా హరించి అలము రక్తవృద్ధికల్గిండును. 28 తగబ్బిరు 3-4-0. పోస్టేజీరు. 1-1-4 పి. సి. పి. అండ్ కంపెనీ ఆయర్వేద నమణం, పెండి (PO) నెల్లూరుజిల్లా.

జమ్మి వారి లివర్ క్యూర్

చనిపాపల లివర్ అండ్ స్లీప్ వ్యాధులకు చూ భాతాచారుల సౌకర్యము నిమిత్తము, చూ డాక్టరుగారు యాక్రిండి ప్రదేశములలో ప్రతి నెల నిర్వీరమైన రేడిలలోను, గంటలలోను, తగిన ఫలవాలిచుట్టకై వాజరులో నుండగలరు.

సలహాలిచ్చు కేళలు		సా 9 నుండి 11 వరకు	సా 8 నుండి 5 వరకు
స్థలము	లేడి	అద్రుసు	
నెల్లూరు	8, ఉ	అజంతా కళే, ట్రంకురోడ్.	
సికిందరాబాదు	8, ఉ	మెసర్సు డి. జే. పరేఖ్ & కంపెనీ, కెమిస్ట్, వామ్నా మసీదు.	
హైదరాబాదు	9, ఉ	మెసర్సు డి. జే. పరేఖ్ & కంపెనీ కెమిస్ట్, రెసిడెన్సీరోడ్.	
తెనాలి	12, ఉ	కన్స్టాబుల్ మేజర్ల సత్రం.	
గుంటూరు	14, ఉ	మెసర్సు మెడికల్ సోరు, కొత్తపేట.	
మచిలీపట్నం	16, ఉ	మెసర్సు ఆనంద ఫార్మసీ, కెమిస్ట్, మెయికోరోడు.	
రాజమండ్రి	19, ఉ	మెసర్సు ఈశ్వరదాస్ & కంపెనీ, బాండు కం ఏకెంటు 8/101 ఇన్స్ట్రుమెంట్.	
భీమవరం	20, ఉ	మెసర్సు ప్రసాద్ సన్స్ & కం, కెమిస్ట్, ఆంధ్ర డ్రమెటిక్ & లిటరరీ సొసైటీ.	
జంషద్ పూర్ (ప్రతి నెల ఆఖరు ఆదివారం ఉ సా)		సాక చి.	
ఖరగ్ పూరు	4, సా	మెసర్సు యునైటెడ్ మెడికల్ సోర్సు, కెమిస్ట్ & డ్రగిస్ట్: ఎస్. జే. ఇ. 165, రైల్వే మార్కెటు.	
రాయపూర్	25, సా	మెసర్సు C. P. మెడికల్ సోర్సు, కెమిస్ట్ & డ్రగిస్ట్, సాదర్ బజారు	

జమ్మి పెంకతిరమణయ్య & సన్సు. (Tel No. 118)
 పొించీలు: * గుండా కృష్ణమూర్తి లిలింగ్: 17/829, వాగేశ్వరరావు పంతులురోడ్, గాంధీనగర్ P. O., విజయవాడ-2.
 * ఓరుగంటివారి పిల్లి, విజయనగరం సిటీ, * 182/1, చాగినకొండ, కలకత్తా.

దాదాపు ఒకకొత్తంగా మన
దేశంలో స్కూలు చదువుకు
పరీక్ష తరువాత గా ఉంటు
న్నాయి. విద్యార్థులుగాని, ఉపా
ధ్యాయులుగాని ఏం చేసినా పరీ
క్షల్ని దృష్టిలో పెట్టుకునే చేయటం
విన్నవించుకుంటే అవకాశం
ఉండేది.

1952లో రాబర్ట్ టా అనే ఇంగ్లీ
షు విద్యార్థి కాలేజీలో ఇంగ్లండు
లోని ఎలిజుబెత్ పాఠశాలలో ఒక
పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాడు. ఈ పద్ధతిని
“ఫలితాలను బట్టి నడచుట” అం
టారు. పాఠశాలకు పరీక్షల్లో
ఏ స్థాయిలో ఎంతమంది విద్యార్థుల
పాస్ అవుతారో చూసి దాన్ని
బట్టి ఆ స్కూలుకు నడచుట మం
జూరు చేసేవారు. ఈ పద్ధతి 1953

కొత్తానికి చివరికాక ఇంగ్లీషు స్కూళ్ళలో
అమలులో ఉండేది. దీన్ని ఇంగ్లండులో
ప్రవేశపెట్టిన వెంటనే ఇంగ్లీషు పాఠశాల
ధారకదేశంలో కూడా ప్రవేశపెట్టారు.
దాన్ని ఇంగ్లండులో రద్దుచేసిన తరువాత
కూడా, సాంకేతిక పరీక్షల్ని దృష్టిలో
పెట్టుకుని విద్యార్థి భవన చేయటం మన
దేశంలో అవిచ్ఛిన్నంగా కొనసాగింది.

ఈ పరీక్ష విధానం దోషభూయిష్టంగా
ఉందని అడపాతడపా ఏ విద్యారంగానూ
అంటూనచ్చినమాట వివేకం. కాని 1947 లో
ధారకదేశం స్వాతంత్ర్యం పొందినా
ఈ విధానాన్ని సంస్కరించటానికి ఏ ప్రయ
త్నమూ జరగలేదనే చెప్పవచ్చును. 1950లో
ధారక విశ్వవిద్యాలయ సంఘం నితీతిక
ప్రకటించటంతో పరీక్షాసంస్కరణల నమ
స్కరణ ప్రాధాన్యం వచ్చింది. 1953 లో నెకం
డరీ విద్యారంగానూ మరోసారి ప్రకటించి
ఈ నమస్కరణల అందరేదన్నీని మరోసారి
మరచించింది. పాఠశాలలోను, కళాశాల
లోనూ అమలు జరుగుతున్న పరీక్షాపద్ధతి మన
విద్యారంగానూ విద్యుత్తులో వరుస
మొదటిసంఘం విద్యలో పెట్టొచ్చును.
ధారక విద్యార్థిగానూ ఏదో ఒకటి
సంస్కరణలకు కూచించబడి ఎకరై నా
అడిగితే, పరీక్షల పద్ధతిని మార్చాలని
నిపుండేవారాగా కాదు మా చిన్ననాటి
ఆ సంఘం ఉద్ధాటించింది.

నెకండరీ విద్యారంగానూ కూడా దాదాపు
ఇదే మార్గంగా అభిప్రాయపడింది. పరీక్షల
పద్ధతి బాగాగా లేదని, దీనివల్ల విద్యార్థి
కి ఏమాత్రం తెలియజేయబడనివివేకం
అవకాశం ఉపాధ్యాయుడికి కలగటంలేదని
ఈసంఘం నితీతిక ప్రకటించింది. స్కూలు

విద్యార్థులకు
ఉపాధ్యాయులకు
ప్రత్యేక వ్యాసం

విద్యార్థులపాల
నేటి పరిస్థితి

దీని సంస్కరణ

శిక్షణానికంటే పరీక్ష తరువాత
తయారై నాయని, విద్యార్థిగాని, ఉపాధ్యాయుడుగాని ఏం చేసినా పరీక్షలలోనే చేయటం పరిపాటైపోయిందని కూడా ఆ సంఘం స్పష్టంగా చెప్పింది.

అన్నివిధాలా దండగ

పరీక్ష పరీక్షలలో తప్పినవారికి
ఎంతో కాలమూ, ధనమూ వృథా అవుతున్నాయని, ఎంతో నిరుత్సాహమూ, సంఘద్యేషమూ కలుగుతున్నాయని పూనింగుసంఘం ప్రభుడు డా॥ కె. సి. ఘోష్ అనుస్థలకలకా విశ్వవిద్యాలయ శిక్షణాధికారిగా లో ఒక గోష్టిలో మాట్లాడుతూ అన్నారు.

డా॥ ఘోష్ ఇంకా ఇలా గన్నారు:
“బాగా చదువు చెప్పటంకంటే ఏదో ఆపా
మాక్షికా పరీక్షలు జరిగితే చాలమంది ప్రస్తుత విద్యార్థిగానూ ఎంతో దబ్బు, కాలమూ వృథా అయిపోతున్నాయి. ఒక్కొక్క పరీక్షలోనూ సగానికి సగంమంది తప్పుతున్నారు. ఈ ఏడాది మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షలకు హాజరవుతున్న పదిలక్షల మందిలోనూ అయిదు లక్షలమంది తప్పుకొని అంచనాచేశారు. ఉత్తీర్ణులైన అయిదు లక్షలలోనూ చాలామంది లక్షలమంది రెండో తరువాత ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలకు హాజరవుతారు. మళ్ళీ రెండు లక్షలమంది తప్పుకొనుంది చివరికి దీనివల్ల బహుశా ఒకలక్ష మంది ప్యాసవుతారు. విద్యార్థులలోని ఇతర కంటే నాకు ముఖ్యంగా బాధకలిగించిన ధిక్కారమేమిటంటే, ఇంతమంది పరీక్షల్లో ఇలా తప్పుతుంటే అధికారంలో ఉన్న పెద్దలకు చిమరువునవుతున్నారేమి. పరీక్షలో తప్పినవారికి కలిగే నిరుత్సాహం, ధననష్టం,

సంఘద్యేషం—దీనివల్ల దీని ఏదో మామూలు విషయాలుగా పరిగణిస్తున్నారు. పరీక్షల ముందు చదివి, ముమ్మస పెట్టుకుని రాఫ్తే దాన్ని బట్టి విద్యార్థి తెలియలేదని అంచనా వేస్తారు. కొత్తానికిందట విదేశీ పరిపాలనలు మనమీద దుద్దిన ఈ పాడుపద్ధతి మన అధికారులలో ఈ నిర్లక్ష్యానికి కారణమైంది.

ఈ పరీక్షావిధానానికి బలీ అయ్యే విద్యుత్తులసంఖ్య కలలోనే ఉంది, కానీ దబ్బున్న వరానికి చెందినవారైతే ఎవరూ అంతగా బాధపడవలసిన అవసరం ఉండేదికాదు. కాని ఈ రోజున విద్యుత్తు కలలోకాదు, లక్షలోఉంది. ఈ నమస్కరణ ఇక అవేక్షించటానికంతమాత్రమా వీలేదు. మానవశక్తిని ఏ మాత్రం వృథాకాకుండా ఉపయోగించ

ద్దిది బరోడా విశ్వవిద్యాలయంలో టి. కె. ఎన్. మీనన్ రేడియో సాజన్యంతో ప్రచురిస్తున్నాము. మంచిచెడ్డలను డాక్టర్ మీనన్ మొత్తంమీద ప్రస్తుతం 10 ల. పైననో, మెట్రిక్ పరీక్షలకు హాజరీగే ఒక మహాయజ్ఞంలాంటిది. బలీ అయితీరుతారు. విద్యార్థుల ముందు ఈ పరీక్షల నిర్వహణ అందుచేతనే పరీక్షావిధానాన్ని పెద్దలు. దీన్ని సంస్కరించే అనుభవజ్ఞులైన ఉపాధ్యాయుల సంగ్రహ వ్యాసరూపంలోను

జీ వెనుభూతం!

డాక్టర్
టి. కె. యన్. వీనస్
బరోడా
విశ్వవిద్యాలయం

★ సకొన్ని మార్గాలు

టానికి ఒకవంక పథకాలుచేస్తూ ఇంత భారీ ఎత్తున వృథాజరగనివ్వటం విపరీతంగా కనిపిస్తుంది."

పదిలక్షలమంది

పరీక్షావిధానాన్ని సంస్కరించాలని వాదించేవారు ఒకవిషయాన్ని మరిచిపోయారు. ఈ పరీక్షల్లో కొన్ని లోపాలున్నా భారత జేకోని! వీటివల్ల కొంతమేల జరగకపోలేదు. వీటినిబట్టి విద్యకు కనిష్ట స్థాయిని ఏర్పరచటానికి, విద్యాలయాలకు పరిగణన ఇవ్వటానికి వీలైంది. వీటివల్ల చెరుజరిగితే జరిగిఉండవచ్చుగాని, అది బోర్టిగా నిరుపయోగం అనిగాని, జేకోలో విద్య పొందేవారటాని!

'జేకో'గా పనిచేస్తున్న డాక్టర్ ప్రవంగం. ఆకాశవాణి ప్రతిక నేటి పరీక్షా విధానంలో వున్న కల్యాణంగా పరిశీలించారు. జేకో లమంది విద్యార్థులు స్కూల్ వుతున్నారు. ఇది ప్రతి ఏటా దాపు సగంమందికివైగా దీనిలో ఖ్య పెరిగిపోయినకొద్దీ ముందు అసాధ్యంగా పరిణమిస్తుంది. శత్యం సంస్కరించాలంటున్నారు మేమిటన్నదే పెద్ద ప్రశ్న. కనుక తోచిన పద్ధతులను ప్రచురిస్తాము.

అనే కారణమని గాని చెప్పటానికి వీలేదు. అయితే పరీక్షా విధానం మీద అసంతృప్తి వానాటికి పెరిగిపోతోంది. ఇందులో తేనెబలు ఏమీలేదు. ఈ విధానాన్ని మార్చాలా, మార్చవక్కర్లేదా అనే ప్రశ్నే ఇకలేదు. మార్చవలసిందే. అయితే ఏవిధం గా మార్చాలి, ఎంత తొందరలో మార్చాలి అనే ప్రశ్నల సమస్య.

పరీక్షల సంగతి అలా ఉంచినప్పటికీ ఏటా పెరిగిపోతున్న ఎన్. ఎస్. ఎల్. సి., మెట్రిక్ అభ్యర్థుల సంఖ్యను మానైనా మార్పులు చేయటం అత్యవసరముగా తోస్తోంది.

1987 లో మెట్రిక్ పరీక్షలకు మార్పు వారు లక్షమందే. ఈరోజున పదిలక్షలమంది! పరీక్షల్ని నిర్వహించడానికి ఏవైనా తేలిక పద్ధతులు కనిపెడితే తప్ప ముందు ముందు చాలా కష్టమైపోతుంది.

పరీక్షల్ని సంస్కరించాలంటే కొన్ని ఇబ్బందుల్ని ఎదుర్కోవలసి వస్తోంది. మనం ఆవునన్నా కొదన్నా పరీక్షలు ఒక ప్రజల మైన కీకీగా తయారయ్యాయి. వాటిని మనం ఎంత విమర్శించినా అవి ఇప్పుడు పామ్మంటే పోయేవి కావు. ఇవి సిలబస్ తోను, విద్యార్థులు చదవటానికి, ఉపాధ్యాయులు చదువు చెప్పటానికి గల కారణాల తోను, వ్యక్తుల హోదాతోను, సెల్స్ ను పద్ధతులతోను ముడి పెట్టుకుని ఉన్నాయి.

పరీక్షల్ని సంస్కరించేటప్పుడు ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని వ్యవహరించాలి. తేకపోతే మొత్తం విద్యావిధానమే నేలమట్టం కాగలదు. అలా కాకుండా జాగ్రత్తగా సంస్కరణలు తీసుకురాగలిగినప్పుడు విద్యార్థుల, ఉపాధ్యాయుల, పరిపాలకుల, ప్రజల సహాయ సహకారాలతో మనదేశంలో విద్య

అతి కీక్కుగలిగి వుకోగలదని మనం పరీక్షా సంస్కరణలకు మనం అవలంబించవలసిన దృక్పథం ఏమిటి? పరీక్షలు జరపటం, వీటిని బట్టి విద్యార్థుల తెలివితేటలను విలువ కట్టటం విద్యాకార్యక్రమానికి తప్పని సరిఅని మనం గుర్తించకతప్పదు. ఈ విద్యాకార్యక్రమంతో విద్యాబోధన లక్ష్యాల, విద్యార్థి అనుభవాలు, మొదలైనవన్నీ ముడిపెట్టుకుని ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం మన చదువుకు ఒకటే లక్ష్యం ఉంది. ఎంత ఎక్కువ వీలైతే అంత ఎక్కువ సమాచారం సంపాదించటం. ఇలా కాకుండా విద్యాబోధన, విద్యార్థి అభివృద్ధి లను విస్తృతంచేయాలి.

మూడు లోపాలు

ప్రస్తుత పరీక్షావిధానంలో మూడు

లోపాలున్నాయి. ఒకటి: పరీక్షలో ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు వ్యాసరూపంలో సమాధానం రాయాలి. పేపర్లు ద్వైవారివ్వకైతే లక్షణాల ప్రభావ మంతో ఈ పద్ధతిలో కనిపిస్తోంది. రెండు: సాంవత్సరిక పరీక్షలోనో, పబ్లిక్ పరీక్షలోనో వచ్చిన మార్కుల్ని బట్టి విద్యార్థి తెలివితేటల్ని తేక్కుగట్టడం జరుగుతోంది. అంతేకాని అతని కొనుగోలు లు వగైరా వేటిని పరిగణించడంలేదు. మూడు: సమాధానాలకు మార్కుల్నిచ్చే పద్ధతిని మన విప్లవం అనుసరిస్తున్నాం. అంటే 'నూటికి ఇన్ని మార్కులివ్వవచ్చును' అనిఖచ్చితంగా తెగేసి చెప్పకలిగినంత నూత్నమైనది మానవ మనస్సు అని మనం నమ్ముతున్నామన్నమాట.

మొదటిలోపాన్ని వివరంగా చూద్దాం: వ్యాసం రాయటం ఒక విధం గా మంచిది కాదని ఎవరూ అనరు. ఒకానొక విషయాన్ని గూర్చితనకు తెలిసిన అంశాలన్నిటినీ ఒక క్రమంలో గుదిగ్రుచ్చి వ్యాసంగా వ్రాయటానికి విద్యార్థికి తీక్షణమైన మేధాకీకీ కావల్సిఉంటుంది. ఒక అంశానికి మరో అంశానికి గల సంబంధాన్ని విద్యార్థి ఎంత వరకూ గుర్తించాడు అనేది తెలుసుకోవటానికి వ్యాసం చాలా సహాయపడుతుంది. కాని పబ్లిక్ పరీక్షలో వందలాది, వేలాదివిద్యార్థులను పరీక్ష చేసేటప్పుడు, వ్యాసరచనలోని కొన్నికొన్ని ముఖ్య లోపాలు బయట పడతాయి.

వ్యాసరచనను కోరేప్రశ్నలను తయారు చేయటంలో ఎవరూ శ్రద్ధ వహించటం లేదని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు. సాంవత్సరిక పరీక్షలకు ప్రశ్నాప్రతాలను తయారుచేసే ఉపాధ్యాయులుగాని, పబ్లిక్ పరీక్షలకు ప్రశ్నలు తయారుచేసే కొద్దిమంది పరీక్షకులుగాని విద్యార్థులు ఏ పరీక్ష తుల్లో విద్యా

★ నేటి పరీక్షల పద్ధతి ★

భౌతిక శాస్త్రములో దృష్టిలోపెట్టుకుని చేయరు. ప్రశ్న పత్రాలు రాయారు చేసేవారు సాధారణంగా ఏ రెండుగంటలపేరే సమాజేమవుతారు. సిలబస్ కేసి గబగబాచూసి త్రీ క్లీలు రాయారుచేస్తారు. ఎందుకైనా మంచిదని ప్రశ్నిస్తే సాస్యమైసంతోషాలంగా ఉంచుతారు. సిలబస్ లోని వివిధపాఠాలను విద్యార్థి ఏవిధంగా నేర్చుకోవాడో కనిపెట్టటానికి బిలులేవిధంగా, అనుమానీగా సిలబస్ లోని పదాలనే ముక్కిమక్కిగా ఉపయోగించిన ప్రశ్నలు రాయారుచేస్తారు. బ్యాంకరచనన కోరే ప్రశ్న పత్రాలపై విద్యార్థి తెలివితేటలు వ్యక్తమయితే అవు

తాయి; లేకపోతేకావు. ఈ పద్ధతి అనమగ్రమైనదని ఒప్పుకోకతప్పదు. సమాధానాలకు మార్కులు వెయ్యటం చాలామటుకు దిద్దేవారి దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది దస్తూరిబావుంటే పేపరు దిద్దేవాడు సంతోషిస్తాడు. తనకు తెలిసిన పది కట్టుమాటల్ని, అభిప్రాయాన్నే విద్యార్థి కూడా ఉపయోగిస్తే దిద్దేవాడికి మరీ సంతోషంగా ఉంటుంది. పేపరు దిద్దుతున్నప్పుడు వినుకు, అలసట కలిగినా చిక్క. ఇది ఇలా ఉండగా పరీక్షలు కూడా చాలాసేపు జరుగుతాయి. ఒక్కొక్క పేపరు రెండు మూడేసి గంటలసేపు వ్రాయాలి. సాధారణంగా రోజుకలాంటి పేపరు రెండేసిఉంటాయి. దీనిపై విద్యార్థి కూడా బోధాదు శ్రమ, అలసట కలుగుతాయి.

ఇక మార్కులు వెయ్యడంలో కొన్ని కఠినమైన నిబంధనలు, ఏ మాత్రానికి కట్టుబడేవాటిని మనం ఏర్పరచుకున్నాం. ఒక యూనిట్ లోని మొత్తం విద్యార్థులు ఏవిధంగా పేపర్లు వ్రాశారో దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఒక విద్యార్థి పేపరును అంచనా వెయ్యటానికి వీరివ్వని విధంగా ఈ నిబంధనలు ఏర్పరచుకున్నాము. ఈలోపల మూలంగా ఎందరు వాచనమయింది, దేశానికి ఎంత మానవశక్తి పనికిరాకుండా పోయింది మామ్రంటే విచారం కలుగుతుంది.

విద్యార్థి క్లాసురికార్డులో అభివృద్ధిని లెక్కలోకి తీసుకునే అవకాశం ప్రస్తుత విధానంలో లేదని వైస అనుకున్నాము. దీని ఫలితంగా ఏం జరుగుతోంది? న్యాయంగా పాఠాలను విషయ స్వభావాన్ని బట్టి కొన్ని భాగాలుగా చేయటం, వాటిని బోధించటానికి తగినంత కాలాన్ని కేటాయించటం జరగాలి. కాని అలా జరగటంలేదు. అందుచేతనే సాధారణంగా ఉపాధ్యాయులు ఏడాది మొదట్లో పాఠాలు తాటిగా కొనిస్తారు. పెద్దపరీక్షలు దగ్గరికి వచ్చేకొద్దీ తొందరతొందరగా కొట్టేస్తారు. దీనివల్ల పాఠాలన్నీ తుడ్డంగా నేర్చుకునే అవకాశం లేకుండాపోతోంది. మేడారు తలుచుకున్నంతమాత్రాన విద్యార్థులకి చిటికెలో పాఠాలన్నీ వచ్చేయవు. అందుకనే మేడారు సాధారణంగా ఏంచేస్తారంటే తన 'ఇంప్లెంట్' అనుకున్న పాఠాలను కొస్తే వివరంగానూ, 'అనింప్లెంట్' అనుకున్న వాటిని టూకిగానూ కొట్టేస్తారు.

ఇక విద్యార్థుల శిలచేస్తారు? కొన్ని పాఠాలను మాత్రమే తుడ్డంగా వదులుతారు.

లేకపోతే బజారులో పుష్కలంగా దొరికే "నోటు" కొనుక్కుని పక్కాచేస్తారు. లేకపోతే ట్యూటోరియల్ సంస్థల్లో చేరి చెప్పించుకుంటారు.

విద్యార్థులు "నోటు" మీది కెగబడుతున్నారని పెంగట్టుకునే ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థికారులు ఒక విషయం గుర్తించటం లేదు. బ్యాంకరచన అవసరమైన పరీక్షా విధానమే ఈ మాదిరి నోటు, గైడ్లు జయలు చేరటానికి ముఖ్యకారణం. కాసంచేసి ఈ నోట్సును బజార్లనుంచి మాయం చేయటానికి వీలేదు. అలాగే ట్యూటోరియల్ క్లాసుల్ని కూడా నిషేధించే బిలులేదు. వీటిని నిజంగా బహిష్కరించాలంటే ముందు పరీక్షా విధానాన్ని మార్చాలి. అలా మారితే నోట్సు మాయమైపోతాయి; ట్యూటోరియల్ సంస్థలు మూతపడతాయి.

ఇక మూడోలోపం, —మార్కుల పద్ధతి. పబ్లిక్ పరీక్షల్లో పేపర్లు దిద్దేవాళ్ళు ఎక్కడెక్కడివోళ్ళో అయివుంటారు. అందుచేత విలువకట్టడం రకరకాలుగా మారిపోతూ ఉంటుంది. దిద్దేవారు స్థూలంగా కొన్ని ప్రమాణాలు పెట్టుకున్నా, తగురీతిగా వ్రాగిత వహించినా, అసలువిధానమే వ్యక్తిగత విధేయత తావిచ్చే విధానం గనక, దిద్దేవారికి దిద్దబడేవారితో ప్రత్యక్ష పరిచయం లేకపోవటంవలన, అధిక సంఖ్యా కులకు కనిష్ట పరిమితికి కొంచెం పైగా మార్కులు పడేయ్యడం జరుగుతుంది. "మరీ లేరికగా దిద్దుతున్నారండీ" అని ఎవరన్నా అంటే దిద్దేవాడు మరీ కఠినంగా దిద్దటం ప్రారంభిస్తాడు. "అచ్చే మరీ అంతకఠినంగా దిద్దుతారేమండీ" అని ఎవరన్నా అంటే మరీ లేరికగా దిద్దటం మొదలు పెడతాడు.

ఏమైనా నూటికి ఇన్ని మార్కులకంటే ఒక్కమార్కు ఎక్కువ చేయటానికి వీలేదు, తక్కువ చేయటానికి వీలేదు అని ఖచ్చితంగా చెప్పగలిగినంతటి నైతికత మనక మనస్సుకు లేదు. విద్యార్థుల్ని స్థూలంగా అత్యుత్తమ, ఉత్తమ, సాధారణ, అధమ, అవర్గ వర్గాలుగా విభాగించటం మంచిపద్ధతి. అలాకాకుండా నూటికిన్ని మార్కులు అని ఒక విధమైన వివక్షత విధానం అవలంబించటంవలన ఏ విద్యకు ఎవరు తగుదురు, ఏ వృత్తి విద్యకు ఎక్కి పెరెకుచేయవచ్చునో అనేదానికి సరియైన ప్రమాణాలు లభించకుండా పోయాయి.

[మిగతా వచ్చేవారం]

అమృతసంజీవిని మాత్రలు

గర్భిణులు ప్రసవించువరకు పేవించిన గుఖ ప్రసవము, ఆరోగ్యసంతానము కలుగును. వేవిళ్ళు, విస్త్రాణ, పాలిపోవుట నివారించి ఉత్పాదము, సరముల పటుత్వము కలుగజేయును. నెలకు రు. 2.

ఉదరాంతరి

చంటిబిడ్డల తివర స్త్రీన వ్యాధులు సమస్త అనాసలు నివారించును. అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము, ముక్కుచు విశేషనములు నివారించి, బలము, రక్తవృద్ధి కలిగించును. నెలకు రు. 2.

బాలాజీర్ణవటి

రిసం||లు చాటిన పిల్లలకు తరచు కలుగు అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము, నీళ్ళు విశేషములు తెల్లగా పాలిపోవుట, క్రమముగా కృశించుట వారించి రక్తవృద్ధి, బలము కలిగించును. నెలకు రు. 1.

శతమూలకాది లేహ్యము

ఇది గుఖ మేన వ్యాధులు, ఎరువు, తెలుపునువ్వులు, బగ్గలునున్న రక్తము వృద్ధిపరచి బలము, సరముల పటుత్వము కలిగించును. స్త్రీలబుతుబాధలు, అమిత బొప్పి నివారించి తప్పక సంతానము కలుగజేయును. లోహోద్రావనింధూరముతో రు. 40 రు. 18.

శ్రీ భుజంగరాధైద్యశాల,

తాళ్ళరేవు, తూర్పుగోదావరి.

శ్రీశైల ప్రాంతంలో నివసించే చెంచులవాళ్లు.

—ఫోటో: నందగోపాల్, హైదరాబాదు.

సరస విరసాలు

(27-వ పేజీ రెవరవాయి)

వంశపాదాదు. ఆ ముగ్గురు మధ్యా సే
వంటివాడిని కావడంతో ఏమీ అనలేక
వారితోపాటు నవ్వేసి ఉరుకొస్తాను.
అయితే ఏంనాకు తెలకొనేసి నట్లనిపించింది.
దుర్మార్గులు నన్ను ఆహ్వానించి ఇలాపరాధ
నిస్తారా! అనిపండ్లు కటకటలాడించు
కొస్తాను ఎవ్వరికీ వినిపించకుండా.

తరువాత, తరువాత ఎందుకైనామంచిదని
సరసం నేర్చుకొన్నాననుకోండి. ఈ సరసం
నేర్చుకొనక ముందు నాకు మా ఆవిడకు
నిత్యం కిచులాట జరుగుతుండేసరికి మా
నాయనమ్మ పిలిచి-“నీకు మీ తాతయ్య
పోలిక లాచ్చాయాయేరా? ఆయన ఇలాగే
తెలారిలేస్తేవదుకోవోయేవరకునావోవాటా
కుతూనె ఉండేవారు. నన్ను ఒక నాడుకే

వేయడం మా మమగారు విని “ఆడపిల్ల
నెందుకు నోరుచేసుకుంటావు” అని ఆయన
చివాట్లు పెట్టారు. ఆయన గారికి అభిమానం
ముంచుకొచ్చి ఇంట్లోంచి వెళ్లిపోయి ప్రక్క
ఉల్లో వారిన్నే హితుడుంటే వాళ్ళింటికి
వెళ్ళారు- రెండురోజులవరకు రాక పోయే
సరికి నామనమ్మలో తిలలుడిగులా ఉండ
టంచూసి, మామగారు “మరేంపర్యాలేదు
లేమ్మా, లేవటి! వాడేవస్తాడు-అంతగా రేపు
రాకపోతే నేను వెళ్లితీసుకొస్తాను-ఎక్కడికి
పోతాడుగనక” అని అన్నారు. ఆ రాత్రి
మాడుగుంటలో ఎవరోదబుద్ధిగా తలుపువాడు
కుంటే తీరాతీసి చూద్దానుకదా- మీ
తాతయ్య లోపలికివస్తానే- “పొద్దుకుకట
మూలస్యం-తలుపులు విడాయించు క్షూర్యం
టారు ముప్పియూ” అంటూ గుడురిమితగాదా
మొదలెట్టారు. నాకునవ్వాగక- “ఏమండీ
మర్నా నాతో తగవు అడటానికే వచ్చారా

ఏమిటి? ” అన్నాను. అంతటితో ఆయన
చల్లబడి- “నిజమేనే- యీ రెండు రోజులూ
నీతో పోట్లాడక పోవడం మూలానైతే నా
నిద్రాపోరాలా లేవు. ఇవ్వార ఇంకా అగలేక
ఏమీ తోచక బయల్దేరి వచ్చేశాను. రోజుకొక
సార్లెనా నీతో పోట్లాడితేగాని నాకునిద్ర
పట్టడే” అని ఘక్కున నవ్వారు” అని అమె
చిన్న నాటి అనుభవం ఒకటి చెప్పేసరికి-
నాకు, మా ఆవిడకు నవ్వాగలేదంటే ఇను
మంతైనా అతికియో! లేదంటేనవ్వుండి.

సరసం తెలియకపోవటం వారసత్వంగా
మాడ వచ్చేదుర్దుగామేమో- విరసమూ ఒక
సరసమేకావోలు-సరసం లేకపోలేనంపారం
నిస్సారమూ, నీరసమూ- కళాకాంతులే
ఉండవు-అని అప్పుడునిజంగా నాకనిపించిన
మాటమాత్రం వాస్తవం. ★

లను ఆర్థిక చిక్కులు వేధిస్తాయి. వ్యాపారస్తులకు మొదట్లో అంత ప్రోత్సాహకరముగా లేకపోయిననూ వారంతమునకు లాభము కలుగుతుంది. విద్యార్థులకు శ్రద్ధ తక్కువ. 5, 6 తేదీలలో ఆటంకములు, అయోమయస్థితి. 7, 8 తేదీలలో ప్రయాణము, విశ్రాంతి. 9 న అస్వస్థత. 10, 11 తేదీలలో కార్యలాభము, విజేతయ్యులతో పరిచయము, విచిత్రము సంపాదన.

* ఆశ్రేష [డి, డూ, డే, డో] *

ఈ వారము మీకు విశ్రమయోగము మొదలుపెట్టిన పనులకు ఆటంకాలు కలుగుతాయి. మీ చాకచక్యము వంతటిసి ఉపయోగించి కార్యసాధనకు ప్రయత్నిస్తారు. దైవ బలముకల ఆస్తి సాధ్యపడతాయనే నమ్మకముతో ప్రయత్నించి ఫలస్థితిని పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు కొత్త బాధ్యతలు పైపనుతుంది. వర్తకులకు వ్యాకులము. విద్యార్థులకు శ్రద్ధ తక్కువై నా కొత్త విషయాల నేర్చుకుంటారు. 5, 6 తేదీలలో నిలకడలేని స్థితి. 7, 8 తేదీలలో ప్రయాణము, ఆర్థిక వికాసము. 9 న తేదీని ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యము సరిగా వుండక వ్యాకులము. 10, 11 తేదీలలో కార్యలాభం.

* మఖ [మా, మీ, మూ, మే] *

ఈ వారము కూడా అదాయాభివృద్ధికి అనేక విధాల ప్రయత్నములు చేస్తూ ఆర్థిక కార్యభారము పైపనుకుంటారు. ఒకరికి సహాయము చేసిందికి పూనుకొని అనవసరముగా నీచస్థితిలో వివాదములకు పాల్పడతారు. ఖర్చులు ఎక్కువైననూ కొద్ది వ్యయవారములు మీపరము అవుతాయి. వ్యాపారస్తులకు లాభము తక్కువ. ఉద్యోగులకు అధికారం ఒత్తిడి. 5, 6 తేదీలలో కార్యభారము, తిప్పట. 7, 8 తేదీలలో కొంత లాభము. 9 న వివాదము. ఆరోగ్యచింత. 10, 11 తేదీలలో కొంత కాంతి.

* పూర్వఫల్గుణి (పుబ్బ) *

[మో, టా, టీ, టూ,]

ఈ వారము మీ కార్యక్రమమును ఉత్సాహముగా ప్రారంభిస్తారు కాని కారణము కనబడకుండా ప్రతి పనికి ఆటంకాలు వుంటాయి. కాని నిరుత్సాహ పడకుండా పట్టుదలతో ప్రయత్నించి ఫలస్థితిని పొందుతారు. ధనలోపము ఎక్కువగా వున్ననూ ఆత్మీయుల సహాయముచేత సర్దుకొన కలుగుతారు. యంత్రములవల్ల గాని వాడిగల పనిముట్లవల్ల గాని ప్రమాదము కలిగే నూదన బువ్వవి. జాగ్రత్తపడండి. పోలీసు, ఇంజనీరింగుకొఖ ఉద్యోగులకు, యంత్రములు నడుపు నిపుణులకు మేలుకాలము. 5,

6 తేదీలలో కార్యభంగము, తిప్పట. 7, 8 తేదీలలో నూతన ప్రయత్నము. 9 ప్రమాద భయం. 10, 11 తేదీలలో కార్యలాభం, ఆర్థిక సహాయము.

* ఉత్తరఫల్గుణి (ఉత్తర) *

[చే, టో, పా, పీ]

ఈ వారము మీ బుద్ధిని ఉపయోగించి చేసే పనులు నెరవేరుతాయి. అదాయం బాగుంటుంది. అధికారం అదరణ పొందుతారు. ప్రయాణమువల్ల కొత్త మిత్రులను సంపాదిస్తారు. కుభకార్యనిశ్చయం అవుతుంది. కవులకు సహాసము. జరుగుతుంది. శిల్పులకు, చిత్రకారులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము. 5, 6 తేదీలలో అధికఖర్చులు, ప్రయాణము. 7, 8 తేదీలలో ప్రయాణము, విశ్రాంతి కార్యస్థితి. 9 న ఆలసట. 10, 11 తేదీలలో కుభకార్యచింత.

* హస్త [హ, వ, ణ, ర] *

ఈ వారం మీకు ధనయోగము కలుగుతుంది. ఉత్తమ గ్రంథపఠనవల్ల విజ్ఞానాభివృద్ధి అవుతుంది. కొద్ది వ్యయవారాలు అనుకూలీ ప్రియ. ఉద్యోగస్తులకు హోదా పెరుగుతుంది. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, న్యాయవాదులకు, కళాకారులకు మేలుకాలము. 5, 6 తేదీలలో కార్యసాధనలో శ్రమ. 7, 8 తేదీలలో ధనలాభము. 9 తేదీని ఆలసట. 10, 11 తేదీలలో పండిత గోష్ఠి.

* చిత్త [వే, పో, రా, రీ] *

ఈ వారము మీరు తలపెట్టిన కార్యములు నిర్విఘ్నంగా నెరవేరుతాయి. అనుకున్నట్లుగా సామ్యు చేతికి వస్తుంది. బంధు మిత్రులతో కుభకార్యలోచనలు చేసి, వినోదములలో పాల్గొంటారు. వెండి, దియ్యము, నూలు, బట్టల వ్యాపారస్తులకు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు మంచికాలము. విద్యార్థులు చురుకుగా చదువుకుంటారు. 5, 6 తేదీలలో కార్యనిర్వహణకు తిప్పట, ప్రయాణము. 7, 8 తేదీలలో బంధుమిత్రుల కలయిక, కుభకార్యలోచన, మృష్టాన్నభోజనము, వినోదము. 9 తేదీని అధిక ఖర్చులు, మనోవ్యర్థం. 10, 11 తేదీలలో ధనలాభము, కార్యస్థితి.

* స్వాతి [రా, రే, రో, ర్] *

ఈ వారము యోగప్రదముగా వుంటుంది. ధనాదాయము బాగుంటుంది. మీ పనులను చేసుకుంటూ, ఇతరులకు ఉపకారము చేస్తారు. కొద్ది వ్యయవారములు అనుకూలమువుతాయి. ఇంట్లో పొడి, పశు సంపద వృద్ధి అవుతాయి. బంగారము, వజ్రములు మొదలగు ఖరీదైన వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు లాభము. కవులకు, గాయకులకు,

ధరలు:

నూలు, కస్తూరులు : స్వల్పముగా పెరుగును.

జెల్లము, వందదార : కూర్చులేడు.

నూనెదీప్తములు : మొదలుగా వుండును.

చింతపండు : స్వల్పముగా తగ్గును.

అశ్వరధాన్యములు : కూర్చులేడు.

వస్త్ర దీప్తములు : మొదలుగా వుండును.

వెండి, బంగారము : స్వల్పరేణులో వుండును.

* * *

జన్మనక్షత్రము బట్టిగాని, జన్మనక్షత్రము పెరుగనివారు కామనక్షత్రము (వారి వారి పేర్ల ననుసరించి పేరు మొదటి యక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనువది. కృష్ణుడను పేరునకు వ్యంగి రావట్ల శ్రీమణుడు, హృష్టదేవ పేరునకు స్వామియ్య, శ్రీధరుడను పేరునకు చిత్రియ్యుడు, శ్రీశాలకుడనే పేరునకు చాస్తయ్యుడు, భీముడు, శైరవుడు అనే పేర్లకు పూర్వపాదములు చూచుకొనువది.

కళాకారులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. విద్యార్థులు శ్రద్ధగా చదువుకుంటారు. 5, 6 తేదీలలో తిరుబడిలేని కార్యక్రమము, 7, 8 తేదీలలో ధనలాభము. 9 న తేదీ బంధువుల రాక, 10, 11 తేదీలలో కుభకార్యలోచన, భిండు, వినోదము, కార్యలాభము.

* వికాఖ [తీ, డూ, తే, తో] *

ఈ వారము మీకు ఏమంత యోగకాలము కాదు. కార్యభారము ఎక్కువ. తలపెట్టిన పనులకు ఆటంకాలు. అదనుకు డబ్బురాశి దునప్రతిదానికీ ఇబ్బంది కలిగి గృహకలహాలు ఏర్పడుతాయి. అకాలభోజనమువల్ల ఆరోగ్యము సరిగా వుండదు. వెంటనే శ్రద్ధవహించండి. ఉద్యోగస్తులకు కొత్త సమస్యలు కలిగి వేధించిననూ బాధ్యత, ఆహాయము ఎక్కువవుతాయి. వర్తకులకు అడవి పశువుల అవ్యాపారమువల్ల లాభము. విద్యార్థులకు చదువువీడ ఆస్తి తక్కువ. 5, 6 తేదీలలో కార్యభంగము, శ్రమ, అకాంతి. 7, 8 తేదీలలో విశ్రాంతి సహాయం. 9 న అస్వస్థత. 10, 11 తేదీలలో కాశజ్వరములలో నున్న వారికి లాభము.

* అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] *

ఈ వారము మొదట్లో ఏ పనిచేసిందికీ, ఎటు నిర్ణయించుకొనేది అందోకన పొందు

న క్త త ప వి తా లు

తాడు. అనుకున్న సామ్య సకాలములో చేరికి రాదు. అనుకోకుండా తిలస్పడిన స్నేహితుని సహాయము వలన వారంతములో మీరు తలపెట్టిన పనులు ఫలిస్తాయి. వరకులకు నిరాశ కనబడినా లాభము వుంటుంది. 5, 6 తేదీలలో ఆరికలోపము, కార్యభంగము. 7, 8 తేదీలలో ప్రయాణము, మిత్రసహాయము. 9 న ఇంట్లో వున్నవారి ఆరోగ్య భంగముచే అకాంతి. 10, 11 తేదీలలో కొలెవారితో పరిచయము, అనవసర ఖర్చులు, విచిత్ర వస్తుసంపాదన.

* జ్యేష్ఠ [నో, యా, యీ, యూ] *

ఈ వారము మీకు మిత్రమయోగము. ధన లోపమువల్ల అనుకున్నట్లుగా పనులు జరగవు. అనవసరములు తీరక ఆందోళన కలుగుతుంది. మీరు దైవాన్ని సమీప కార్య సాధనకు ప్రయత్నించినందున ఫలమును పొందుతారు. 5, 6 తేదీలలో వరకులకు ఆకాభంగము, 7, 8 తేదీలలో పుణ్యపుణ్యాల దర్శనము, కాంతి, కార్యలాభము. 9 న ఇంట్లోవున్న ముసలివారి ఆరోగ్యము గురించి ఆందోళన. 10, 11 తేదీలలో ఉద్యోగస్తులకు మేలు. విద్యార్థులకు చదువుపై అశాశ్వత వున్నా కొలెవిషయాలు నేర్చుకుంటారు.

* మూల [యే, యో, బా, బీ] *

ఈ వారము అనుకూలతన్న ప్రతికూలత ఎక్కువ. కార్యభారమువల్ల శ్రమ. కొద్ది వ్యవహారములు కొన్ని అనుకూలముగా మరిమీరమేనా, మరికొన్ని కొలెని తలెత్తుతాయి. ఇచ్చి పుచ్చుకునేపట్ల దుష్ప్రయోగ వివాదములువచ్చి మనోవ్యధ పొందుతారు. ఇంట్లో వుండే స్త్రీలలో ఒకరికి ఆరోగ్యము చెడే నూచన లున్నవి. విద్యార్థులకు బద్ధకమువల్ల చదువు జరగదు. వరకులకు శ్రమతో కూడిన లాభము. 5, 6 తేదీలలో కార్యభంగము. 7, 8 తేదీలలో కొంతకరకా అనుకూలత. 9 న వివాదము, ఆరోగ్యచింత. 10, 11 తేదీలలో తోటివారి సహకారముతో కార్యలాభము.

* పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, ధ] *

ఈ వారము ఎంత ప్రయత్నించినా కార్యసాధనలో లాభముండదు. సాహసము, కట్టడలగలవా రగుటచేత ప్రయత్నిములను విడువకుండా చిక్కులను విప్లవోని ఫలము పొందుతారు. సహాధర సహాయమువల్ల పిడి గుడుగులు సర్దుకుంటాయి. యంత్రముల వల్లగాని, బాడియైత పనిముట్లవల్లగాని కలిగే ప్రమాదము జాగ్రత్తగావుంటే తప్ప వచ్చును. 5, 6 తేదీలలో కార్యభంగము, మనోవ్యధ. 7, 8 తేదీలలో సోదరసహ

యము, కార్యలాభము. 9 న ప్రమాదభయం. 10, 11 తేదీలలో శుభయోగము. భూస్వాములకు, గనుల యజమానులకు లాభము.

* ఉత్తరాషాఢ [బే, బో, బా, బీ] *

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము. గత మూడు వారములనుండి కలుగుచున్న ఆటంకములను మీ ప్రజ్ఞచే సాధించి ఫలమును పొందుతారు. ఆరిక చిక్కులకుడా తీరుతాయి. అధికారం అదరణ వుంటుంది. నూతన వ్యక్తుల పరిచయము కలుగుతుంది. దగ్గర బంధువుల శ్రేయవార్త వింటారు. విద్యార్థులకు చదువు శ్రద్ధగా సాగుతుంది. దాక్షిణ్య, కవులకు, చిత్రకారులకు, నటి నటులకు యోగకాలము. 5, 6 తేదీలలో కార్యసాధనకారకు త్రిప్పట, శ్రమ. 7, 8 తేదీలలో కుళిలవార్త 9 తేదీని అలసట. 10, 11 తేదీలలో ధనలాభము, మిత్రలాభము, కార్యసిద్ధి.

* శ్రవణము [జూ, జే, జో, షూ] *

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము. గత వారము అసంపూర్తిగా నిలిచిపోయిన పనులు ఈ వారము లాభదాయకము ముగుస్తాయి. రాబడితోపాటు అధికారముకూడా పెరుగుతుంది. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, వ్యాయామములకు మేలకాలము. 5, 6 తేదీలలో త్రిప్పట, శ్రమ. 7, 8 తేదీలలో పిల్లలకు శ్రేయభివృద్ధి కలిగే కార్యక్రమము ఏర్పాటు, వరకులకు లాభము. 9 న తేదీని అధికఖర్చులు. 10, 11 తేదీలలో ధన యోగము, కార్యసిద్ధి. విద్యార్థులకు చదువు మరుగుగా సాగుతుంది. పండిత గొప్పిలో పాల్గొంటారు.

* ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే] *

ఈ వారము మీరు చేసే ప్రయత్నాలు అన్ని రంగములలోనూ తృప్తి కలుగుగా సానుకూలమవుతవి. ఆరికనీతి బాగుంటుంది. బంధుమిత్రులతో కలిసి, కవులతోనూ, గాయకులతోనూ విసోదిస్తారు. ఇంట్లో వారి ఆరోగ్యము బాగుపడుతుంది. విద్యార్థులకు చదువుపై శ్రద్ధ కలుగుతుంది. పండి, విద్యము, నూలు, బట్టల వరకులకు లాభము. 5, 6 తేదీలలో కార్యములపట్ల త్రిప్పట. 7, 8 తేదీలలో ధనలాభము. 9 న ప్రయాణము, శ్రమ. 10, 11 తేదీలలో బంధుదర్శనము, మృషాన్నభోజనము, విసోదము.

* శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ] *

ఈ వారము మీ ఆదాయము పెరుగుతుంది. తలపెట్టిన పనులు నెరవేరుతవి. కవితాగొప్పిలో పాల్గొంటారు. దూరప్రయా

ణము చేయవలసి వస్తుంది. సాంఘిక కార్యము చేయుటచే కీర్తి పెరుగుతుంది. శుభకార్య లోచనలు, బంధుమిత్రులతో విందు భోజనము జరుగుతవి. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటనటులకు మేలకాలము. 5, 6 తేదీలలో త్రిప్పట, శ్రమ, అధిక ఖర్చులు. 7, 8 తేదీలలో ధనలాభము, ప్రయాణము, కార్యసిద్ధి. 9 తేదీని ప్రయాసము. 10 11 తేదీలలో శుభకార్యలోచన, విందు విసోదము. ఖరీదైన వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వరకులకు లాభము.

* పూర్వాభాద్ర [సే, సో, దా, దీ] *

ఈ వారము ధనలోపమువల్ల వికార్యము నెరవేరదు. త్రిప్పట ఎక్కువగుటచేత వేళతప్పిన భోజనమువల్ల ఆరోగ్యము చెడేనూచనలున్నవి. శ్రద్ధ వహించండి. ఉద్యోగస్తులకు ఆదాయభివృద్ధితోపాటు బాధ్యతలుకూడా పెరుగుతాయి. విద్యార్థులకు చదువుపై అశ్రద్ధ కలుగుతుంది. 5, 6 తేదీలలో త్రిప్పట, కార్యభంగము, అధిక ఖర్చులు. 7, 8 తేదీలలో ప్రయాణము, రాజకీయవాదులకు కార్యలాభము. 10, 11 తేదీలలో గొధుములు మొదలగు ఆహారధాన్యముల వరకులకు లాభము.

* ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఛా, ఛా] *

ఈ వారము ఏపని చేసిందికీ తోచదు. ప్రతిదీ కొన్నాళ్ళు పోతేగాని అయిబట్టు కనబడదు. కార్యచరణలో శ్రమపడుతూ కూడా నూటపడవలసి వస్తుంది. అనుకున్న డబ్బు వేళకు అందదు. అయినా వారంతమునకు ఎక్కువ హోదాలో వున్న స్నేహితుని సహాయమువల్ల మీ ప్రయత్నాలు కొన్ని ఫలిస్తాయి. విద్యార్థులకు నూతన స్థులంబలముగా వుండి చదువు సాగుదు. 5, 7 తేదీలలో నిలకడలేని స్థితి, ఆందోళన 7, 8 తేదీలలో ప్రయాణము, కార్యలాభము. 9 న ఆరోగ్యచింత. 10, 11 తేదీలలో కొలెవారితో పరిచయము, అనుకోని ఖర్చు, విచిత్రవస్తు సంపాదన.

* రేవతి [దే, దో, చా, చీ] *

ఈ వారము ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యము ఆందోళన కలిగిస్తుంది. సహాయము చేస్తారని సమీప వ్యక్తి మీకు ఆటంకములు కలుగజేస్తాడు. ఈశ్వరానుగ్రహమువల్ల అన్ని కష్టములు తీరుతాయనే నమ్మకముతో క్రమేణా అన్ని ఆటంకము తీరి మీకు కార్యసిద్ధి అవుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు ఒత్తిడి, వ్యాపారస్తులకు నిరాశ. విద్యార్థులకు చదువుమీద అశాశ్వత. 5, 6 తేదీలలో ఆటంకములవల్ల అకాంతి. 7, 8 తేదీలలో సాధుసాంగత్యము, ఆత్మకాంతి. 9 న ఆరోగ్యచింత. 10, 11 తేదీలలో అనుకోని లాభము.

వినితా వోకేం

దేశదేశాల మహిళలు:

ఉత్తరవియత్నం

ఆడపిల్లకు చదువెందుకు?

ఆడపిల్ల! చదువెందుకు. చదువు. చదువడం రాయలుం తెలిసి ప్రేమలేఖలు రాసి నూరు ఎవడో ఒకటి! అంతే ఆడదాని! అక్షరజ్ఞానం తెగదు.

* * *
“పదిహేను ఇరవై ఏళ్ళ క్రితంవరకూ మా దేశంలో పెద్దల భారతీ ఇది అందువల్లనే, అవాటికి స్త్రీలలో మాటికి 99 గురు నిరక్షర ముఖాలుగా ఉండేవారు” అని వియత్నం రిపబ్లిక్ (ఉత్తర వియత్నం) మహిళా సంఘాధ్యక్షురాలు గుయన్-తి-తాక్ ఇటీవల ఒక వ్యాసంలో చెప్పినారు.

మారు సంవత్సరాల బానిసత నాన్ని నిర్మూలించడానికి దా|| హో-చిమిన్ హాయ్ కత్వాన జరిగిన కృషి 1945లో ఫలించింది. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం, ఈ విప్లవాన్ని అణగ దొక్కడానికి కాయకెట్టలా, ప్రయత్నించింది. వియత్నం ప్రజలు ఆ బాలగోపాలం సామ్రాజ్యవాదుల సైన్యాన్ని ప్రతిఘటించి 9 ఏళ్ళు పోరాడారు. దానికి సమానాంతరంగానే వియత్నంలో మహిళాజనవికాసానికి కృషి ఆరంభమైంది. ముసలివాళ్ళకుడా చదువుకుని మంచి చెడ్డా వ్యయంగా తెలుసుకొని వ్యవహరించాలన్న ఉత్సాహంతో ముందుకు వచ్చారు. ఆ సమయంలో స్త్రీలు అన్ని రంగాలలోనూ ప్రముఖపాత్రలు నిర్వహించారు. యుద్ధరంగానికి దగ్గరలో క్రితకవీరాలను అనుకొని ఉన్న పొలాలలో అనాడు వీరు పనిచేసి పంటపండించి విడ్డలను పెంచారు. యుద్ధరంగంలో ఉన్న ధైర్యం, అన్నదమ్మలకు, కన్నబిడ్డలకు అన్న వస్త్రాలు సరఫరా చేశారు. అడపాలెడపా క్రితువులు తమ ఇల్లి మీదకు దండెత్తినప్పుడు ఆయుధాలు చేతిబట్టి ఆర్మీ రక్షణ చేసుకొన్నారు.

గుయన్-తి-చియన్, మాక్-తి-బోయ్ వంటి వారు వీరవనితలని పేరు తెచ్చుకొన్నారు. 1954 జూలైలో కాంతి సెలకొన్నది వాటినుండి, మహిళావికాసానికి, పెద్ద ఎత్తున కృషి ఆరంభమైంది స్త్రీలంతా అమితోత్సాహంతో విద్యాభ్యాసానికి ఉద్యుక్తులయ్యారు రాత్రి పాఠశాలలు విరివిగా ఏర్పాటయ్యాయి. 1956 మొదటి

మూడు నెలలలోనే ఈ పాఠశాలకు 500 చదువుకొన్న స్త్రీలు రిలక్షులమంది ఉంటారని అంచనాలు మారదురంగా కొండ చరియలలో చేల చెదరుగా ఉన్న పల్లెటూళ్ళ నుండి కూడా స్త్రీలు జట్టుజట్టుగా బయలుదేరి కాగడాలు వెలిగించుకొని రెండుమూడు (42- వ పేజీ చూడండి)

వియత్నంలోని అల్పసంఖ్యాకవర్గాలలో ఒకబాటికి చెందిన యువతి

★ నన్నా? ఆ! నన్నే? ★

“నా గురించేనా ఈ వ్యాసం? ఆ. సంతకం లేదు నన్ను గురించే” అని అంటోంది మా చూడమ్మమ్మ.

లోకంలో అనేకరకాల వ్యక్తులుంటారు. అనేక సంఘటనలు మన జీవితాల్లో జరిగి వని కళ్ళలో వ్యాసాలలో కనుపిస్తాయి. వాటిని చూచి నన్నేనా? అని, నాగురించేనా? అని అంటారు అనుకుంటారు. కాని, చదువు సంస్కారమూలేనివారు ఎలా అనుకున్నా ఫలవారేదు. కాని చదువు, సంస్కారము కలిగి, కామకోధ లోభ మోహ మదమాత్సర్యములనే అరిగివేయుట అయినచాలని ప్రతినిత్యము ఉపవ్యాసము లిచ్చే పండితోత్తములూ, వాటిని జయించాలనే ప్రయత్నము చేసే విజ్ఞానులూ కూడా పొదులులవలె ప్రవర్తిస్తారు. వారి నేమనాలి?

ఆ మధ్య ఒక విచిత్రం జరిగింది. నీనినటి భానుమతిగారు ‘ఆత్మికాదు - ఆచారాలు’ అని అంధప్రతికూల ఒక వ్యాసం రాశారు. ఆ వ్యాసములో చూడమ్మమ్మ అనే పేరుగల ఒకపాత్ర, సరిగా మా చూడమ్మమ్మలాగానే ఉంది. ఆఖరికి పేరు కరసాకూడా మా చూడమ్మమ్మ పేరే. ఆ వ్యాసంలో చూడమ్మమ్మ అవసరాన్ని బట్టి ఆచారాలు వదలి వదలనట్లు కనబడకుండా సంచరిస్తుంది. ఆఖరికి వనివాడు, సంతర్పణకు వండిన పెద్ద అన్నం గండిగను తాకుతే దానికి తులసితీర్థముతో కుదించేసి, ‘అయ్యతాన్నం లందరిచేతా భుజింప

చేస్తుంది’. మనవడికోసం ఉల్లిపాయ కూర స్వంతంగా తయారుచేస్తుంది. సరిగా మా చూడమ్మమ్మ అలాగే చేసింది. మేము ఉల్లి పాయలు తింటామని ఎగతాళి చేసి మమ్మల్ని తివనిచ్చేది కాదు. వండనిచ్చేది కాదు. మనవడికోసం ఇప్పుడు నిత్యమూ అజీహార. మమ్మల్ని తురక రాజ్యంలో ఉన్నామని, వారియంతటికి పెడితే కంట యింట్లోకి

సి. సీతాదేవి

రానిచ్చేది కాదు. మేము త్రాగిన గ్లాసులు లోయినా నిప్పుచేసి కార్చినా అవిడ ముట్టు కునేది కాదు. మా చేతిపట్టు త్రాగేది కాదు. అలాటి మా చూడమ్మమ్మ యిప్పుడు చంద్రాబాదులో ‘తురకల’ ఇంటిప్రక్కనే ఉంది. మన మడి ఉద్యోగం కోసము పల్లెటూరు ఆచారాలు, దే ము డూ మడి అన్నీ సమర్పించుకొంది.

మా చూడమ్మమ్మకి ఉన్న ఈగుణాలు అన్నీ అచ్చుగుద్దెల్లు (వారూ భానుమతి గారు. పేరుకూడా అజీనాయె. దాంతో ఇక మా ఆత్మికాదు కనబడవా శృంగధరి దగ్గరా నన్ను దుమ్మెత్తిపోసిందిట. ఓరోజున నేను వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళాను ఆమెని చూడాలని. నలుగురు ప్లేహితులరాళ్లు వాచెంటువచ్చారు. వాళ్ళముందర నన్ను నానాకూటలు అంది.

నేను పత్రికవిప్పి భానుమతి ఫోటో, వ్యాస కర్తవేదు చూపెట్టాను. కాని అవిడ నమ్మడే! “నువ్వే అవిడ! నాగురించి ఏదో ఉత్తరం వ్రాసి ఉంటావు దానిమీద అవిడ వ్యాసం రాసింది లేకపోతే నేను ఎవరో ఎరగనిఅవిడ నన్ను గురించి ఎలా రాసింది?” అంటుంది.

ఇలాటి అనుమానం మనమృతం ఏ మనాటికి ఒకరకం మనమృతం ఒక్కరే ఉండదు. ఒకరంగు ఒక కనుకనే ఉండదు. ఒకగుణం ఒక రుచిరానికే ఉండదు. ఒకే గుణంకల అనేక వస్తువులు ఉన్నట్లే ఒక వ్యక్తిగుణాలు అనేక వ్యక్తులకు ఉంటాయి. ఒకే స్వభావంకల వ్యక్తులు అనేకులు ఉంటారు. ఏదో లోకమునగురించి చెప్పిన విషయాలు అన్నీ వ్యక్తిగతంగా తీసుకుని నన్ను గురించే చెప్పారు అని అనుకోవటం పొరపాటు. లోకంలో మంచి చెడు రెండూ ఉంటాయి. మంచికంటే చెడు త్వరగా గుర్తిస్తారు; గ్రహిస్తారు. మానవులు అసలు మంచి ఏదో చెడు ఏదో తెలుసుకోవటం చాలా కష్టం.

చెడవాని మనస్సుకు అతిమ చేసే దుష్టార్థాలు మంచిగా నేవుంటాయి కాని వాటిని ఎవరేనా విమర్శించి నప్పుడు నన్నే అంటున్నారని అని గ్రహిస్తాడు. తన్ని కోక పోయినా సందర్భానుసారం వచ్చినమాటలు తన్ని గురించే అంటాడు. అనుమానము ప్రతిమానవునిలోనూ ఉంటుంది. కాని నిప్పుల్లో మాత్రం మనిషికి మనిషికి భేదం ఉంటుంది. ఒకడు భార్యని అనుమానిస్తాడు. ఒకడు మానవుల నందరినీ అనుమానిస్తాడు. ఒకడు ప్రతివాళ్ళు దొంగలనే అనుమానిస్తాడు. కొందరు తమర్ని అంతా ఏదో అంటున్నారని అనుమానిస్తారు. అందరినీ మానవ స్వభావమే. కాని ఏ వ్యాసము చూచినా “నన్నేనా? అని ప్రచారం చేసుకోవడం వాళ్ళ తప్పులు వాళ్ళ తెలు చేసుకోవడమే అవుతుంది. “బుద్ధింకాయల దొంగ అంటే బుజాలు తడువు కున్నట్లుంటుంది. నైగా వ్రాసింది తమని గురించే అని వ్యాసకర్తలను నలుగురిలోనూ అవమాన పరచటం ఏమంత మంచిపనికాదు. మా ఆత్మగారిలాటివారు ఉంటే ఈ వ్యాసం ప్రత్యేకం తమని గురించి అని అపోహ పడవదు. ఇది లోకం పోకడ కాని వ్యక్తిగతం కాదు.

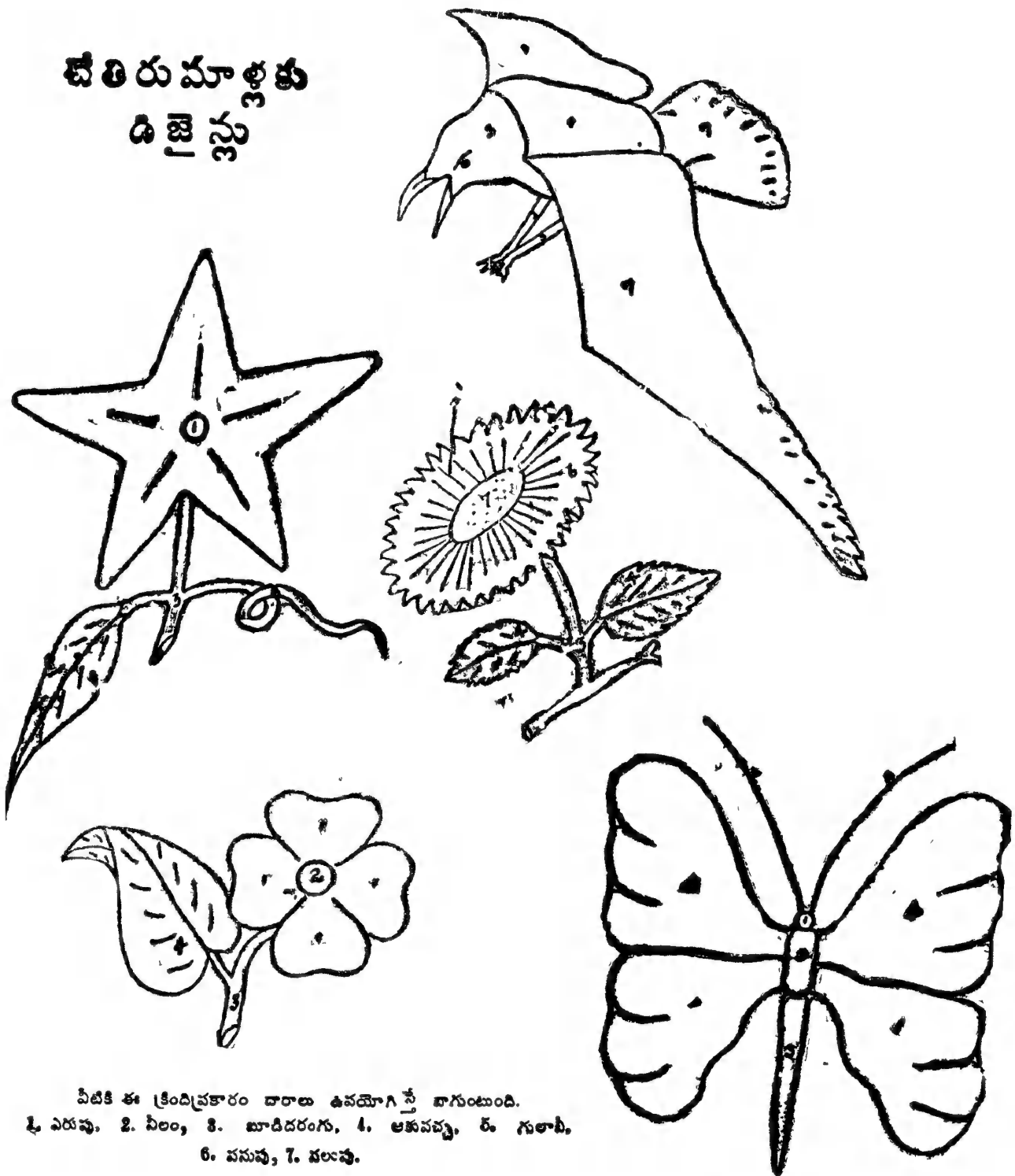

కాష్మీర్ బౌకేట్ టాల్కమ్ పౌడర్

ఎసంతోదయంలో ప్రత్యాసం
మీకు నేడు ప్రతిరోజు కూడా!
ఓహ ఉల్లాసాన్ని కలిగించే కాష్మీర్ బౌకేట్ టాల్కమ్ పౌడర్
రానుకుంటే వేసంతోదయోత్సాహాన్ని మీకు కలిగిస్తుంది
అనందదాయకమైన దాని కమ్మనివాపమే చల్ల
దేవం దేశికా వుంటుంది.

చేతిరుమార్పకు ఉజ్జెస్తు

వీటికి ఈ క్రిందిప్రకారం దారాలు ఉపయోగిస్తే వాగుంటుంది.
 1. ఎరువు, 2. నీలం, 3. బూడిదరంగు, 4. అకువవ్వు, 5. గులాబీ,
 6. పసుపు, 7. కలంపు.

—వాసంపెట్టి అన్నపూర్ణాదేవి, కాకినాడ.

★ కట్నాల జాలం! ★

ఆంధ్ర కాననసభలో వరకట్న నిషేధపు బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినప్పుడు సభ చారీలో కొందరు వ్యతిరేకించిన వారు కూడా వున్నారు. అయితే కాననసభ్యుల్లో చాలా మందికి యీ బిల్లును అమలు జరపవలెననేది వట్టుదల వుండటంచేత ఎక్కువ మెజారిటీతో గెలిచింది. ఈ విధంగా అందులోనూ యింత త్వరలో బిల్లు రావటానికి కృషిచేసిన కాళేశ్వరరావుగారు అభినందనీయులు. వారికినేనే కొడు యావదాంధ్ర ప్రజలు అందులోనూ అడవిలను కన్న తల్లిదండ్రులు ఎక్కువ కృతజ్ఞులు. అయితే ఈ నిషేధం బిల్లుకాననం కావటానికి స్త్రీలసహకారం కూడా ఎంతో వుంది. స్త్రీ జనాభ్యుదయకాలవారు అనేక తెలిగములు పంపారు. మహజర్లు విన్నవించుకున్నారు. ఈ బిల్లు విజయానికి పూరి సహకార మిచ్చిన అమ్మమ్మ రాజాగారిని ముదకలేము.

ప్రభుత్వపు పని ఎంతవరకంటే కేవలం కాననం చేయటంవరకే. కానన మయినంత మాత్రాక దాని ప్రయోజనం ఏమింది? అది అదరగలానికి రావాలి. అంటే ప్రజావాసినీ సహకరించాలి ప్రభుత్వంతో. ప్రజలు సహకరించినపుడే ఏ కాననమైనా జయప్రదం కావటానికి నీలుంటుంది.

ఈ వరకట్న నిషేధ మన్నది దేశంలో అందరి సహకారం సానుభూతి లభించినప్పుడే జయప్రద మవుతుంది. ప్రతి యావ దుడూ కట్నం వుచ్చుకొనూ అని ముందుకు రావాలి. ప్రతి యావతి మావాళ్ళు కట్నం ఇవ్వరు అనే అభ్యుదయభావంకలిగివుండాలి. ఇలాంటి అభిప్రాయం ప్రతీ వ్యక్తిలోనూ కలిగినవాడే కాననం జయప్రద మౌతుంది. కట్నం ఇచ్చినవారికి శిక్ష, వుచ్చుకొన్నవారికి శిక్ష అని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

అయితే యిలా కాసించినంత మాత్రాక ఏమీ మునిగిపోయిందేదు; ఇచ్చేవాళ్ళు ఇవ్వన్నారు; వుచ్చుకు నేవాళ్ళు వుచ్చుకుంటున్నారు. కట్నం యిచ్చారన్న విషయం పెళ్లిలో ప్రకటించదు; పెండ్లికి ముందుగానే వుచ్చేసుకుంటారు గవచిత్ గా. అప్పుడు నీకు సాక్ష్యం ఎవడు కేసు పెట్టటానికి? అని కొందరడగవచ్చును. దొంగచాటుగా వుచ్చుకొనేవాళ్ళను గురించి కాననమే కాదు ఎవరూ ఏమీ చెయ్యలేదు. అటువంటి మహా సుభావుల్ని సాధ్యమయినంతవరకూ సక్రమ

వధంవయపు మళ్ళించటమే చేయవలసినపని. అయితే ఇలాంటి చీకటి బజారుని ప్రభుత్వం కనుక్కుంటుందా అని ప్రశ్ని. అంత తేలికగా ప్రభుత్వానికి చిక్కదెవకు? అంతా గవచుత్ గా జరిగిపోతూంటేనూ అని అంటారు కొందరు. ఈ దురాచారాన్ని రూపు మాపటం అనేది ప్రభుత్వానికి సంబంధించినదికాదు. ప్రజల్లోనే మార్పు వచ్చి “ఫీ! కట్నం వుచ్చుకోకూడదు. దీనివల ఎన్ని కుటుంబాలు నాశన మవుతున్నయో? మనంకూడా ప్రభుత్వంతో సహకరించాలి—” అనే మార్పుభావం ప్రజల్లో కలగాలి. అప్పుడే ప్రజల్లో నైతికంగా మార్పువస్తుంది. నైతికపరివర్తనకు దూరదృష్టి చాలా అవసరము. కట్నాలు వుచ్చుకుంటే జైలుప్రాప్తి అని చెదిరించినా ఫలితం కూనవ్వమే. ఒకరిద్దరి నయితే జైలుకు

వరకట్న మార

పంపవచ్చును కాని అందరినీ జైలుకు పంపాలంటే ఇంకా కొత్త జైళ్ళను సృష్టించాలి. నైతికదృష్టి అంటే ఏమిటి? ప్రజల మనోభావాల్లో ఇది మంచి ఇది చెడుపూ అని ఎంచి చూసుకునే మార్పునే నైతిక పరివర్తన అని పేరు. ఈ భావమే ప్రజలలో చొచ్చుకుపోతే ఇకకట్నం అనే ప్రసక్తి వుండదు. నేను యీ దుగ్గి ఒక పొద్దుకు వెళ్ళి వవుడు చిన్న సంఘటన జరిగింది. ఇద్దరు వ్యక్తులు వరకట్న నిషేధాన్ని గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారు.

మొదటి వ్యక్తి: వరకట్న నిషేధ చట్టం వచ్చిందోయ్. ఇక మీ అమ్మాయిలకు కట్నం రాదు!

రెండవవ్యక్తి: ప్రభుత్వ కాననం కాగానే పరిపోయిందటోయ్. కట్నం పెళ్ళికి ముందుగా తీసుకుంటాం. పెళ్లిలో చదివించడంవుండదు. అంతా గవచుత్!

మొదటి వ్యక్తి: అరిపిడుగా! ఎంత అలోచన చేశానోయ్! వరకట్న నిషేధ చట్టం వచ్చింది కదా ఇక నా వలకు రమ్మాయిలకూ కాని ఖర్చు లేకుండా పెళ్ళి చెయ్యవచ్చుననుకుంటే పెద్ద ఎత్తే వేశారే. ఇలా చీకటి బజారు ప్రబలితే నే నెక్కడ తెచ్చేదయ్యా వేటా...!

ఆ మాటలు వింటుంటే నాకు మళ్ళీ మీద కూర్చున్నట్టే వుంది. ఎంత కోపం వచ్చినా అయిన పెద్ద మనిషి కావటంవల్ల మందరించ రేకపోయాను. మరి యిటువంటి వాళ్ళను గురించి ఏమనాలి చెప్పండి?

పురుషాధిమనస్సుకంటే స్త్రీమనసు చాలా సున్నితమైంది. అందుకని పురుషాధి మనసుని శిలతోనూ స్త్రీ మనసును వెన్నతోనూ పోల్చారు కవులు. స్త్రీ కష్టాల్ని సహిస్తుంది. ఇతరుల కుఖం కోసం స్వస్థుఖాన్ని వదులుకొని పురుషాధి కోసం, పిల్లల కోసం త్యాగం చేస్తుంది. ఇదే స్త్రీలో వున్న మహత్తర త్యాగము. ఈ విషయాన్ని సరిగా అవగాహన చేసుకొని కొందరు యావకులు మామగారు సరిగా లాంఛనాలు ఇవ్వలేదని నేనెపంగానో, కట్నం సగమే ఇచ్చారనే నెపం కల్పించి పెళ్లొం మీద కమ్మలున్న లాడుతూ పెల్లనం సాగిస్తుంటారు.

ఒక అబ్బాయి ఒక అమ్మాయిని ప్రేమించి కట్నం వుచ్చుకోకుండా చేసుకున్నాడనేగా కోపం! అందుకని కొడర్ని మాటి మాటికీ కష్టపెడుతూ నూటిపోటుమాటలవటం ఆ ఆత్మమాలకే చెల్లింది. భర్త కెవకోసం ఎంత త్యాగంచేసినా ఆత్మమాల సరిగా చూడకపోతే ఏ యావతి మనసయినా కష్టపడుతుంది. కట్నం ఎక్కువతే నీ కొడల్ని గొరవించేటట్లు కట్నం లేకపోతే అగౌరవించేటట్లూ! ఇటువంటి మనస్తత్వం కల ఆత్మలూ మామలూ ఎంత శిఘ్రంగా మారిపోతే అంత శ్రేయస్సు!

కాని ఇంకొకొకవకు చెందిన వ్యక్తులున్నారు.

“మా అబ్బాయిని డి. ఎ. వరకూ అప్పల పారై చెప్పించాము. కట్నం తీసుకోకపోతే అప్పటికే దెబ్బ!” అంటారు కొందరు.

“నాకు ఇద్దరాడవిల్లలు. అబ్బాయిలకు కట్నం వుచ్చుకోకపోతే మరి అడవిల్ల పెళ్ళిళ్ళు చేసేదెలా!” అంటారు మరికొందరు.

అందుకని మగపిల్లవాండ్రతోపాటు ఆడ పిల్లలకు కూడా చదువుచెప్పి నే అసలు యీ ప్రశ్న వచ్చే అవకాశమేవుండదు.

స్త్రీలను ఎప్పుడూ కూప ప్రమంధూకముల వరివుంచకూడదు. చదువు సంస్కృతీ అవసరము. స్త్రీ బాగా చదువుకోగలిగినవాడే ప్రపంచంలో పరిసితులను అర్థం చేసుకుంటుంది. అంతే కాని కన్నచెర వదిలించు

మధ్యప్రదేశ్ లోని బస్తరు నంతలో ఒక దృశ్యం

—ఫోటో గాబె శేషగిరిరావు, రాజమండ్రి

కుండుకు వీ డిక్కుమారినవాడికో కట్టకెడిలే తరవాతగిరి విమిటి! స్త్రీలు పురుషులూ ఇద రూ విజ్ఞానవంతు లయితే ఇద్దరిలోనూ అదర్పభావా టున్నట్లయిన, అప్పుడు యువకుడు కూడా యువరిలో అదర్పభావాల్ని ఎంచిమాస్తాడు స్త్రీ పురుషుల భావాలు రెండూ వీక మైనపుడు, భిన్న భిన్న భావాలు తొలగిపోయి ఇద్దరూ ఒకేఒక మార్గంలోకి వచ్చినపుడు ఇక కట్టుం ఆ నే ప్రపక్తవుండదు

కొంతమంది కట్టుం పుచ్చుకోవటం ఆచారం అంటారు వీ కాస్త్రొంగొవుండి ఆచారం?

'మతరాసులు' అనే పనుకబడిన రైగలో 'ఓరి' ఇచ్చుకోవటం అనే ఆచారంవుండి ఓరి అంటే పెర్కిముందు పిల్లవాడి తరపు వారు పిల్లతరపువారికి కొంత డబ్బు ముట ఇప్పడం-కాని ఇప్పుడు అది వ్యరితక మయింది

మా ఆఫీసులో టైప్స్టుగా ఒక అమ్మాయి పనిచేస్తూంది ఆ అమ్మాయి ఎలాగో ఎస్ ఎస్ ఎల్ సీ వరకూ చదువుకుందట ఇంకా వైచదువు చెప్పించటానికి తల్లిదండ్రులు ఇష్ట పడలేదట ఎందుకంటే పెద్దచదువులు చదివితే పెద్దగా చదువుకున్నవాడు కావాలంటే, మళ్ళీ ధస్తామని చదువు మాన్పించి శంఖం ధారకోసం తిరిగాడు కాని కేలకువేలు ప్రతి ధ్వనిస్తున్న యీ కాలంలో కట్టుం ఎక్కడ నుంచి తేవటం! ఎక్కడా కెటు తిక్కుటలో దొరకలేదు అందుకని బలవంతంచేసి ఆ అమ్మాయిని ఓ ముసలాడికి కట్టేశారు ఇదికంటే ముసలాడుకాస్తా గుటుక్కుమన్నాడు ఇప్పుడా అమ్మాయి కోర్కెలకు నీ కోర్కెలు లా కొని టైప్స్టుయింది

ఇలాంటి వై సంఘటనలు రెడమూ పంథ విస్తూనే వుంటాయి ఐతే వాటిని అరికటటం ఎలాగూ అన్నదే ప్రశ్న

ప్రభుత్వం కేవలం కాసనం చెయ్యటం వరకే అనుబా, ఆచరణ అంతా ప్రజలదే

ఈ కట్టుకాలాని! చెడలుపటాలంటే ఆ కాలాన్నేర్పరచిన వారి మనోభావాల్లోనూ, అలవాట్లలోనూ, ఆచార వ్యవహారాల్లోనూ మార్పు రావడం ఎంతయినా అవసరము ఈ మార్పు ప్రతి మనుష్యుని మనస్సులోనూ కలిగినవాడే యీవట్టం జయప్రదం కావటాని! అవకాశం కలుగుతుంది

కట్టులవల్ల కలిగే భూరాంతు మనం నిత్యం ఆ సేకము చూస్తున్నాము మూకుండ్ర పెండికోసరము కొంపాగోవుల్నుమ్మకోని అప్పులపాలయినవాళ్ళ నేకు లున్నార

మా అబ్బాయికి కట్టుం పుచ్చుకోమూ మాఅమ్మాయికి కట్టుం ఇవ్వమఅనేభావమూ పట్టుదల ప్రజల మృదయాల్లో కలగారి అయితే యీ పరివర్తన ఆ సేది ఎప్పుడు వస్తుందీ అనేదే ప్రశ్న పురుషులలోపాటు స్త్రీలు కూడా విద్య చేర్చుకోవారి స్త్రీ విద్యావ్యాప్తివల్ల కట్టుల కాలం తొలగి వచ్చును

.....

గృహవైద్యం:

★ నాలుక పూత, పగుళ్లకు ★

.....

నీరసం లో నాలుక పూస్తుంది. పెదాలు కూడా పగుళ్లుంటాయి. ఒక్కో కేటంవల్లనే కాదు పండ్ల కర్రలలో అధికమైన తేలికత ఉండి అదిగాని పొంగిందంటే కూడా నాలుక పూస్తుంది. గొంతులో కూడా మంటగా వుంటుంది. ఏది ఏమైనా కొరంగా వుండి చాలా అవస్థపెట్టుంది. ఒక్కోసారి నాలుక పగులుతుంది కూడా.

ఏదో కొద్దిగా పూసివుంటే వుజాయాన్నే దంతదావనం కాగానే ఎందుకొప్పురీ ముక్కును గనగనాలనుకోల్లో చేసుకొని బాగా నమిలి చానిరసం మింగాలి. కొద్దిగా నాలుక పూసివుంటే ఈ విధంగా రెండు రోజులు చేయగానే పోతుంది.

కొంచెం ఎక్కువగా నాలుక పూసి న చారిత్రే ప్రవృద్ధం పనిచేయదు. అందువల్ల కీ నాలుక నీరుబాదం పప్పులు, కొద్దిగా గనగనాలు నూరుకోవాలి. ఆ నూరిన ముద్దను కొద్దిగా పాలలో (ఆవు పాలు లేదా పశు పాలు) కలపాలి. దీన్ని ఉడకచేసి, పొయ్యి (తం) కాగితే నోటిపూత తగుతుంది. కాస్త నోటికీ తున్నట్లయితే, నేయించిన

రియ్యన్ని నవ్వునూకగా విసిరి చానితో పట్టుగా నానకొయిరి. ఈ నానలో పాలను బాదంపప్పు గనగనాల నూరినముద్దని కలిపి త్రాగవచ్చు. పైరెండు పరిస్థితులకన్నా మించి పొయ్యి నాలుక బద్దలుబద్దలుగా పగిలి ఎర్రగా పూసివుంటుంది. అటువంటివారు తగ్గరగా తగాలనుకొంటే ఒకపనిచేయాలి. పరిత్రప లేతది తీసుకొనిరావాలి. 'కాసిసమర' అని అమ్ముతారు. ఆ సాకా ఈ మారన అన్ని ప్రాంతాలవారు యిజీమేరుతో నీలుస్తారను భంటాను. ఆ కాసిసమరను, పరిత్రప ను కొద్దిగా నీళ్లలో వేసి బాగాకొవాలి. నలు నలు కాసిసమర్యాతే దించి కొంచెం గోరు నవ్వుగానే పుక్కిరించాలి. అంతేగానీ కడుపులోకి త్రాగకూడదు. బాగా రోజుకు నాలుగు లేక ఐదు సార్లు పుక్కిరిస్తే నోటి పూత తగిచాతుంది. ఇదిచాలా సులువైనది. పూర్తిగా పుక్కిరించాక నాలుకకు కొస్త నవ్వురాస్తే చల్లగా బాగుంటుంది.

పై ప్రవృద్ధం చేసినాక నాలుక పూతచాలా తరతుతుంటుంది. పూర్తిగా పోయిన తర్వాత,

కాదుమను (మధుంకు పెట్టుకోనే నాదుం) ఒకనీటిచుక్కలో అరగదీసి నాలుకకు పూస్తే దుర్మరంతా కారిపోయి నీటి నీటి నీటి నాలుక పూయదు. నాలుక పూయకుండానే వుండాలి గానీ పూసిందంటే చాలా అవస్థ పెట్టుంది. ★

—సి. అనసూయ, నెల్లూరు.

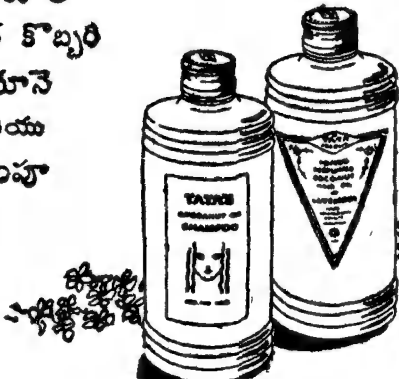
ధన్యవాదాలు

క్రిమిలి నందూరి రాజ్యలక్ష్మిగారు రాసిన 'శిశువసుల సంరక్షణ' అన్న వ్యాసము చదివాను. చాలా బాగుంది. ఆమె చెప్పినట్లే నా అమ్మాయికి చాలా సార్లు నడుళ్ళకు బాగా నూనె రాయమని చెప్పేవాన్ని కాని ఆమె విశేషికాదు. పై చెన రాసుకొని దువ్వుకొనేది. కాని ఈ వ్యాసం అతి పుష్పా మామతో చదివి, బాన్ని అక్షరాలా ఆచరిస్తోంది. చానికల ఆమె నాలు పూడటం తగి చక్కగా పెరుగుతున్నది. నేను చెప్పినది వివరపూరితా పుస్తకంలో చూస్తే నా నేర్పు పంటున్నందుకు చాలా సంతోషిస్తున్నాను. ఈ వ్యాసం రాసినవారికి నా హృదయ పూర్వక అభినందనములు 'అంధ్ర భార పత్రిక' వ్యాసా తెలియ పర్చుతున్నాను. ఇటువంటి వ్యాసములు ఇంకా 'పనిత' లోకంలో రాస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

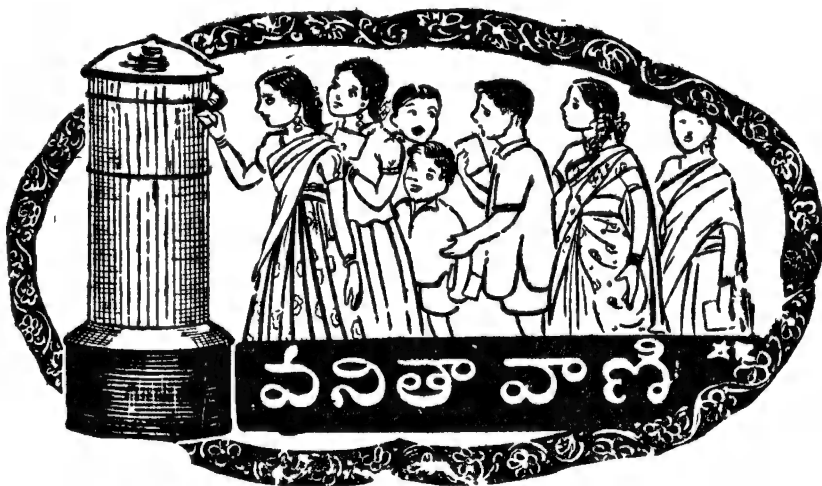
—వి. నూర్యబంగారమ్మ, (కౌటకం.) ★

మనోహరమైన కేశములకు
సులభమైన కిటుకు

తాతావారి
మీగందిత కొబ్బరి
తలనూనె
మరియు
పాంపూ

ది తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

ప్రశ్నోజవాబు

“సుగాలి” గారు రచించిన ఆంధ్రపత్రిక వారపత్రిక (నే 12-2-58) యందలి “ఆధునిక ఇల్లాళ్లు-అశాచారాలు” అన్న వ్యాసం నన్నాకర్పించింది. ఆసాంఠం చదివేవరకు వదల బుద్ధియలేదు. ఆధునిక గృహిణుల అశాచారాలను యధాతథంగా రచించారు. కుట్రమయిన దుస్తులు ధరించితే చాలవా? మదియంటూ ఆచారాన్ని పెట్టి తాతలతరాల నించి ఊంటూన్న నారవస్త్రాలను కట్టుకుంటూ అవి ఎంత అసహ్యంగా యుంటూన్నా పరిత్రంగా ధరిస్తూ వుంటారు పూర్వ నువాసినులు కొందరు. “నేనోసారి మా మామ్యన దాన్నిగురించి అడిగాను. ఆమె మండిపడి చీవాట్లు పెట్టింది. “గుడ్డొచ్చి పిల్ల పెక్కిరించిందట. మా కాలంలో యీ స్నోలు, పొడర్లు, సిల్క్స్ లూ యివంకా మే మెరగనమ్మకం. యీ కులుకులు యీరీకుకులు మాకు తెలిస్తేగా?” అంటూ తన్నబోయింది. ఇట్లా వుంటాయి వాళ్లమాటలు. ఏమన్నా అంటే మేం పెద్దలం అంటూ వైకొస్తారు.

—రేపూరు రాధ, నెల్లూరు.]

అనవసరమైన వెందుకు?

ఫిబ్రవరి 19-వ తేదీ పత్రికలో కుమారి పుష్పగారు వ్రాసిన “బహుదూరపు కాటసారి” వ్యాసంలో ఆమె తన స్నేహితు రాండు మగవాళ్ళతో జరిగిన పాటల పోటీ గురించి ఎందుకు వ్రాశారో అర్థంకాకుండా వుంది. వనితాలోకం, కిరీకలో స్త్రీలకు విజ్ఞానం, కలిగించే వ్యాసాలు వ్రాస్తేనే బాగుంటుంది. కానీ అనవసరమయిన సందర్భాలతో అనవసరం లేని వ్యాసాలతో మన కిరీకను అనవసరం చేయడం కన్నా స్త్రీలకు పనికివచ్చే వ్యాసాలను వ్రాస్తే బాగుంటుంది

అని మనవి.

—సి. ఇందిరాశైలం, నిజామాబాద్.]

అరుదు

రీలావతిగారు వ్రాసిన ‘సిగ్-సింగరము’ అను వ్యాసం బాగుంది. స్వభావికంగానే వర్ణించారు. నామటుకు నాకు పొద్దస్తమానం సిగ్గవడే వారిని చూస్తే మహా చిరాకేస్తుంది. భోంచెయ్యమంటే సిగ్గ, మావోడం సిగ్గ, నిల్పొడం సిగ్గ వీరికి. వీరితో మాటాడ్డం మహాకష్టము. కొందరికి మాటాడ్డము రావను కుంటూ, చాల సిగ్గవడతారు మాటాడేందుకు. వీరిని మనమై ‘ఏమండి’ అంటే— ‘ఏమండి’ అంటారు. చాలా ముఖావంగా ఉండే మనుషులన్నమాట. ఇటువంటి వారిని దగ్గర మావోబెట్టుకుని మాటాడుతూ ఉంటే వీరుమాడ మాటాడ్డం నేర్చుకుంటూ రంటారు రీలావతిగారు. ఈ ఫలితం ఎక్కడో బహు అరుదుగా కనపిస్తుంది.

—కె. కుమారి, కనేకల్లు.]

అవును...మరి!!

“నల్లనివాళ్ళంటే ఎందుకంత హేళన?” అనే వ్యాసం బాగుంది. నిజమే మరి! నల్లటి పిల్లలంటేనే ఓ విధమైన హీనభావాన్ని చూపిస్తారు, కొంతమంది. ఎరుపు ఎన్ని వంకరలునా తీరుస్తుందనే భావం ఆశ్చర్యమందికి. కన్ను, ముక్కు తీరుగా తేకబోయినా, తెల్లటి పాలిపోయిన ముఖాలు అందంగా వున్నట్లు కనిపిస్తాయి చాలమందికి. కాదూ...మరి?...ఉత్తరగారు వ్రాసిన కట్టుతాము నల్లగావున్నా, తమకు వచ్చే వాళ్ళు తెల్లగా, అందంగా—వుండాలని కోరుతారు. ఇది చదువుకుంటే మాత్రం జాపకానికి వచ్చింది. తన పెండివిషయంలో ఇరవైమంది పెండికొడుకులను తెల్లగా

తరనే కారణంగా చేసుకోవని నిక్కచ్చిగా చేప్పిందట, పెద్దవాళ్ళకు.”

ఏమైనా నల్లగా వున్నంతమాత్రాన అంద విహీనులుగా భావించటం ఏమిటి? “బాగుండటం” అనేది కేవలం ‘తెలుపు - కలుపు’ తీరే భాయమిద అధారపడి వుండదని మన కందరికీ తెలుసు. అందాన్ని కోరి గౌరవించ వచ్చుగాని కేవలం ఎర్రగా వుండాలని ప్రాకులాడటం - తెలివితక్కువతనం కిందిక వస్తుంది.

పరిచయం

గ్లో

లనిమెంట్

చేతులు

బుజ్జాలలో

గలుగు

దారుణమైన

నొప్పులను

చిటికల్

మటుమాయము

చేసును

ఒక్కసారి మీ అంకం మీది వారి యాడండి. ఎంత శీఘ్రంగా దాదాపు మన వాళ్ళు పోయే మీకి తెలుస్తుంది. అవసరానికి అనువుగా రెండు ఒక పిసా ఉండండి.

అదిగాండ్రత అమూల్యమి

విల్ ప్రెస్ పెరిరా

ప్రెస్ వేట్ లిమిటెడ్

రావాల రవారీరావాల

మద్రాసు-7

భారత రేకమంబా పోస్టులు వాచి

— W.P.Z. 16

వనితావాణీ

నల్లనివాళ్ళను గురించి వాసిన ఉత్తర గారికి వా అభివందనాలు. వాహ్య సౌందర్యం కన్న అంతర్ సౌందర్యమే ప్రధానం.

—కుమారి జి.ఎన్.వాణి, ఏలూరు]

* * *

నిజం

“ఆంగ్ల సచిత్రనాటక (జనవరి 8) లో, సందూరి రాజ్యలక్ష్మిగారు (వాసిన, “పిల్లల-పంపకము.” అను వ్యాసం చాలా బాగుంది. ఆ వ్యాసంలోని ప్రతి విషయమూ నూటికి నూరుపాళ్ళు నిజం.

పిల్లలపంపకం విషయంలో తల్లితండ్రుల మనస్తత్వాలను చాలాబాగుగా వివరించారు. ఆ రచయితకి వా అభివందనాలు.”

—ఎ. అనంతలక్ష్మి, నంద్యాల.]

అడవిల్లలకు చదువెందుకు?

(కిరవ పేజీ తరువాయి)

మెళ్ళిదూరం నడచి వెళ్ళినట్టేవారు.

పూర్వం, ఈ సీమ ప్రాంతానికి వలసగా ఉన్న వుడు, విద్య సేర్వే అధ్యక్షం ఈ అనకాకొండ.

లేకపోయింది. లక్షాధికారుల ఇంటిపడుచులు కొద్దిమంది బడికి వెళ్ళేవారు. బహుశా బహుశా కొద్దిగా ఉండేది. విశ్వవిద్యాలయండాకా వెళ్ళిన వాళ్ళని వేళ్ళునాడే రెక్క పెట్ట వచ్చును. వాటికి వేటికి లేదా, వేరిజా వేసి చూస్తే ఇప్పుడు దడువుకుంటున్న ఆడపిల్లల సంఖ్య, అప్పటికన్న యాభై రెట్లు ఎక్కువ అని వేరింది.

నిర్మాణ కార్యక్రమాలలో కూడా ఈనాడు స్త్రీలు బహుశంగా పని చేస్తున్నారు. యుద్ధంవల్ల ధ్వంసమైన కట్టడాలన్నిటినీ ఇప్పుడు తిరిగి నిర్మిస్తున్నారు. రైల్వేలు, ఆనకట్టలు, ఫ్యాక్టరీలు మొదలైన వన్నీ నిర్మింపులలో అన్నివిధాలా పురుషులకు ఉజ్జీగా నిలబడి వీరు పనిచేసి తమ అజ్ఞాత ప్రజ్ఞని ప్రదర్శిస్తున్నారు. రైలు మార్గాల నిర్మాణంలోనే 33,81,636 రోజుల పని స్త్రీల చేతిమీదుగా జరిగింది.

సాంగ్ - కా సదిమీద పనిచేసే వారిలో నూటికి 80 మంది మహిళలే. ప్రభుత్వస్వ రా్యన నడిచే ఒక పేపరు మిల్లో డౌ-తి-వాన్ అనే మహిళ, ఉత్పత్తిని పెంపడానికి ఒక కొత్త పద్ధతి కనిపెట్టింది. ఆ పద్ధతి అవ

లంబించిన ఏ పరిశ్రమలోనైనా, ఉత్పత్తి మా మూల కన్న హీనపక్షం నూటికి 80 వంతులు పెరుగుతుందట. అనేక పరిశ్రమలలో కార్యాలయాలలో ఎందరో స్త్రీలు, ఇంజనీర్లుగాను, ఆఫీసు మానేజర్లుగాను పని చేస్తున్నారు. జీతధర్మాలు పురుషులతో సమానంగానే, పనినిబట్టి పుచ్చుకుంటారు. వైద్యరంగంలో ఈనాడు 1122 మంది స్త్రీలు వివిధ కార్యకలాపాల నిర్వహిస్తున్నారు. వీరిలో వైద్యులు 108 మంది ఉన్నారు.

ఇక రాజకీయరంగంలో కూడా వీరు సముచిత ప్రాతినిధ్యం సంపాదించు తున్నారు. కాననసభలో పదిమంది మహిళలున్నారు. గ్రామపాలక సంఘాలలో 2288 మంది సభ్యులుగా ఉన్నారు. కౌన్సిల్స్, విన్-ఘా, హాం రాహ్ లలోనే వివిధ సంఘాలకు అధ్యక్షు ఉపాధ్యక్ష పదవులను నిర్వహిస్తున్న స్త్రీలు 167 మంది ఉన్నారు.

ఇలాగే అన్ని రంగాలలోనూ వియత్నాం మహిళలు ముందుకువేసి, జీత పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పురుషులకు తాము వివిధంగా తీసిపోరని నిరూపిస్తూ, జీత ధ్యన్నతికి పనిచేస్తున్నారు.

(విమన్ ఆనది మార్పు సౌజన్యం)

చల్లనైన, తెల్లని

బ్రీల్క్రీమ్ BRYLCREEM

బ్రీల్క్రీమ్ వాడి మీ కేశములను ఎక్కువ నిగనిగలాడుచు నలుపుగా ఉంచుకొనండి

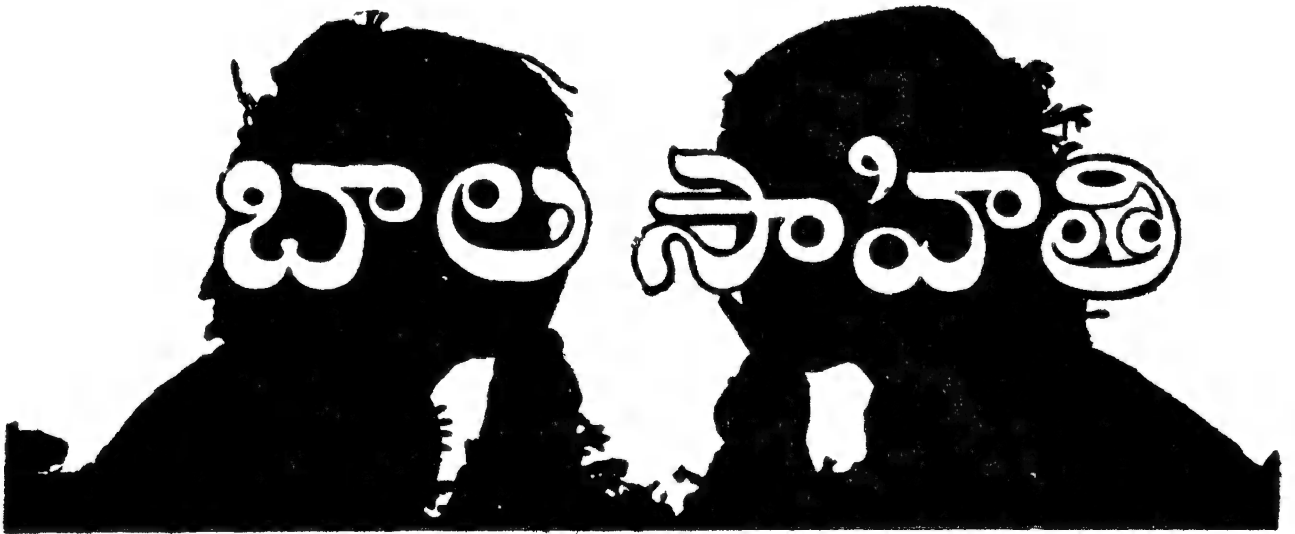
- ★ బ్రీల్క్రీమ్ వాడి ముఖమున పేరుకున్న మృదుల మీ కేశముల వహన వల్లదవము, తోతక పెరువు కనవరేలాగ చేయును.
- ★ తుదమన, రెల్లని బ్రీల్క్రీమ్ ప్రతిరోజు మీ కేశమునకు వాడండి. ఇది చురుకు రాకుండా మీ కేశములను తుదముగ మరెయి అరోగ్య కరముగా మారును.
- ★ బ్రీల్క్రీమ్ కొద్దిగా రుచేసింపనే రాయు! అంది వంప రొదుపు చేయవచ్చు. వేరే ఒక విధము కొని మీకు మీరే విద్యారణ వరచుకొండి.

కిరీ మిల్లర్ - ఈ ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఆఫ్ఘనియా పెన్స్ క్రికెట్, ఏరైవ మరెయి అరోగ్యమైన కేశములకు అదర్భ కేశ్యంగార పార మెయి బ్రీల్క్రీమ్ వారును.

‘ఐహా ఉన్నతి పొందిన వారు వాడేది

బ్రీల్క్రీమ్ (గూవ్ లెంకేటర్స్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.

★ 'పెద్దమ్మ కొడుకు' ★

పూర్వ మొక నియోగి మంత్రి
శ్రాణ్యత్తుం దుండువాడు;
ఆత డన్నదాత యనెడు
ఖ్యాతిగన్న ధర్మాత్ముడు.

వందలాది వ్రవనరులు
వచ్చి ఆతని పంక్తియందు
కూరుచుండి భుజియితురు
కూరిమిగల బంధువులై.

ఎవ్వారలు తనతోడుత
ఎన్ని ఎన్ని నాళ్ళ నుండి
భుజియించుచు నున్నారలా
పూర్తిగాగ వత డెఱుగడు.

తనదు పంక్తి రెండు పూట్ల
కనిపించెడి ఒక వ్రపుని
ముఖ పరిచయ మగుటవలన
మోమోడుచు నిట్లనియెను.

“ఓ స్వామీ! మీ రెవ్వరు?
ఊ రెయ్యది చెప్ప”డన్న
“అయ్యా! మీ పెద్దమ్మకు
అనుగు సుతుని నన్నెఱుగర?”

“అయ్యయ్యో! మా తల్లికి
అక్కగారు లేన లేరు
లేకున్నను నీ పెట్టులు
మాకు బంధు వయితో చెపుమ!”

అపుడు వ్రపు డిట్లనియెను:
“అయ్యా! తమ రమాత్యవదవి
నందుటచే మరచినారు,
బందుగులగు మమ్ముగూడ.

“మా యమ్మకు చెల్లియలగు
మీ యమ్మ; మహానుభావ!
శ్రీ లక్ష్మీ పుత్రుండవు
చిన్నా విడ కొమరుండవు.

మీ తల్లికి గల చిన్నెలు
మీ కడ గనబడుచున్నవి;
నా తల్లికి గల చిన్నెలు
నా కడ గనబడుచున్నవి.

పెద్దమ్మకు సుతుడనేను,
పిన్నమ్మకు సుతుడ వీవు;
తావున మన మిరువురమును
ఈ విధముగ సోదరులము.

మీకు అన్న నగుటచేత
నాకేదైన ఉపాధిని
కలుగ జేయవలయు”నంచు
వలిక చేద బ్రాహ్మణుండు.

మంత్రిగారు నవ్వుకొనుచు
‘మంచి అన్న దొరక’నంచు
కొలుపులోన ఆతని కొక
గొప్ప వదవి నప్పగించె.

★

ఉ త్ప ల

★

తాత చెసిన మేలు

శివయ్య వంటరిమనిషి. ఇంట్లో ఎవ్వరూలేరు. హోటలులో భోజనం చేసి ఇంట్లోవచ్చి వదుకుంటాడు. ఇట్లు కొంచెం పెద్దదే. అంత ఇంట్లో అర్థ శోక్కుడే వుండాలి. ఒక్కడే వదుకుంటే దిగులుగా వుంటుంది. అప్పుడప్పుడూ భయమేస్తుంటుంది కూడాను. అయితే ఏంచేయడం? ఏంచేయడానికిలేదు! శివయ్య ఆ పూరికి కొత్తగావచ్చి ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాడు. రాత్రిట్లు కొంతసేపు బుద్ధులు చెప్పడానికిగానీ, ధైర్యం చెప్పడానికిగానీ ఎవరూ స్నేహితులు లేరు.

ఆ యింటికి ముందు వీధి ప్రక్కగా మంచి విశాలమైన అరుగుంది. అరుగుమీద కవ్వం ది. శివయ్య వదుకొనే గది ఈ అరుగు ప్రక్కనేవుంది. వీధికిసి ఆ గదికి పెద్ద కిటికీవుంది. అందువల్ల, గాలి, వెలుగు ఆ గదిలోకి విస్తారంగా వస్తాయి. అయితే రాత్రిపూట ఈ కిటికీ వుండటమే భయంగావుంటుంది శివయ్యకు. కిటికీ మూసేస్తే గాలి రాదు. ఉక్కపోస్తుంది. తెరిస్తే, ఎవరైనా రాళ్లు విసురుతారేమో. దొంగలు కిటికీ బ్రద్దలుకొట్టి లోపల ప్రవేశిస్తారేమో.

వీధరుగుమీద రాత్రిట్లు ఒక మునలాయనవచ్చి వదుకొంటాడు. రెండు రోజులు పోనీలే అని తూతుకొన్నాడు శివయ్య. ఆ

తాత మరీ మునలివాడు కాదు. మంచి బలంగానే వున్నాడు. ఇప్పటికీ వగలంతా ఎక్కడో ఓ చోట వదేనా వని చేసి తన పొట్ట తాను పోషించుకుంటానే వున్నాడు.

శివయ్యకు తాతను చూస్తే భయం. అర్థరాత్రి లేచి ఆ తాతే, ఆ కిటికీ బ్రద్దలు కొట్టి లోపల దూరితే...ఎం గతి? తన ట్యిడ్ నూట్లు, రిస్తువాచీ, ఇంకా విలువ గల వస్తువులు, ఖర్చులకుంచుకొన్న డబ్బు ఒక్కసారిగా పోతే ఏం గతి, అనుకొన్నాడు శివయ్య.

రాజేంద్ర

తాతను నాలుగు మాటలని ఇక మీదట ఇక్కడ వదుకోరాదని చెప్పాడు. తాత వినలేదు. తాత ఆ అరుగు మీద ఎన్నో వళ్ళ నుంచీ వదుకొంటున్నాడు. ఇది వరకు ఎవరూ వద్దనలేదు. ఇప్పుడి అబ్బాయి పొమ్మంటే ఎందుకు పోవడం. రెండు రోజులు చెప్పి, అతనే ఊరు కుంటాడులే అనుకొన్నాడు.

కానీ శివయ్య పూరుకోలేదు. రోజూ తిడుతానే వున్నాడు. ఒకరోజు రాత్రి గట్టిగా మందలించాడు. “ఇక్కణ్ణుంచి కదలక పోయావంటే తన్ని తగిలేస్తా”నని బెదిరించాడు. తన్నడానికి దగ్గర

కొచ్చాడు కూడాను. తాత వినసి పోయాడు.

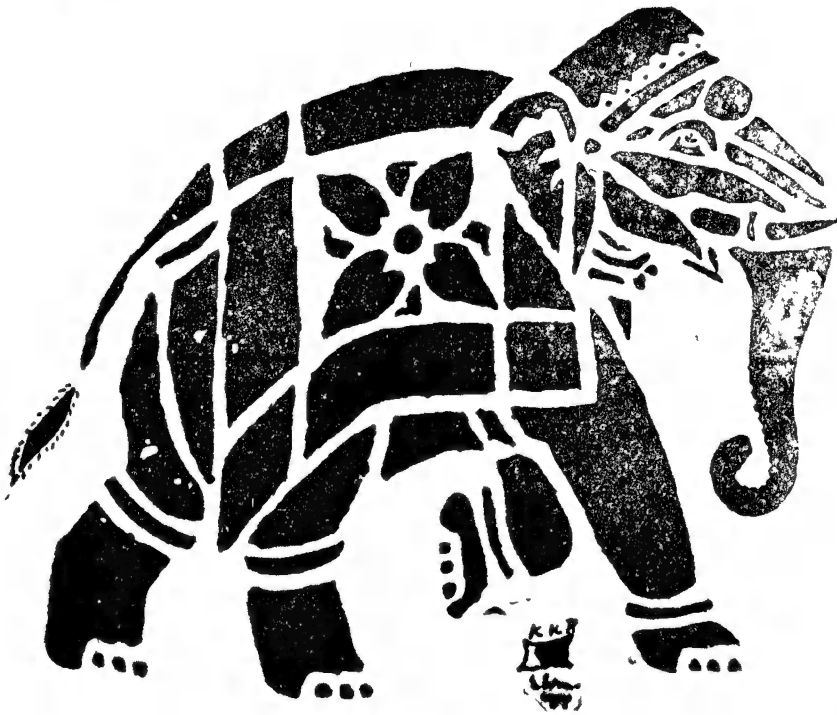
“ఇక్కడ వదుకుంటే మీకేం వచ్చుంటుంది. నేనిక్కడున్నానంటే ఇంకా మీకేలాభం. మీ యింటి కావలాదాదులాగా వుంటాను. ఏదొంగా ఇటు ప్రక్కరాదు” అన్నాడు తాత.

“నువ్వండగా వేరేదొంగ తెవ రొస్తారు” అన్నాడు శివయ్య.

తాతకు కోప ముచ్చి పెళ్ళి పోయాడు. పెళ్ళినవాడు దూరంగా ఎక్కడికో వెళ్ళిపోలేదు. ఎదురింటి అరుగుమీద వదుకొన్నాడు. ఆ అరుగుమీద కవ్వలేదు. మంచు కురుస్తుంది. వర్షమొస్తే చాల కష్టం. అయినా సరే తాత అక్కడే వదుకొన్నాడు. వేరే చారిలేదు మరి.

తాతకు అర్థరాత్రి మెలకు వచ్చింది. ఎదురింటికిసి చూశాడు. శివయ్య వదుకొనే గది కిటికీ కమ్ముల్ని ఎవరో రంపంతో కొనస్తున్నారు. అప్పుడే ఒక ఊచను కోనే తారు. ఇంకోటి కోనేసి మనిషి లోపల దూరేస్తాడు.

‘పాపం ఆ అబ్బాయి మంచి వాడే. చూడగానే మంచివాడిలా కనిపిస్తాడు. ఆ దొంగ ఆ అబ్బాయిని ఏంచేసినా చేయొచ్చు. పాపమా ఆ అబ్బాయి చాల అందంగా వున్నాడు. ఎక్క

పట్టపుటేనుగు

చిత్రకారుడు : కె. కృష్ణారావు—వలూరు.

జైనా చిన్న బెబ్బు తలిగితే, అం వెనకనుంచే దొంగ బుట్ట మీద
దం పోతుంది. పాపం వాళ్ళ అమ్మ, ఒకటిచ్చాడు. దొంగ 'అమ్మా'
నాన్నా ఏడవరా.....' అని కేకవేసి క్రిందపడి పోయాడు.

తాత లేచాడు. తన ఊతకట్ట శివయ్య మేల్కొన్నాడు. లైట్
తీసుకొన్నాడు. మెల్లగా నడుచు వేళాడు. అరుగు మీద లైట్
కొంటూ వెళ్ళాడు. వెనకనే పెళ్ళి వేళాడు. కిటికీ గుండా చూశాడు.

ఒక మనిషి క్రిందపడి పున్నాడు
తాతచేతిలో కట్ట పుం. ది. తా.
శివయ్య కేసి నవ్వుతూ చూశాడు
శివయ్య తలుపు తీసుకొని అడుగు
మీదికొచ్చాడు. శివయ్యకు అంతా
అర్థమైంది.

"తాతా, ఏడు దొంగేనా! కొట్ట
కావా. క్రిందపడి లేవడంలేదు.
చచ్చి పోయాడేమో చూడు"
అన్నాడు గాథరాగా...

"లేదు చావలేదు. మూర్ఖపోయా
నట్లున్నాడు. ఒక గ్లాసునీళ్లు తీసుకు
రండి బాబూ" అన్నాడు. శివయ్య
లోపలి! వెళ్ళాడు.

దొంగ మేలుకొన్నాడు.

ఇటూలటూ చూసి టక్ మనిలేది
వరుగు పుచ్చుకొన్నాడు. శివయ్య
వచ్చేసరికి దొంగవత్తలేదు. తాత
దొంగను కొంతదూరం వెంటదించి
తిరిగి వచ్చేశాడు.

"నువ్వు ఇంత మంచి వాడను
కోలేదు తాతా. నువ్వు యేమీ
అనుకోవుకదా. నువ్వు లేకపోతే
నాకేమయ్యేది. రెండుమాసాల
జీతం నాకు ఈ రోజే వచ్చింది.

మెక్లీన్స్ యింతకు

ముందుకంటే పళ్లను తెల్లగా శుభ్రపరుచును!

★ తాత చేసిన మేలు ★

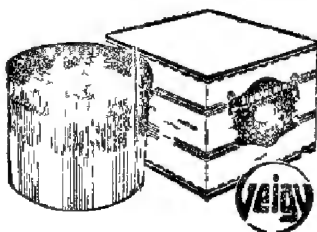
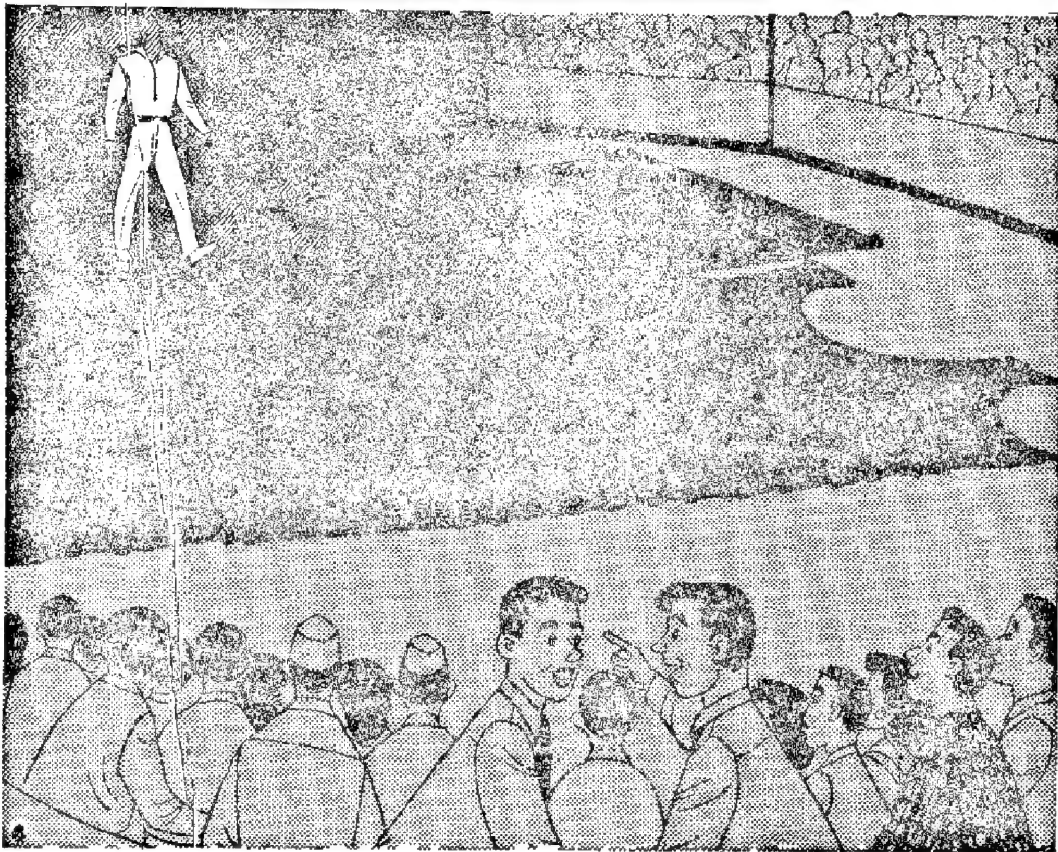
అంతా వాణి పోసుకుపోయి వుంటే మా ఇంట్లోనే పడుకోవాలి తాతా! వాగలేమయ్యేది" అన్నాడు. రేకబోతే నాకు శయంగా వుంటుంది

"మరి మీరు వెళ్ళిపడుకోండి, టుంది" అన్నాడు శివయ్య బాబూ" అన్నాడు తాత.

"నాకు ఇల్లెందుకు బాబూ. నా ఈ రోజునుంచీ నువ్వు కూడా చోట్లో నన్ను పడుకోనిస్తే చాలు.

మీకేం భయంలేదు. మీ ప్రాణానికీ నా ప్రాణం అడ్డు పెట్టాను. వెళ్ళి పడుకోండి" అన్నాడు తాత.

"తాతా! నువ్వెంత మంచి వాడివి" అని శివయ్య నంతో మంతో తాత రెండు చేతులూపట్టు కొన్నాడు.

"వైద్య" టి.ఆర్. 1
గెయిని ఎస్.ఎ.బాల్
స్విచ్ బాండ్ వారి రిజిస్టర్
ట్రేడ్ మార్క్

"అ గుంపులో బాలాను గుర్తించ లేక పోరు
అత నొక్కడే తన దుస్తులను ఎల్లప్పుడూ
టినాపాల్ మెరిసే తెల్లగా
వుండేట్టు చేసుకుంటాడు."

విక్రయించ వాడ . సుహృద్ గెయిని ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, వాడి వాడి బరోబా.
సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్
సుహృద్ గెయిని ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, పి.ఎ. బాక్స్ నెం 865, బొంబాయి.

టినాపాల్ తెల్ల బట్టలను అన్ని పరిస్థితులలోనూ అతిథిగా వేయును.

SISTA 5 9G-43-TEL

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

(19-వ పేజీ తరువాయి)

కుంటూ; “నాగపుర్రు మెంటూడు పెట్టోడై లే, నానుకుళపడవా! యాలందరూ, మెట్టోమని యేడవరా? చెసినపని సరిపె గలమా? ఇలాగ నీతికి కటుబడి సచ్చిపోతాను గానీ...అన్యాయానికి పెట్టకుంటానురా?”

ఆక్కడేవున్న పుల్లయ్య ఒక పులకరించి “బళ్ళెబాగా పెప్పపురయ్యా! ఇలాగ సచ్చి పోతాంగానీ...అన్యాయానికి మొక్కు తామా? ఈగేమపెద్దలు యేం చేస్తారో నూదాం.”

సరేసరేఅంటే సరే అన్నాడు. అలాగ వస్తున్న రాజుగారు ముని ముని వపులు వపుతున్నాడు. “ఏంరా పిసా! రేసనుతీసి కళ్ళిలేదు...నీకువద్దంటే, కారుడుయిస్తే యింకోకరికి పనికిరాదా?” అన్నాడు నాయుడు.

“నాను యివ్వను. నాకు కానీపరక కరిగి న్నాడు కొనుకుంటాను. లేన్నాడు పూరు కుంటాను.”

“నీకారుడు యివ్వకపోలే—మరి పని జరగదు,” అనుకుంటూ, చేలివాచీ చూసు కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు నాయుడు.

పుల్లయ్య పోల్చుకుని, “పిసా! టి. ఎస్. ఒ. తో పెప్పారిరా ఈ వైసం!” అన్నాడు.

“అంత ఒకటేనిరా”...అడు కూతురి పెళ్ళిని, తాలూకాని దోసేనాడు! బురద నీరు పారేకా, మంచినీరు పారదా? రారా! ఎవరు చేసిన కర్మ వారసుభవించరా? నీకళ్ళూ, నాకళ్ళూ మూసారు. వాళ్ళకళ్ళూ, వాళ్ళకళ్ళకి కళ్ళయిన దేముడికళ్ళూ, మూసే నారా?” అంటూ పిస వెళ్ళిపోయాడు.

పుల్లయ్య యింటికి వెళ్ళినరీతి కొడుకు వపుతూ, ఎగురుతూ, ముందుకు వచ్చి స్వాగతం ఇచ్చాడు. తండ్రి ఎత్తుకోగానే కిరికిలాడి, ఒళ్ళు ఆడించాడు. వరిచేలు కోరికి వస్తున్నాయ్. చులకనలు ఆక్కడక్కడ కొస్తున్నారు. ధాన్యం కంట్రోలు ధర గరిత మూడువందలే. కానీ ప్రజానీకానికి అధరకి దొరకలేదు. పల్లబజారులో, 600, 650, 700 వరకూ పెరిగిపోతూంది.

ఈ సంవత్సరం బాగాపండింది. పొలాల నుంచి కళ్ళాలకు పంటవచ్చినా ఎవరూ ఇదివరలా, ఒకవెన్ను ఎవరినీ ముట్టనివ్వడం లేదు. ధాన్యం బంగారంలా మూస్తున్నారు. నీలి ప్రతిసంవత్సరంలానే ఇవ్వ వలసిన వాళ్ళకుఇస్తూంటే, పుల్లయ్య ఎగిరిపడాడు. ధాన్యం ఇప్పుడు బంగారంతో సమానం కాబట్టి చూసుకొని పెద్దరికం చెలాయించ

కున్నాడు. నీలి వడ్డీ, యిది బంగారం అని చెతులు నరుక్కొమ్మంటావా? అంతా నాకే అనుకొంటే, ఆకొలానికి నూనినో లెవ్వరూ ఉండరు. మా మామమ్మ పెప్పింది. నూతులుండి నేదలు లేకపోయినా, నేదలుండి నూతులు లేకపోయినా బరకలేమని!”

పుల్లయ్య మరి మాటాడలేదు. బుగళ ఈ సంవత్సరం పర్మిట్ తీసుకొనివచ్చి ధాన్యం కొలిపించుకున్నాడు. కల్లానికి కొడుకు రావటంవల్లనే ధాన్యం బాగా రాలిందని పుల్లయ్య పెళ్ళాంతో చెప్ప కున్నాడు.

1948 వ సంవత్సరం ప్రవేశించింది పొలాల్లో పెసరవుంది. పెద్దపండుగకి కొడుక్కి మెల్లో వెండి ఆతిక్ర చేయించాడు. మలు మొదటి పీకినా తిరవారే అల వాటుపడి పూరుకున్నాడు. అప్పుడే తరిని విడిచిపెట్టి తండ్రిదగ్గర వసువు ఏర్పరుచు కుంటున్నాడు. రాత్రితప్పు నీలి మత్తుగా నిద్రపోతూంది. ఎక్కువే, పుల్లయ్య ఎత్తుకుని త్రిప్పి గుండెమీద వేసుకుని నిద్ర పుస్తున్నాడు. చెయ్యిమీద వుంటేగాని, నిద్ర పోడు. పుల్లయ్య చెయ్యి తీసివేస్తే “కయ్” మంటున్నాడు. ముసలమ్మ, పిల్లడు వరుసగా నాలుగుకోజాలు నిద్రలేకండా యేడవ టంతో, ఏ గారి సోకిందోనని ములున్న రణ భేరికాయన్న కొమ్మను పెణకలోదోపింది. ఇప్పుడంతగా ఏడవటంలేదు. ఒక్కనాడు పెద్దల పెరంటాలను తల్పుకొని మనవడికి యేంరాకండా చూడమనేది! ఒక్కసారి కింక పెట్టేవాడు. తండ్రి ఓచారిస్తే కొంత నయం. లేదాఅంటే తండ్రి వచ్చేవరకూ తగేదికాదు. ఒక్కొక్కసారి తండ్రితో వెంట పడేవాడు; తీసికళ్ళకపోతే ఏడుపు!

ముసలమ్మ పిల్లాడి ఏడుపుని యేవో పాటలుపాడేది. వివాకింక వడలేదు. ఏవైనా బాలరినాలేమో అని, మట్టిబొమ్మచేసి, విదు కొమ్మలు, విదు ఆకులూ, విదు ఖజ్జాలూ, నల్లటిగుడ్డ, జాత్తు, అన్నం, దీపంతో, చేటలోపెట్టి—పూరికి దక్షిణవేపు పోయించింది. ఏడుపు తగింది. కానీ పిల్లాడు చిక్కినట్టే వున్నాడు. పడమటి ఆకాశంలో రక్తవర్షంతో మేఘాలు రోజూ కనిపించాయ్. ఏవో అనర్థం వస్తుందని ముసలమ్మ అనుమానపడసాగింది. “మా రోజుల్లో యీ కంట్రోళ్ళూ యివన్నీ యెరగం! కలిగిన పొరుగమ్మ వున్నదాంటో యిరుగమ్మకు ఆరోపాకో యిచ్చేది. కానీ ముకం నూడ కండా బలికామంటే యెలాగమరి!”

నీలి వున్న, గంజి గడు నూ, వెంకన్న

గన్నెమ్మలాంటి అనాథులకు పోసేది. ఒక నాడు పుల్లయ్య పొద్దు తిరిగినా ఇంటికి రాలేదు. మొగుడుకోసం అన్నం వుంచింది. అడుక్కునే కుప్పకోగి వచ్చాడు. చూడటానికి భయంకరంగా వ్యాధి కిరీరంతంతా వ్యాపించివుంది. “ఊరు ఆ చివరనుంచీ అడుక్కుని వస్తున్నాను. ఏ తల్లికి కనికరం కలగలేదు. రెండురోజులెందమ్మా...నోటిలో బుక్కెడు గంజిపొయ్యిలేదు. యిలా వెళ్ళి ఆ యేటిలో పడిపోయి ఛస్తాను. నా కెవాని యే నక్కలో పీకి, రాబండులో తింటే కొంత పుణ్యమేనా వస్తాది” అన్నాడు.

“రామ రామ” అంది నీలి.

“నానేం పాపం యెరగనుతల్లి, నాకే కష్టం వచ్చింది—ఇలాగ వచ్చిందికదా అని నేనుద్దీతిడతానా? ఏ జన్మలో యే పాపం చేసానో, యీ జన్మలో, అనుభవించేస్తే, వచ్చే జన్మలో ఒకే మాట ఆజేవోడిగా వుటూను.”

నీలివాడి సెలవరి గిన్నెలో మొగుడికోసం వుంచిన అన్నంలో సగం చేసింది. నిల్వూనే ఒక్క నిమిషంలో లేదనిపించాడు! మరి కొద్దిగా తేచ్చింది. ఇలా మొగుడికి మరి లేక పోయింది. వాడు “తల్లి! యీ కడుపాక సముద్రం అమ్మా! ఆకలి అగిలాంటిది. అగికి యేవో వారం వెయ్యకపోలే, మనిషి నే కాల్చేస్తాది. ఒక పేణం నిలిపావు తల్లి! నీ ధర్మమే నీకు గొడుగు కాస్తాది,” అని దీవించాడు.

పెళ్ళం పొయ్యి వెలిగించి వండుతోంది. కానీ కిరీర మంతా యేవో తిప్పుతున్నట్లుంది. పుల్లయ్య గబగబ వణికిపోతూ వచ్చాడు. కొడుకు యెదురై వపుతూంటే, ఏమీ అనకండా ఇంటినులక మంచమీద కూర్చుని బొలబోలా కన్నీరుకారుస్తున్నాడు. పెళ్ళం వచ్చి ఆపుర్యంగా మాటాడలేకపోయింది. ఒక్కసారి ఘోలుమన్నాడు. మలు తండ్రిని చూసి ఒకటేగోల. వీళ్ళిద్దరి ఏడుపుతో నీలి కళ్ళింటి, నీరు చిమ్మి మెల్లి గారాలుతున్నాయ్! ముసలమ్మ కళ్ళు మసకలు కమ్మాయ్! అంతలోనే పూరంతా అట్టుడికి పోయింది. చిన్నా పెద్దా పిల్లా పిచికొ కళ్ళల్లో నీరే కనిపి పిస్తోంది. ఈ ఏడుపు హృదయంలోంచి వులికి వులికివస్తోంది. జాలి, వర్ష, వర్ష, భేదాలులేకండా అందరూ ఏడుస్తున్నారు. లోకంతలకిందురై పోతూంది. ఇంక మనం వుండి దీనికి—మనం అంటూ వుంటామా అని ఎవరికి వారే అనుకుంటున్నారు. కుప్పకో కూడా, విషయం తెలుసుకుని తలమొత్తుకొని యేడ్చాడు.

ఊరంతా నీలమ్మ గుడిదగ్గర సమావేశమై నాడు. సరి! ఆ తెలివి తక్కువ చెడవెవడో ఆ దేముడ్ని పేర్చేకాడు. ఆ దేముడు ఆ

దగాపడిన తమ్ముడు

యా శుభో రేక పోయినా, మన
వెంట పుండే వుంటాడు-దేవుడు
రేకపోతే యీ శేషకళ వుంటాడా-
అని తలచా అన్నాడు. ఆయన ఆత్మ
కాంతి ప్రారంభించాడు పదో శోభన నీలమృ
దుడియేదరగా పూరంతా కలిసి వీడలకు అన్న
దానంచేసారు అంతా ఏకమై కలిసి మెరిసే
బరువునుండేలతో ఈ పని సేర చేస్తారు ఈ
సమయంలో దాసుడు నీలమృదుడి తిలుపులు
తెరిచి, నుమ్మంపగర సంబోషంతో నిటా
లుగా నిల్చున్నాడు. తింటూన్న వీడల
ముఖాలను చూస్తూంటే తనకెంతో వారి
జేసింది. నీలమృదుడి వైపు చూశాడు. ఆనం
దంతో విశ్రాంతి పుట్టింది. చివరికి
చింది! ఒక్కసారి ప్రజల ముక్తేళిం. "నాయక
లాలా నూడందా! ఆ తల్లి సంతోషం
ఇంత అంతా కాదు! ఆ గ్రాంధీమహాత్ముడు
దేవుడు-దేవుడు చేరు పెట్టి మీరు మంచి
వని చెప్పారు-మంచి పనినే చేయాలి దూరం
అయిపోవా? ఆ తల్లి సంతోషం కాదా?"

ఈన లేచాడు. "ఆ దేవుడిని, ఆ యాశ
కంతో మరి నూడందా-కానీ మీ రయ్యలారా!
ఆ దేవుడు పెట్టిన బరవడినదా లే, ఈ వీవా
లిక్కి, ఆ పెద్దతల్లి శిశునాగే యే శిశున్నీ
సోటిలో! యెల్లాయ్. ఇంటిలోను ఒకడు
కడుపునిండా తిని తందనాలాడి, మిగతా
వోలకే కడుపు నూడితే ఆ ఇల్లు ఇల్లేనా? ఆ
తిన్నాడు మనిషేనా? ఎక్కువ వండిం
దాకా, తన్ను దేవలకురికి పర్వతాదు మనిషి-
అడు తినకండా ఎదవోలకే ఇచ్చినాడు పెద్ద-
అందరూ పెద్దలెలాగయిపోతారు?"

పెద్దలు మూతులం తెప్పారు. చిన్నలు
శ్రద్ధతో విని నిజమే అనుకున్నారు. ఇంతలో
సంజీవి దేవిలో నాయుడు ఏదో చెప్పాడు
గబగబ పీచయ్యో పట్టుకొని, "కబుర్లు చెప్ప
దువుగాని రారా! పడుకురికి పట్టణం
వడించరా!" అన్నాడు.

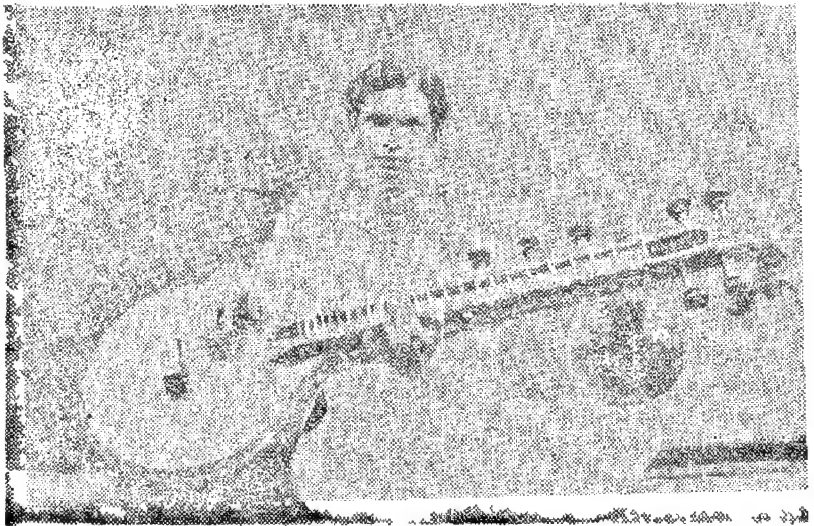
ఈన విదలించుకొని పులుసుదాక వట్టు
కొంటూ, "బాలనాయకం, బహునాయకం"
అని గొణుక్కున్నాడు.

(ఇంకా వుంది)

న్యూ డిల్లీ లో

(రె-వ పేజీ తరువాయి)

బ్రాడ్ కాస్టింగ్ కాళును, కార్మిక కాళును,
విద్యార్థులు, ఆర్థిక కాళును చూసేందుకు
సాధారణమంత్రులను నియమించారు వీరు
తమ తమ కాళుల్లో స్వతంత్రంగానే వ్యవహ
రిస్తారు. వీరందరి పనులను సంఘటితం
చేసేందుకు మాత్రం ఒక కార్యకర్త మంత్రి

కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంలో కర్ణాటక సంగీతకళాశాలకు వీణ
అధ్యాపకులుగా వెనుతున్న వైద్యకులు, సంగీతవిద్యార్థి శ్రీ ముక్కపాటి
నాగేశ్వరరావు. వీరు శ్రీ ఎం. వీ. కల్యాణకృష్ణ భాగవతాత్
ముఖ్య శిష్యులు.

ఉండాలి. ఇదేమీ కొత్తగా చెయ్యలేదు
చూడకాదు. పౌర విమానకాళుకు మంత్రిగా
శ్రీ హనుమయ్యన్ కవీర్ వ్యవహరించటం
లేదా!

నెంటనే ఆర్థికమంత్రిని నియమిస్తే తప్ప,
తేవోలే ఆర్థికకాళులో ఇద్దరు సాధారణ
మంత్రులను చెయ్యలేదు ఉంటుంది. ఉప
మంత్రి శ్రీ భగత్ బాగానే పనిచేస్తున్నారను
కొండి. అయినా ఆయన ఉపమంత్రికదా!
ఇక ప్రధానమంత్రి తన్నారంటే ప్రభు
త్వంలోకల్లా ముఖ్యమైన ఈ కాళు దేసందిన
వ్యవహారాలన్నీ బాగ్రాగ్రగా చూచుకొనే
టంత తీరిక ఆయనకుంటుందా?

* * *

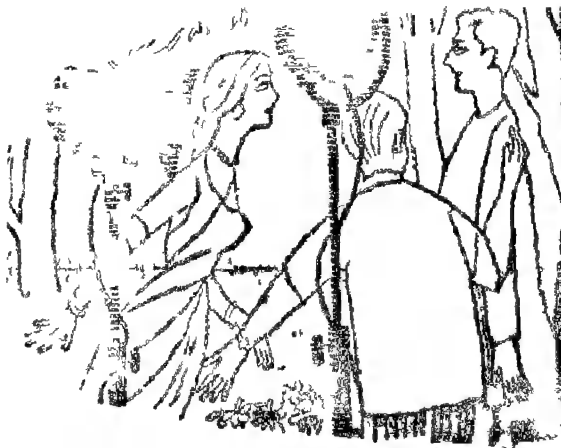
ట్యూనీషియాలోని సకీయత్ గ్రామంపై
బాంబులు వేసిన విమానాల్లో చాలాభాగం
ఉత్తర అట్లాంటిక్ సంచి ననుసరించి అమె
రికా ప్రాంతానికి వచ్చాయి చేసిన వేసని న్యూ
స్టేట్స్ మన్ (లండన్) పత్రిక వ్రాసింది.
రెండేళ్ల క్రితం నూయజ్ పై దాడి జరిగి
నప్పుడు కూడా అమెరికన్ ఆయుధాలే ఉప
యోగింపబడ్డాయి. దీన్ని బట్టి చూస్తే పాకి
స్థానం ఇవ్వబడుతున్న ఆయుధ సహాయం
సూర్య భారతదేశానివన్న అందోళన నిరాధా
రముకాదని స్పష్టమవుతోంది అసలు భారత
దేశాన్ని ముట్టడించడానికి తమకు ఆయుధ

సామగ్రి అవసరమని పాకిస్థాన్ నాయకులే
బాహుళంగా చెబుతుండగా భారతదేశము
అందోళన పడకుండా ఎలా ఉండగలదు?

పాకిస్థాన్ అమెరికన్ ఆయుధాలను
భారతదేశంపై ఎన్నడీ ఉపయోగించదని
అమెరికా అధ్యక్షుడు ప్రకటన చేశారు.
కాని ఆయుధాలంటూ చేతులో ఉన్న తర
వార ఇవి ఫలానావారిచ్చినవి, ఇవి ఫలానా
వారివి అనే వివక్షలు చేయటం కష్టం. అదీ
గాక అమెరికన్ విమానాల్లో ప్రాన్న
ట్యూనీషియాపై బాంబులు వేసినందుకు అమె
రికా శ్రేంచిత్రభుక్త్యం మీద విచర్యతీరు
కొనోటోంది?

పాకిస్థాన్ దురాక్రమణ చేయవలతున్న
ప్పుడు అమెరికన్ ఆయుధ సామగ్రిని ఉప
యోగించకుండా పాకిస్థాన్ వారిస్తామని
అమెరికా హామీ ఇస్తోంది. అయితే ట్యూనీ
షియాలో ప్రాన్న దురాక్రమణదారా,
కాదా? అదిగాక కాశ్మీర్ చరిత్ర చూస్తే
ఇది దురాక్రమణ, ఇదికాదు అని నిర్ణయించి
చటమంతకష్టం మరోటిలేదని తెలియటం
లేదా? అందుకే ట్యూనీషియాపై అమెరికన్
విమానాలతో జరిగిన శ్రేంచిత్ర దాడిని
చూసినా, అమెరికా తన విధానాలను త్రువ
ర్థిమర్మ చేసుకోవటం తప్పనిసరిఅవుతోంది.

★

పనిమా

యోగవ్యాకర్త చలనచిత్ర పరిశ్రమకు, ముఖ్యంగా, ఈ రేఖ ప్రమాణాలను మన్నించి మంచి చిత్రాలు నిర్మించాలన్న ఉత్సాహం ఉన్నా, పరిస్థితుల ప్రాచుర్యం వల్ల నిష్పనాయులై ఉత్తమ చిత్రాల బదులు ఉత్తమ చిత్రాలే నిర్మిస్తున్న దర్శక నిర్మాతలకు, కళా కారులకు, సంఘం కలిగించిన కుదనా ర్త గతవారం ఢిల్లీ నుండి వచ్చింది. బరకాలూ, ప్రకం సా ప్రతాపూ ఇచ్చి దప్పట్టుకొడితే, వస్తుపోయే నిర్మాతకు ఏమి లాభం అని బాధ్యతగల పలువురు చేసిన నూతన పరిణామ పురస్కరించుకొని, ఇటువై ప్రభుత్వం మామూలు బహుమతులిచ్చి గౌరవించే చిత్రాల నిర్మాతలకు వగదురు పంపాకూడా బహుమతులిచ్చి అర్హంగా కొంత సహాయం

నిక ప్రాత్యహం ఇచ్చి సత్కార్యమని ముఖ్యమంత్రి అందుకొనే ఉత్తమ కళా చిత్రానికి, ప్రధాన నుకర్తలకు సంతానించే ఉత్తమ రాం చిత్రానికి చిర శ్రేణి (రస్-వ కేతీ చూడండి)

శుభ వార్త

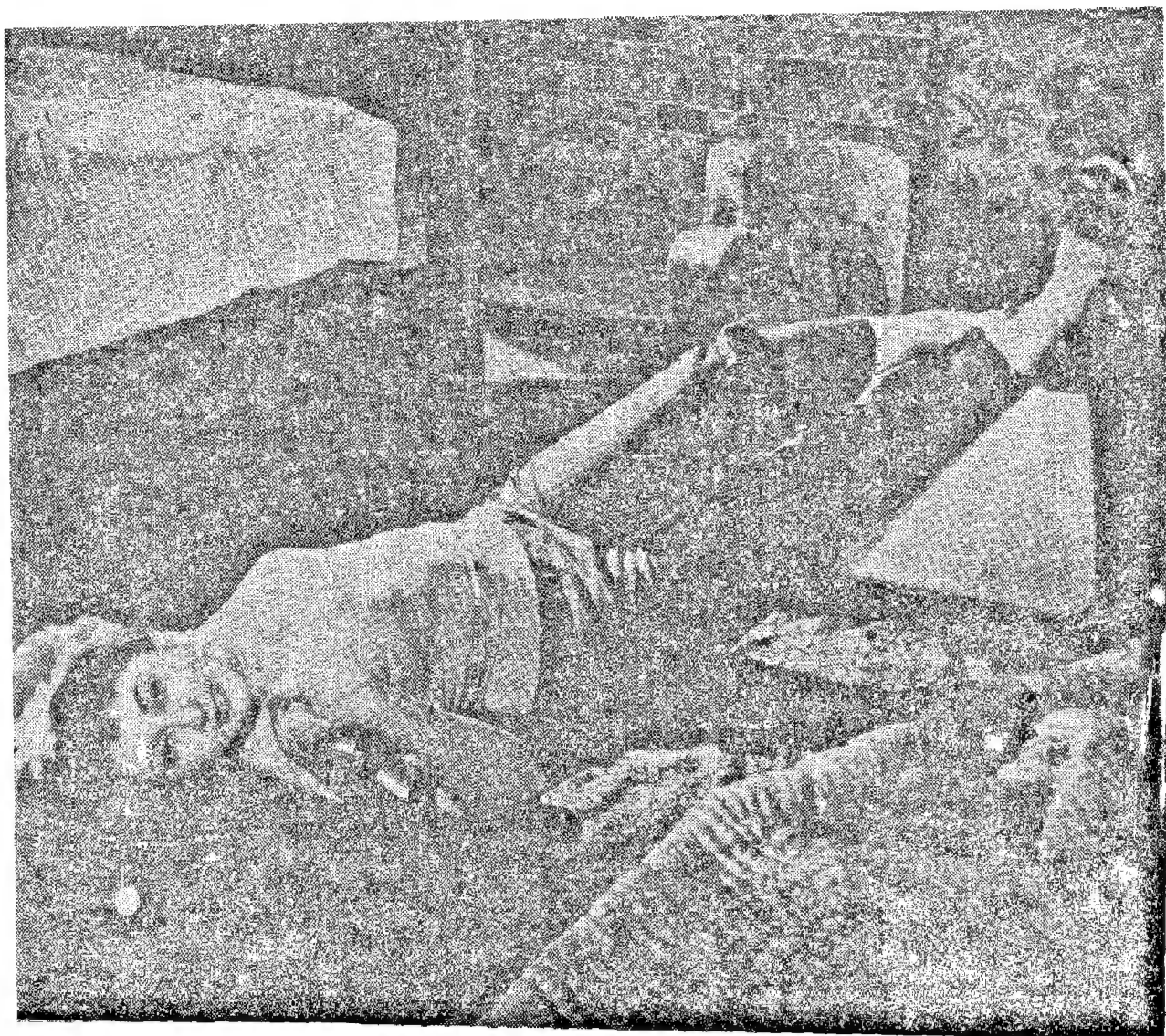
చెయాలని భారత ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. క్రిందటి సంవత్సరం ఉత్తమ చిత్రాలు నిర్మించడానికి సెలకొన్న మంది అభ్యుక్తులకు, మాజీ ఆర్థిక మంత్రి, క్రిమినాల్ జేజీ ముఖ్ తోలిసారిగా ఈ నూతన అధికార రీత్యా ప్రతిపాదించి ఆమంధరి చేత అమోదించలేక ప్రభుత్వం ఆందోళన. ఇందుకు అయిన ప్రత్యేకం అభివృద్ధియాలి. ఆ నూతన ఈ విధాన కార్యక్రమం ధరిం కడం ముదానహం

చలన చిత్ర పరిశ్రమపట్ల ప్రభుత్వం గౌరవ భావనలను పెరుగుతున్న నడడానికి ఇది మరొక విదర్శనం.

ఈ ప్రకటనను చూడగానే, ఫిలిం పరిశ్రమలోని చిన్న పెద్దా అందరూ సంతోషం వెలిబుచ్చారు ఇది, మంచి ప్రమాణాలను మన్నించి చిత్రాలు రీయడా

‘గంగా గౌరీ సంవాదం’లో
కృష్ణకుమారి

‘వర్వారీక్’ చిత్రంలో మాలాసిన్హా

నేటి నిర్మాతలు

ప్రతికారవయిత దగ్గర్నించి ఫీలిం నిర్మాత
వరకు, ప్రతివాడూ ఎవ్వడో ఒకప్పుడు
ఫీలిం పరిశ్రమమీద మాటెన విమర్శలు విసర
డం పరిపాటే సాధారణంగా ఈ విషయలో
వబలు ఉండవు. ఒక్కొక్కసారెటుటుకు
‘ఆముక్కైతే అందులో రెప్పలేదు’ అని
విస్తుంది చాతాత్తుగా ఒక రోజున ఒక పేటి
నటుడు ఈ పరిశ్రమ భవిష్యత్తు గురించి
అలోచించి, వాటలు చెడ్డలు వేస్తాడు లేవు
ఇంకోసంగిత దర్శకుడు ఇంకో రకమైన

విమర్శ చేస్తాడు ఎలాంటి ఒక దర్శకుడు,
‘నేటి’ విషయ పరిస్థితులను నిశితంగా ఖండి
స్తాడు ఇలాగే పెక్కిపియనలు, చిన్న

బొంబాయి సినిమా లేవు

ఉద్యోగులూను నిజానికి ఈనాడు ఫీలిం పరి
శ్రమ స్థితిగతులను గట్టిగా దుయ్యబలే అధి
కారం ఉన్న ఆసామి ఎవరూ అంటే, చలన
చిత్ర నిర్మాతేనని చెప్పకోవాలి.

నాలుగైదేళ్ళుగా, ఈ పరిశ్రమ చిత్ర
నిర్మాతగతులలో పడుతున్న, ఈ నాటి రోజు
దుర్భిద్యమైన భూకాంగా తయారైంది.
ఇందులో మిట్టపల్లాల ఎక్కువయ్యాయి.
నడక కన్నం అవుతోంది ఈ దుమ్మరితార
స్వయాపం పువంగా కనబడడానికి కొంత
కాలం పట్టవచ్చుగాని ప్రస్తుతానికి స్వతం
త్ర నిర్మాత ఆన్నవాడు—ఆ కూటోస్తే,
పెద్దపెద్ద స్టుడియోలు ఉన్న పెద్ద నిర్మాతలూ
కూడా—చిత్ర నిర్మాణం సాగిం దడం
వానాటికి కష్టతరం అవుతోంది ఒక దుర్ల
క్షణం మరొకదానికి, ఒక ఇబ్బంది మరి
పడింటికి దారితీయడంతో, నిర్మాణందాదాపు
అనాధ్యం అవపించే స్థితికి వస్తోంది.

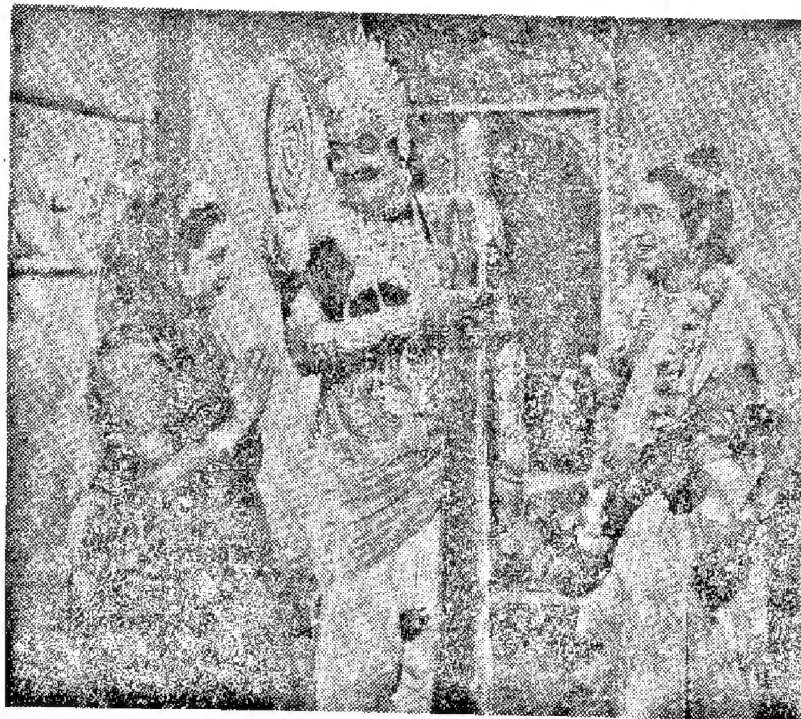
స్వతంత నిర్మాత

ఉదాహరణ! పెంబులదేవ్యవహరం పరిశ్ర

లిద్దాం. వేటి 'స్వతంత్ర నిర్మాత' (దీన్నే అచ్చ తెలుగులో చిన్న నిర్మాత అని అంటున్నారు) ఫీలిం రీయాలమకుంటాడు. డబ్బు ఉండదు. అందువల్ల పెట్టుబడిపెట్టే మనిషిని వెతుకుతాడు. డబ్బు వడికి తిప్పడం, డబ్బు చెనుకోడం, ఆ వ్యక్తి వృత్తి ధర్మం కాబట్టి, అతను లాభాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని కొంట్రాక్టు పత్రంలో వరకులు పకడ్ బండిగా కట్టుకువస్తాడు. తత్ఫలితంగా చిత్రం నిర్మాణం అవుతున్నంతకాలమూ, నిర్మాతకు జీతం డబ్బులు మివచో, పైన కొని డబ్బు చేతిలో ఉండదు. ఆ స్థితిలో అతడు ఈ మహాయజ్ఞాన్ని నిర్వహించడం దుస్సాధ్యంగా కనిపిస్తోంది. ఆ తరువాతి కథ అంతా యాతనామయమే. ముఖ్యంగా ఇటు పెట్టుబడిదారుని సముదాయించి, డబ్బు తీసుకోడం లోను, అటు మేటివటి నటులను లాలించి పెట్ మోదకు తీసుకురావడంతోనూ అతనికి ప్రాణం చాలాస్తుంది. వాళ్ళ మధ్య వరిగి నానా అవస్థా పడతాడు. అయితే ఆ కొడికి పెద్ద నటులవెంట పరుగులు పెట్టడం ఎందుకు? అనవచ్చు కొందరు. ఈ ప్రశ్న నిర్మాతని అడగడంకన్నా పెట్టుబడిదారు-ఉరఫ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ ని అడగడం సబబు. స్టార్లు లేకపోతే డబ్బులివ్వరువాళ్ళు. ఈ సంగతి సార్వత్రిక తెలుసు. అందువల్ల వాళ్ళు బోలెడన్ని వరకులు పెడతారు. ఫలితం. 'స్వతంత్ర' నిర్మాత, అటు ఇటుకూడా వంగి వంగి సలాములు చెబుతూ ఆక కాగులామ్ మూర అంటూ తిరగడం.

ప్రాయశ్చిత్తం

ఈనాడు బొంబాయిలో ఒక్క డిజిట్ కుమార్ మినహా మిగతా పెద్దనటులందరూ బోలెడన్ని చిత్రాలకు కొంట్రాక్టులు రాసుకున్నారు. అందువల్ల వాళ్ళ ఒక్కొక్క చిత్రానికి నెలకు ఒకరోజు, మహాఅయితే రెండురోజులకు మించి పని చెయ్యడానికి వీలు ఉండదు. ఒక్కొక్కసారి, 'ఘటనబలం' వల్ల ఆ ఒక్కరోజు కూడా స్టార్కి ఏ ఇబ్బందో వచ్చివస్తుంది. కాల్షీటు కాన్సిలు అయిపోతుంది. ఆ నాటికి ప్రాధ్యుపరు ఘడియోలో హాటు సంపాదించి, సెట్ వేసుకుని, మిగతా చిన్న నటులందరినీ పోగేసుకుని కూర్చుంటాడు. ఇదంతా వృథా అవుతుంది. ఇటు ఘడియో వాళ్ళు సెట్ పీకెయ్యమని వలిడిచేస్తారు. ఇలా 'స్టార్'లు ఇచ్చే కాల్షీట్ల మధ్య కొంప మురిగినట్లు ఒక్కొక్కసారి-వారానికోసారి కావాలి-అదివారం వచ్చి పడుతుంది. ఆ రోజు నెలవుదినము. పెద్దతారలు పనిచేయరు. నిజానికి పనిచేసే రోజులోకూడా ఏ ఒక్కరూ-ముఖ్యుల మినహా-వేళికారారు. అలా రావడం నామాషీ. రాకపోడం

బి. ఎ. ఎస్. ప్రొడక్షన్స్ వారి 'చెంచులక్ష్మి'లో పుష్పవల్లి, హీరణ్యకశిపుడు, రేలంగి.

భాషను. పనికి, రావలసిన వేళ వాళ్ళకి గుర్తం డకపోయినా, ఎనిమిదింట నాలుగంటలు ఆలస్యంగా వచ్చినా, కాల్షీట్ ముగిసేవేళ వాళ్ళకి కంకత. ఏ పనిచేసున్నా, వేళ ముగియవస్తోందనే సరికే ఎక్కడలేని తొందర, చిరాకు నటించి, గబగబ కాల్షీట్ పోతారు ఉదయం 7 నుండి రాత్రి 9 వరకు ఏర్పాటైన మాటింగ్ కు (డబల్ కాల్షీట్) మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకు వచ్చి 'అయామ్ వెరిసాటీ' అంటూ ఇంగ్లీషులో స్లయిలింగ్ గా బాధపడతారు. ఆనక, రాత్రి 9 కే పని అయి పోతున్నా, 12 దాకా ఉండడానికి సంసిద్ధత తెలియచేస్తారు; తమ తప్పకు ప్రాయశ్చిత్తంగా.

ఊహ మంచిదే

ఊహ మంచిదేకాని, ఆ ప్రాయశ్చిత్తం అనుభవించేది, ఒంటిగంటదాకా నిద్రపోయి ఓవర్లన్ తాగివచ్చిన తారకాడు; పొద్దున 7 గంటలకు వచ్చి, ఘడియో మెతుకులు తిని ఆక్కడే పడి ఉన్న చిన్న నటులూ పనివాళ్ళూను. ప్రాధ్యుపరు 12 దాకా ఆగమంటే ఆ సన్నకారు జీవులు కాదనలేరుగా. తారమటుకు తారకు తను కంపెనీకి అవ్వాయం చేయలేదన్న తృప్తి ఉంటుంది. తరవాత సారికూడా, ఇదే పద్ధతిలో వ్వాయం చేయెయ్యచ్చులే అన్నదీ

మాతో, మళ్ళీ అలాగే ఆలస్యంగా వస్తారు. కొందరు పెద్దనటులు మాతాత్మగా, విశేష యాత్రకు బయల్దేరుతారు ఆప్పుడు. వాళ్ళు పనిచేస్తున్న చిత్రాల నిర్మాతలబాధ ఇంతా అంతా కాదు.

ఈవిధంగా విడుదలకు రూపాయలతో నాలుగు నెలలలో పూర్తి చేదామనుకున్న నిర్మాణం తెమిలి, చిత్రం ఇవరల పడేసరికి, అంతకు పదింతలకాలం, విడింతలు ఖర్చు పెరుగుతాయి. ప్రాధ్యుపరు, పెట్టుబడిదారు దగ్గర, ఆ యూనిట్ లో పనిచేస్తున్న యావత్తు జనాభాదగ్గర ప్రత్యక్షంగాను పరోక్షంగానూ చివాట్లు తింటాడు. అసమర్థుడు అని బిరుదు తెచ్చుకుంటాడు. హాస్యాస్పదు డివుతాడు. ఎవరిమటుకు వాళ్ళే, 'నీ మూలాన నేనెంత కష్టపడ్డానో, కష్టపడ్డానో చూడు' అని గదమాయిస్తారు. అందరి దృష్టిలోను కులాసాగా, సూట్లో గువ్వలే ఉన్న వాడు నిర్మాత ఒక్కడే! దాదాపు ఏదాది రెండేళ్ళుగా, నిర్మాణం 'పాగుతూ'ఉన్న చిత్రాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఆపోలో ఆర్ట్స్ వారి 'కివారికినాచి' ఏ నాటిది? అది ఇప్పుడేవ్వడే గమ్యస్థానం చేరుతున్నట్లుంది. సర్వేన్ బోస్ చిత్రం 'సవేరా' నిర్మాణం ఇంకా 'సవేరా' ఘడియోలోనే ఉందంటే తెలిసిన వాళ్ళవరూ సర్వేన్ బోస్ ని తిప్పుపట్టరు. వసంత్ జోగల్కర్ తీవ్రాన్న

“కారిగార్” పేర్లనుంచి కరతగంతో వస్తోంది. ఏదీలేదాకా తేజులవని తెలుస్తోంది అకోకకుమార్ వ్యంతచిత్రం ‘రాగి తోట’ అకోక, కోక, వద్దిని ఉన్నాయి. ఇది తూర్తికావడానికి ఏదాని పట్టింది

ఇలా నిర్మాణకాలం వాడుకగా ‘సాగి’ పోదానికి కారణాలు తారలకొరు; నవా లక్ష చెప్పవచ్చు అవన్నీ ఒకచానితో ఒకటి లంకపడి ఉంటాయి. కాగా, ఇలా అవస్థ వడేది కేవలం చిన్ననిర్మాత ఒక్కడే కాదు పెద్ద స్టూడియో అధిపతులకు కూడా ఈ చిట్కాలు తప్పటంలేదు ముఖ్యంగా ‘సార్ సిస్టం’ ప్రభావానికి లొంగిపోయిన తేజు. ప్రముఖ దక్షిణ భారత నిర్మాణ ఎస్ ఎన్. వాసన్ కు చేకరిం మొత్తంమీద అగ్రగణ్యుడని పేరు ఉంది అయిన తీసిక పంపదలెఖ, నిమన్, నస్సార్, మంగళి, బహుత్ దిన మారే, ఇన్నావియత్ పెద్ద హిట్ చిత్రాలు అంత పలుకుబడి పేరు ఉన్నా, ‘రాజ్ తింకో’, చిత్రనిర్మాణంలో ఆయన రెండేళ్ళు నించి చీకాకులు వడుతున్నార కారణాలు బోలెడు వాటిలో ముఖ్యమైనది మాత్రం మేటివలుల “నూకారం” అలాగే, వరసా స్టూడియో అధిపతి రెండేళ్ళ క్రితం ‘సితా రోంసె ఆగె’ ఆరంభించారు. దురదృష్ట వశాత్తు ఆ చిత్రం దిగ్భుతుడు గాన్తన్ ముఖర్జీ కూతాత్తుగా మరణించారు. తరువాతి ఇంకో

దర్శకుడిని కుదిర్చి తీసుకురావడానికి చాల కాలం పట్టింది నటులను తీసుకురావడానికి ఇంకా చాలాకాలం పట్టింది.

కౌరవం

ఈ విధంగా పశ్చిమీకు ప్రమాద పోతు త్తగా పరిణమించిన ‘సార్ సిస్టం’ ఇంత బలవత్తరక క్రితంవందకు, స్వతంత్ర నిర్మాతలను విమర్శించి లాభంలేదు. ఆ పెద్దలపేర్లు తోటలో పీరికి పెట్టుబడి దొరకదు. అయితే, తోటలో పేరుప్రతిపలున్న పెద్దపెద్ద సంస్థలు మటుకు ఈ విధానానికి లొబడడం కోర నీయం. ఆ సంస్థలపేర్లు, వాటి నిర్మాణ దక్షత ప్రజలకు తెలుసు వాటివిచూసేవారు చిత్రం చూడబోతారు. అందున్న పెద్ద సంస్థలు తారల దునుములు తారాజావ్వలల్లే పెరగడాన్ని నివారించవచ్చును. అంటే, వాళ్ళు కొత్తవాళ్ళతో చిత్రాలుతీసి నెగురు రావచ్చును.

ఈనాడు ఇక్కడ ఒక చిత్రానికి పది పదిహేరు లక్షల రూపాయలు ఖర్చు కావడం నూతనాలు అయిపోయింది ఇంత ఖర్చు అయిన చిత్రం, మొత్తంమీద ఒక కోటి రూపాయలు వసూలుచేస్తే రిఫ్ట్ ప్రాద్యూ సరు అవ్వలసాలు కాకుండా బయటపడడం సాధ్యంకాదు. ఈనాడు అన్ని చిత్రాలకూ ఖర్చు దాదలంగా అవుతున్నా, అన్నిటి

లోనూ కొన్ని మాత్రమే, హిట్లు అయి వచ్చు గడిస్తున్నాయి.

ఈనాడు పరిశ్రమలో డైరెక్టర్లు అనే వాళ్ళు అరుదైపోవడం మరో విశేషం ఉన్న డైరెక్టర్లందరు ప్రాద్యూసర్లే ప్రతి అనే పెంటు డైరెక్టర్లు, డైరెక్టరు హోదాకు వచ్చిన తీక్షణం ఎలాగో అలా ప్రాద్యూ సరు కావడానికి రహ రహ లాడుతాడు. అలా అయి నెగురొస్తున్న వాళ్ళూ కొంద రున్నార ను ముఖ్యులు గురుదత్, మోహన్ సెగార్, న త్యేన్ బోన్. వీరు కాక ఇంకా మహేంద్రకర్, రాజ్ ఖాన్సా, మందీ బర్మన్, రాజ్ రెడ్డి, కంకర్ ముఖర్జీ, అరవింద్ సెన్, సుబోధ్ ముకర్జీ మొదలైన వాళ్ళు యీ దారి లోనే ముందుకు వస్తున్నారు.

అసలు కారణం

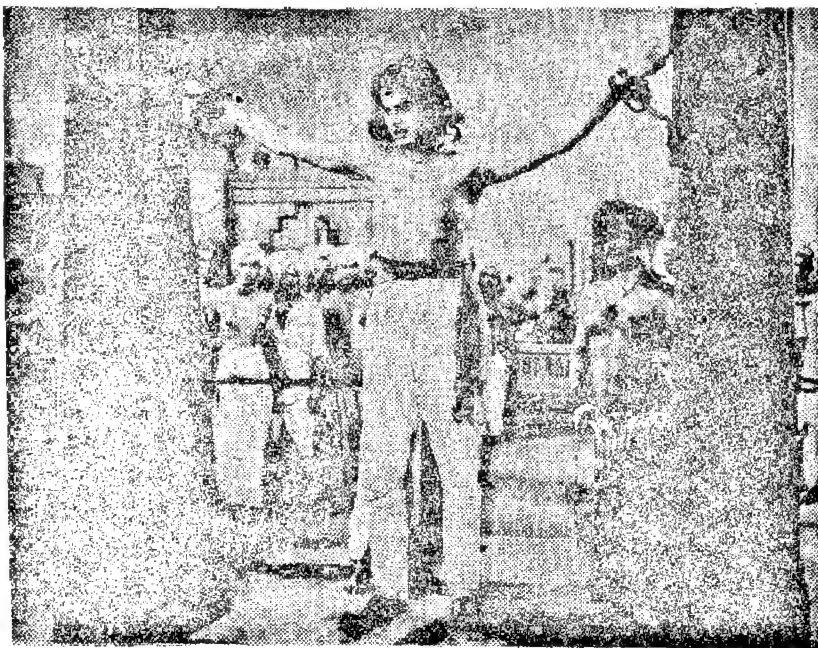
ఈ వ్యూహ చిత్రం నిర్మించడమకున్న ఆశామి డైరెక్టుకూడా తీసే చేయాలన్న పరిస్థితిలో పడుతున్నాడు బయటివ శక్తుకు ఒప్పగిస్తే, వాళ్ళు స్వయంగా తీసున్న చిత్రం ఏదో ఉండితీరుతుంది అందుకని వాళ్ళ దృష్టి వానిమీద ఉంటుంది దేనికి ముందు పనిచేయడం అనే ప్రశ్ని వస్తుంది. పోతే, దిగ్భుతుడి దునుము ఒకటుంది. ఈనాడు ఇక్కడ కేటా చిత్రానికి 50 వేలు. ‘ఇదెదా మనమే మనుకుంటే, అరలత్తు రూపాయలు మిగులు’ అనిపిస్తుంది స్వతంత్ర నిర్మాతకి.

అన్నెం శున్నెం ఎరగని ప్రాద్యూసర్లు చాలమంది, దిగ్భుతర్వ నిర్వహణకు ఒడిగట్ట దానికి ఇదే కారణం కాబోలనిపిస్తుంది.

పోతే, నటీనటులు ఏమీ తీసిపోలేదు. పెద్దనటు లందరూ చిత్రనిర్మాణ సంస్థలు నెలకొల్పుకొన్నారు. అందువల్ల పిళ్ళిని లాక్ చేస్తే, కాలక్షీటూ వాదితాలలో ఎక్కువ ఎవరికి దొరుకుతాయో, స్వతంత్ర నిర్మాతలు అందరికీ తెలుసు.

ఈవివరలయాన్ని కేదించి, మంచి పద్ధతి ఏర్పాటుచేయడానికి ఒక్కటే మార్గం ఉంది ఎ. వి. ఎం., జెమినీ, ఫిలింఫౌన్ వంటి పెద్ద సంస్థలు ఆమారంలో ప్రయత్నాలు ఆరంభిస్తున్నాయి. డిస్ట్రిబ్యూషన్, ఎక్జిబిషన్ వ్యాపారం తమ చేతులలోనే పెట్టుకొని, ఒక్క చీకె ఆరేసి, ఏదేని చిత్రాలు నిర్మించినట్లయితే, వ్యాపారంలో నిర్మాతకు ప్రాముఖ్యం, పలుకుబడి పెరుగుతాయి. అప్పుడు పరిస్థితులను అదుపులోకి తేవచ్చును.

ఇది ఇలా ఉండగా కొందరు స్వతంత్ర నిర్మాతలు, తామంతా కలిసి కేకంలోని వివిధ కేంద్రాలలో డిస్ట్రిబ్యూషన్ కేంద్రాలు నెలకొల్పుకొని ప్రదర్శన వ్యాపారాన్ని తమ అణమామిలో పెట్టుకొవాలని

ఇకోకావారి ‘భూలోకరంభ’లో నటం

చిత్రసమీక్ష:

శ్రీ రాజరాజేశ్వరి వారి 'అన్నతమ్ముడు'

నిరూపకకాలమాసం ప్రకారం పదవిమిది రీళ్ళపాటు (మాసవకాలమాసం ప్రకారం నిలవ, దుర్భాగపు పనులు మొదలుపెట్టాక పొలికముప్పైవీళ్ళు తిరిగి కోరికలుడిగే వరకు) అధర్వం విచ్చలవిడిగా విచారించి నిజయం చేపడుతుంది. సెమిటైన్లలో కూడా దానికి డోకా ఉండదు 19 వ రీలులో జరిగే టైన్లలో డోకా ఉండదు అధర్వం మేజయించుట పరిపాటి అప్పుడు హిరో హిరోయిను యుగళగీతం పాడడం అలవాటు.

ఈ ఏర్పాటు అక్షరాలా ఇలాగే కూస పోసినట్లు ఉండకుండా, చెప్పకోతగ్గ (మన చిత్రాలకు సంబంధించినంత వరకు) కొత్త పద్ధతిలో కథను అప్రజేయాలన్న సంకల్పంతో రూపొందించిన చిత్రం 'అన్నతమ్ముడు' కథాంతాన బాయికా నాయకుల యుగళ గీతం బదులు శే పథ్య గానం ఏర్పాటు చేయడం నంటి వి అలా ఉండిగా 'ధర్మము తప్పకజయిస్తుంది అన్న సత్యాన్ని తిరగేసి, "అధర్మము తప్పకుండా ఏదో ఒకరీలులో పరాజయం పొందగలదు" అని చూడడం ఈ చిత్రకథలో విశేషం. దీని తరువాత కోసమెరుపులాంటి జీవితసత్యాన్ని చూపి అలంకరించారు. అది: నిర్దోషి అని చివర వరకు మీరు అనుకునే కష్టం! యావజీవకాలాగారి కష్ట పడడం... ఇదే ఈ చిత్రానికి ఒకవిధమైన విలక్షణతను సమకూర్చిందని చెప్పకోవచ్చు.

ఇదరన్నదమ్ములు చెరోదారి తోక్కుడం తో కథ ఆరంభం అవుతుంది. పెద్దాయన ఇడి మంచివాడు, రెండో ఆయన బహు అయోగ్యుడు. దుర్వ్యసవాలకు పాదాభిగ్రు లాంటివాడు. తనవంతు ఆస్తి అంతా చాటికై ఖర్చు పెట్టేసి, ఆపైన అన్నగారి

ఒక పథకం వేశారు. అప్పట్లో అది ఆలోచనల ఘట్టంలోనే ఆగి పోయింది. కాని, ఇప్పుడు తిరిగి కృషి ఆరంభమైనదనీ, గురుదత్త మోహనసెగాల్, సత్యేన్ చోప్, బి. ఆర్. చౌహా ప్రభువుల అధ్వర్యాన అది త్వరలోనే కార్యరూపం ధరించవచ్చుననీ తెలుస్తోంది.

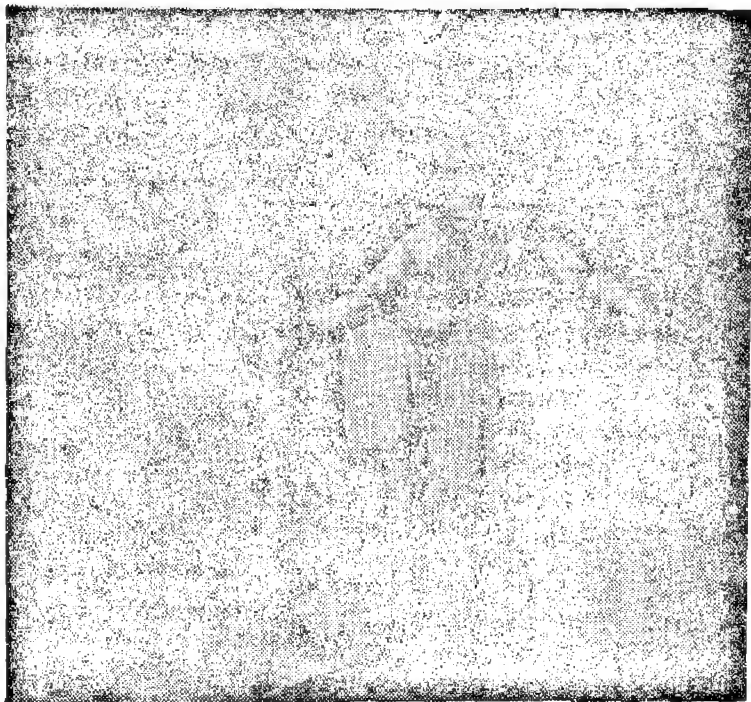
(ఆంధ్ర వారపత్రిక కోంబాయి విశేషం)

సాత్తుకోసం కృషిచేస్తాడు. కృషం అనే బ్రియూరాలూ బ్రహ్మాండం అనే గౌరవ బావమిడి అతనికి తోడ్పాటు. ఈ దుస్తుడు అన్నకి విషం పెట్టి చంపేస్తాడు. గర్భిణి అయిన వదిగెను, ఆమె కొడుకుని కూడా చంపబోతాడు గాని వాళ్ళు పారిపోతారు. అనక ఆపిలడిని, వాళ్ళింటి నాకగు పెంచు తాడు. తల్లి, ఒక కృష్ణ మిషనరీ ఆశ్రయం సంపాదించి అక్కజే కష్టపడి పనిచేసి జీవనం సాగిస్తూ ఉంటుంది. అధర్వానికి మంచిరీళ్ళు కావట్టి, అట్టే రథసలేకుండానే ఆమె మీద నిష్కారణం చాత్యారేరం, తల్పరితంగా వచ్చే జ్యేష్ఠ కారాగార శిక్ష పడతాయి. ఆమె తిరిగి వచ్చేవరకు పెద్ద కొడుకు ఎన్. జీ. రామారావులాంటి రవి గాను, చిన్నవాడు జగ్గయ్యవంటి రాజేంద్ర గానూ పెరుగుతారు. రవి కాయకక్షం చేసుకు బతుకుతాడు. రాజేంద్ర లాయరే పేరూ, కారూ సంపాదిస్తాడు. వన దర్శకుడు సి. ఎస్. రావు, పాత పద్ధతిలో పుట్టు

దున్నట్టా, గంటూవంటి కొండ గుట్టల అస్సారం ఇవ్వవలదువల్ల తల్లి కాంతమ్మ వాళ్ళని గుర్తించదు. ఎవరన్నా తెలితే బాప్టేని ఎం. ఎస్. రామారావు శేషస్యం లోంచి త్రావ్వంగా నూచించినా ఎవరూ చెప్పరు. అయినా, అవిర్య చనియ మొక అనురాగం పెలుచికినందువల్ల రవి, తల్లిని కనికరం కొద్దీ చేరదీసి, తల్లి లోగే పూజనూ ఉంటాడు. ఈలోగా, అతని పితరండ్రే వాగ్ధ్యరరావు వానా అభూయత్యాయా చేస్తూ ఉంటాడు. రవి చాలెలువలె పెరుగు తున్న పద్మను చెరచబోయి ఆమె మరణానికి కారకుడవుతాడు. పగలీర్చుకోవచ్చుక రవినీ చంపబోయి, తన ప్రియరాలు కృషం మరణానికి కారకుడౌతాడు. ఆ సేరాన్ని రవి మీదకు తోనేస్తాడు. ఆ తరవాతి, లాయరు రాజేంద్రభార్య రాణిని బలార్క రించేవేళ, తన పాతకీత్రువు రవి మళ్ళీ సిద్ధం అవుతాడు. అయ్యధం చేత బట్టి ఉన్న ఆ దుబ్బడి బారినండి, రాణిని, తనను కాపాడు కోవడానికి జరిపిన పోరాటంలో, రవి, వాగ్ధ్యరరావును చంపేసేస్తాడు.

ఇక్కడనుంచి, కథ ఇంకోవారి బట్టడమే ఈ చిత్రం విశేషం.

రవి, ముదాయిగా కోర్టులో తోజరయే సరికి, అతని తమ్ముడు రాజేంద్ర న్యాయ మూర్తి పదవికి వచ్చేస్తాడు, అలా బనాదు తెళ్ళోసా సన్నట్టు రోమ్సగరం వెళ్ళొస్తా వన్న 'ఫాదర్', అవేళకు తిరిగి వచ్చి

పొన్నలూరివారి 'కోభ'లో రామారావు, అంజలిదేవి

'అన్న - తమ్ముడు'

రాజేంద్ర కాంతమ్మకు కొడుకేనని చెబు
డిస్తాడు. "అయితే రవి నీకు అన్నయ్యవని,
ఆ సంగతి క్రితంలోనే తెలుసుకొన్న కాం
తమ్మ చెబుతోంది

స్వామిస్వామిలో, రవి, "స్వామివాడు
అనే సవతిల్లాల" సహాయం అక్కరలేదని,
చాత్యకు సంబంధించిన కథయావత్తు తనే
చెబుతాడు. ఒక దుష్టాడినుండి, ఒక అబలను
(ఆమె జడ్డిగారి భార్య) కాపాడడానికి,
తన ప్రాణం కాపాడుకోవడానికి రవి, చాత్య
చేకాడన్నది స్వపంగాలేనినా, రవి, చాత్య
నుండి పగబటి ఉన్నాడన్న విషయాన్ని
కూడా లెక్కలోకి తీసుకొని, దుష్టశక్తిగా
ప్రభుత్వం పని కాని, కృతులకు ఆ అధి
కారం లేదన్న శిక్షా స్ఫూర్తి అధికరణాన్ని
అక్షరాక్షరంగా ఈ వివాదానికి పటించి
నిందితుడు తన అన్న అయినప్పటికీ, దోషి
అనే ఎంచి, యావత్తవ తారాగారశిక్ష
విధించినట్లు రాజేంద్రదీర్చు చెబుతాడు.

చాలా గొప్పవిషయం ఉన్న అదర్శం.
కాని, ఎంతవరకు స్వామియో? అన్న
సందేహం కలుగుతుంది. లాయర్ మాట దేము
డెదగు; చాత్య జరిగినపుడు అక్కడ ఉన్న
నాకరు, రవివల్ల తన ప్రాణం మోసం
కాపాడుకొన్న రాణివనా సాక్ష్యం ఇచ్చారు
గాని రవి వాళ్ళని పిలవకపోయినా, పోలీ
సులు ఆ సమయంలో వాళ్ళని అక్కడ
చూశారు గాబట్టి వాళ్ళేవా తీసుకువస్తారు
అనదుపోయాలు లేవు. కాగా, అత్యురక్షణ
కోసం, శరం తప్పనిసరి అయింది అని పరి
శ్చితులు నిరూపిస్తున్న శత్యాన్ని గూడా
పట్టించుకోకుండా, "ఫస్ట్ డిగ్రీ మర్డర్"గా
వరిగజించి శిక్ష వేయించారు. పోలీసులు

తరగేసి, 'ప్రిసిడెంట్' ఎలా ఉన్నాయో
చూచినా, రివల్యూట్ "చిన్నపిల్లని వగల
కోసం చాత్య చేసిందన్న" ఆరోపణపై
కాంతమ్మకు వత్తుండేట్లు శిక్ష పడిందన్న
సంగతి బయటపడేది 'ఎలాగా మీరాయను
లేదు గాబట్టి ఎక్కడుంటేనేం' అని జడ్డి
గారు అనుకున్నారేమో తెలియదు

"మొలైని" పాటుటిక్ జస్టిస్ లేక
పోయినా, మామూలు జస్టిస్ కూడా చెయ్యి
లేదు జస్టిస్ రాజేంద్ర" అన్నార ఈ చిత్రం
చూచిన ఒక 'స్వామివాడి'

కథకు శ్రుష్టి చెక్కురప్పడోసం, మంచి
వాడైన రవికి అంత పెద్ద శిక్ష వేసి తీరాలనే
సంకల్పితే, ఆ ప్రాత్రకు ఒకటూ రెండోదండ
నార్త మైన వంకలుపెట్టి ఈ కేసును కాస్త
కట్టదిట్టంగా కట్టకు రావలసిందని ఆయన
అభిప్రాయం. లేకపోతే, ఇప్పుటి కేసు
ప్రకారం, ఇందులోని సేసలేన దుష్టాడు
చచ్చిపూడా పగపాధించాడని నూచించి
నట్లవుతుంది.

* * *

కథకి సంబంధించినంతవరకు ఇది ఎలా
ఉన్నా, నటనను లెక్కలోకి తీసుకుంటే,
వైవాదాలు గట్టిగా నిలబడవు. జస్టిస్
రాజేంద్ర, ఈ అభియోగాన్ని సాకల్యంగా
నంట బట్టించుకున్నవిదబు, ముద్దాయికి
శిక్ష విధించకపోవడం అధర్వం అని మన
స్ఫూర్తిగా నమ్మి మరీ ఆపరి చేకాడన్న
సమస్యకం కలిగేలా జగ్గయ్య నటించాడు
నేటి ప్రేమకుటుంబాలు మటుకు, కొండగుడ్డు

పెళ్ళిమాతుర్ని చూడడానికి బదిలీ పల్లెకొడుకును పంపి ఎవరికీ తెలియకుండా కొల్ల
కాప్పన్న సర్పాధాన్ని ఉను కనిపెట్టి చిట్క తెచ్చింది-రివల్విక్ వారి "పల్లెనందడి"లో
సురభి కాలనరవ్వతి, చలం.

పూటలు పిలికెట్టి పూటలు దెతా
గోపాలం, బి.వి ఎస్ ఆచార్య, కొం
రాజా, సముద్రాలజానియర్ సంగీతం
అశ్వత్థామ నటవరం ఎస్ టి రామా
రావు, జగ్గయ్య, రేలంగి, ముక్కామల,
చదలవాడ కుటుంబరావు, కె వి ఎస్
శిర్క, ఆర్ నాగేశ్వరరావు, వడ్డ
నాథం, ఎ వి శుబ్బారావు, నల్ల రావు,
మూర్తి, మాలి, బావకి, రాజసులోచన
నిర్మాత కడారు వెంకటేశ్వరరావు

పోవాలకు మించి నటించడానికి ఆస్కారం
లేకుండా ఉంటున్నాయి కాబట్టి వాటిని
మినహాయించుకున్నా, ఇతర సన్నివేశా
లన్నిటిలోను జగ్గయ్య నటన, ప్రాత్రకు
ప్రాణపరిచ్ఛ చేసేదిగా ఒప్పించి బ్రతికి
పెట్టే ఇల్లాలుగా, బిడ్డలకోసం ఆరాటపడ
తల్లిగా, మాలి ప్రదర్శించిన నటనకూడా
సహజంగా పోగి, ఆ ప్రాత్రకు ప్రేక్షకుల
సానుభూతిని సంపాదించి పెట్టింది

ఒక వేషంలోనే, రకరకాల వేషాలు
వేస్తూ కలుసుకుగా తిరిగిన రవిగాను, ధర్మ
వేషతక్కు ధర్మశాస్త్రానికే ఈ నాడు ఎక్కుత
పలుకుబడి ఉందన్న సంగతి తెలుసుకోలేక
దండవ పొందిన అమాయకుడు రవిగాను
ఎస్. టి. రామారావు, సమర్థంగా నటించి,
ఉన్న పేరకు ప్రాత్రను ఒప్పించాడు నీసీ
దుష్టాడు నాగేశ్వరరావు ప్రాత్రను, ముక్కా
మల ఎన్నతగ్గ సౌలభ్యంతో సాగనుతో నడి
పాడు అరడి ప్రియురాలుగా రాజసులో
చన, బావమరదిగా చదలవాడ, వంటవా
డుగా వడ్డనాథం, క్రొవ్రవ మతాచార్య
కుగా కె వి ఎస్ శిర్క, పోలీసు
అఫీసరుగా ఆర్. నాగేశ్వరరావు, జడ్డిగా
ఎ వి. శుబ్బారావు, రాజేంద్ర భార్యగా
బావకి మొదలగువారంతా తమ తమ ప్రాత్ర
లను యథోచితంగా నటించారు తొలిసారిగా,
ఎన్నతగ్గ పెద్ద భూమికను నిర్వహించిన
మిక్కిలికేసి నటన ప్రశంసనీయంగా ఉంది.
పోలీసుగా రేలంగి ఎప్పుటికీ మల్లేశే, వీరై
నంత చూడవుడిచేసి నవ్వించాడు.

శంకులక్ష్మి వాటకం వంటి కాంగులన్నీ
అక్షాదకరంగా ఉన్నాయి. అశ్వత్థామ
మూర్తివ పూటలలో, రాజేంద్ర, రాణిలకు
గాత్రధారులుగా శ్రీనివాస్, సుశీలలు పాడిన
పాట చాలా హాయిగాఉంది, పూటను
చిత్రించినచోటు కూడా చాలా సినిమా
టిక్ గా ఉంది...

రెండుతరాల మనుషుల కడను చిత్రించ
బోవడం దర్శకుడికి గురుతరమైన కార్య
భారం. అయినా, వినుగు కలగకుండా,
తెరవిడ చెప్పుకువచ్చారు. ఎలావ్వి, 18
రీళ్లు సాగిన కథకు, కథ స్వభావాన్ని బట్టి,
ఉండతగ్గ గమ్యసానం, లక్ష్యం చూశా
రుగా అంతర్రాసమై పోయియో, రైలు

‘అమెరికన్ ఆస్కార్’ పోటీకి ‘మ ద రి ం డి యా’

అమెరికా హుషన్ టెక్నర్ అకాడమీ ఏజెంటు ఉత్తమ నిర్దేశిత చిత్రాలకు ఇచ్చే బహుమతికై, ఈ ఏడాది మహబూబ్ నిర్మించిన ‘మదరిండియా’ చిత్రాన్ని కూడా పరిశీలకు ఎన్నిక చేశారు.

దీనితోపాటు మరి నాలుగు నిర్దేశిత చిత్రాలు నామినేట్ చేయబడ్డాయి. అవి ‘గేట్స్ ఆఫ్ పారిస్’ (ఫ్రాన్స్), ‘ది డివిల్ కేస్ ఎట్ నైట్’ (జర్మనీ), ‘ది నైట్స్ ఆఫ్ కాంటియా’ (ఇటలీ), ‘నైట్స్ లైఫ్’ (నార్వే) వరిచత్ ఫన్లు ఈ చిందితి లోనూ ఒక చిత్రాన్ని బహుమతికి యోగ్యమైనదిగా నిర్ణయిస్తారు.

ఇందు నిమిత్తం ‘మదరిండియా’ చిత్రం ప్రతినిధిదానిని, ‘ఇంగ్లీష్ సబ్ టైటిల్స్’ కోడించి పంపవలసిందిని అకాడమీ పాతర్ల సం దర్శక నిర్మాత మహబూబ్ కు లేఖ వ్రాసింది. మహబూబ్ లండన్ వెళ్లి ఆక్కడి ‘టెక్నికల్’ సంస్థ ‘మదరిండియా’ ప్రతులు తయారైన చోటు) నుండి ఒక కొత్త ప్రతి తీసుకొని స్వయంగా హాలీవుడ్ వెళ్లగలవని తెలిసింది.

అమెరికన్ చిత్రాలలో అకాడమీ అవార్డుకు సిఫారసు చేసిన మూడుచిత్రాలలో ప్రథమస్థానం ‘సయోనారా’ది. తరువాతి రెండూ ‘పేటన్ స్టేస్’ ‘బ్రిడ్జ్ ఆన్ ది రివర్ క్వాయ్’.

ఉత్తమ పటివటులకు ఇచ్చే బహుమతులకు

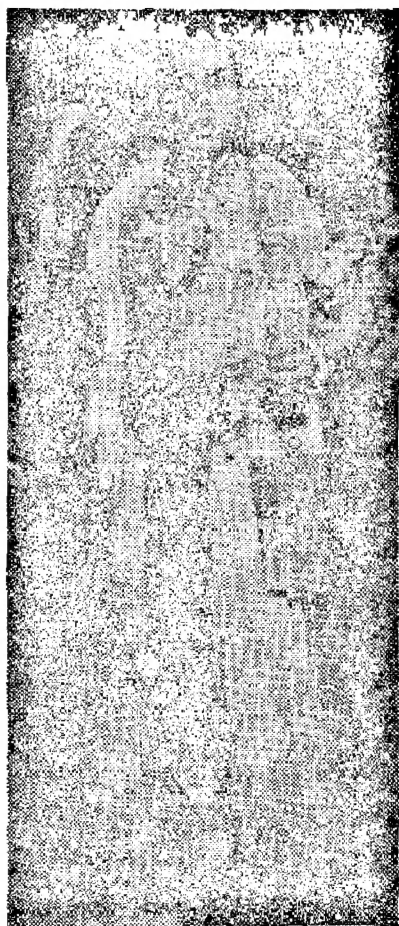
పటాల క్రొసింగ్ పాయింట్లు పోరబాటుగా వడివందువల్ల చారి కూరిందో తెలియకాని మొత్తానికి ఇది ఎక్కడలచుకొన్న రైలన్నా కాక పోవాలి; లేదా వెళ్లదలచుకొన్న ఉరన్నా కాకపోవాలి. ఉన్న పక్షంగా ఒక్కపాటలో (లేదా చివరనేపద్య గాయకుడు పాడిన ఒక్క పాటలో) చెప్పకోవాలంటే, రాజమండ్రి నించి విశాఖవద్దను వెళ్ళే రైలు పొరబాటున చామర్ల కొటలో చారిమారి కాకనాడ చేరుకుందను కోవాలి.

జయరాకార (నానక నాన దుర్గర్ అరి చక్రలో వటువటు). ఆర్కె గిరన్ (బ్రిడ్జ్ ఆన్ ది రివర్ క్వాయ్) ఈ శిష్ట నామినేట్ చేశారు. ఇద్దరూ బ్రిటిష్ వటులే

శ్రీమతి శాంతకుమారి

సోదరి వివాహం

ప్రముఖ దర్శకనిర్మాత శ్రీ పి తుల్యుగారు, తమ ముదలు, (శ్రీమతి శాంతకుమారి సోదరి) చిల్ల సాల్ అమ్మమ్మ (వి.ఎ) ని చిల్ల ఎం. జగన్నాధరావు (వి.ఎస్.సి; వి.ఇ సోదరర్న రైల్వేలో ఇంజనీరు) కు ఇచ్చి

జలదమావారి ‘రాజనందిని’లో

తలంగి

5-3-58

ఫిబ్రవరి 21 ఉదయం 8 గంటలలో మద్రాస్ లాండ్స్ రోడ్ లోని ‘సత్య గృహ’ భవనంలో బైథనంగా వివాహం జరిపించారు. తలంగి తటివటులూ, తరితమవ యెడిత పెద్దలూ, తలుతురు తుర్ల ప్రముఖులూ వచ్చి వధూవరులకు ఆశీర్వదించి, కామము చదివించారు. సాయంకాలం నిందు, శ్రీమతి కమలాంక్షుల సృష్టిప్రదర్శనం జరిగాయి.

‘శ్రుష్ట గారడీ’

నంది టెక్నర్ వారి పారాజోం ‘కృష్ణ గారడీ’ మార్చి 1 న విడుదల అవుతుంది. జి. వి. (మల్లీ వెల్లి) రావు దర్శకత్వాన తయారైన ఈ చిత్రంలో అమర్ నాథ్, రేవతి, జగయ్య, మిక్కిలినేని, ఎ.వి నువ్వా రావు, శివరావు పాల్గొన్నాడు సంగీతం పెంతాల్ల నాగేశ్వరరావు సమకూర్చారు.

జయ బేరి

శ్రీ కారదా ప్రొడక్షన్ వారి ‘జయ భేరి’ డి. తుల్యుగారి దర్శకత్వాన తయారవుతోంది. నాగేశ్వరరావు, అంజలి కేవి, నాగయ్య, రేలంగి వటిస్తున్నారు. సంగీత దర్శకుడు పెంతాల్ల.

శుభవార్త

(49 వ పేజీ తరువాయి)

రూపాయలు ఇస్తారు. వాటి తరువాత అభింభారత స్థాయి ప్రకంసాపత్రం అందుకునే కథా చిత్రానికి, పిల్లల చిత్రానికి రూ. 12,500 చొప్పున ఇస్తారు.

తరువాత రాష్ట్రపతి సువర్ణపతకం సంతాదించే ఉత్తమ దాఖ్యమెంటరీ చిత్రానికి విరువేల రూపాయలూ, రెండవ బహుమతిగా అభిలభారత ప్రకంసాపత్రం లభించే దాఖ్యమెంటరీ చిత్రానికి రెండువేల విరువందలూ ఇస్తారు.

ప్రధుత్వ కచ్చా వాని కి, పరిశ్రమ అభివృద్ధిపట్ల గల ఫదధిలాపకూ చిన్న ప్రాయంగా ఉన్న ఈ వగదు బహుమతులకు ఇవే పరిమితులు కారాదని, నీలువెంట సాధ్యమైనంత త్వరలో ఈ మొత్తాలు పెరుగువని అశిస్తున్నామనే వలుతురు దర్శక నిర్మాతలు అన్నారు ఎందుకంటే ప్రధాని నెహ్రూ ఈమధ్య ఒకసారి అన్నట్లుగా మనదేశంలో ఇంకా మంచి చిత్రాలకు డబ్బురావటం లేదు.

డా. పి. పిలింస్ వారి 'చందన్'లో మాలాసిన్వా

శుభ వార్త

కొబ్బి దబ్బురాని చిత్రాల నిర్మాతలకు పారిక కల సహాయం ను కలగ కరం కావాలను.

ప్రముఖ దక్షిణభారత దర్శక నిర్మాత శ్రీ పి. ఎన్. రాధీగాలు కొంతకాలం క్రితం ఫీలింమిజార్ సందర్శనలోనూ దరిమిలా కొన్ని పథలలోనూ నూచించియు నిర్మాణ క్షయన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, బహుమతి మొత్తాలను నిర్ణయించడం వాంఛనీయం.

ప్రాంతీయ భాషాచిత్రాలు

కుర్రో ముఖ్య విషయం, రాష్ట్రీయ స్థాయిలో బహుమతులుపొందిన చిత్రాలకు ఇటువంటి ప్రోత్సాహం లేకపోవడం. అఖిలభారతస్థాయిలో ప్రదర్శనకై చిత్రాలు నిర్మించేవారుకప్ప, ప్రాంతీయ భాషా చిత్రాల నిర్మాతలు అందరూ ఈ బహుమతులు సంపాదించడానికి ప్రయత్నించే అవకాశం అంతగా ఉండదు. అందువల్ల చాన్సరి రజతపతకం పొందే చిత్రాలకు

నూదా కునిపమైన ప్రోత్సాహం కల్పించి అదుకోవడం అవసరం.

ఈ బహుమతులకు కొలవిన సామ్య సమకూర్పడం కేంద్రానికి దుస్సాధ్యం అయిపట్టయితే రాష్ట్రప్రభుత్వాల నుండం జవేసి, కొంత తాముభరించి, మరికొంత కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చేపద్ధతివైనా ఏర్పాటు చేయడం వాంఛనీయం.

విక్రమోర్వాశి మార్కు

నింహాననం

చెప్పించాడు. ఏడిటింగ్ పనికి తన తరఫునుండి గామోర్చి తెచ్చి రాత్రిపూటా పని చేయించాడు. ఎంతలోపతగా వాడుకున్నాడంటే ఆఖరికి, డబ్బింగులో, తన కొవధారి డైలాగులు బాగా చెప్పడానికితగ్గ వేడి మూడో రాకడానికని. రామారావుని నిలబెడి ఉత్త పుజ్యానికి తిటిపోసేవాడు. ఇంకా ఏం చెప్పను బ్రదర్, తల్లుకుంటే గ్లిసరిన్ లేకుండా కళ్ళునొప్పిస్తాయి. చివరికి ఏమైందనుకున్నావు?

పిక్కరు పైటియిలో డైలాగులరావిన

వాడు టి. ఆర్. రావు అని తెలుసుకొన్నాడు "అదేమిటి, టి. రామారావు అని వెయ్యి రాదా, ఇంకొక్కడెక్కడా వేరే ఇది మానీ అయినా ఛాన్సిస్తాయా" అని అడిగాడు రామారావు.

"ఫరవాలేదు బ్రదర్ అలాగే ఉంచు. వాడేమిటి. రామారావు. అంటే ఇద్దరికీ ఛాన్సి ఉంది. నీదనిమవ్వను వాడని నేనంటా" అన్నాడు రామారావు.

"వేరే దబ్బున్నా పారెయ్యి రూముకి ఆర్డర్ ప్లూస్" అన్నాడు రామారావు.

ఎంతో

పదిహేను

వెరిగిందే. పారిక రీమూవ్. పోయినాని మూడూ ఉంటుంది. గుడ్ లక్! అశ్వని లేచి పోయాడు రామారావు.

* * *

'19 వేల అడుగుల ఫీలిం! డైలాగులూ, పాటలూరాసి, మూడు పెద్దకా రెక్కర్ల డబ్బింగు! డైలాగులు చెప్పి, మూడెళ్ల ఆహారాత్రాలూ అడ్డమైన చాకిరిచేసిందిమీరు ఇదా పరితం' అని పెద్ద డైలాగురాసి చదువుకుని మరీ ఏదీ చాడు రామారావు.

ఆ సేవ, ఆశీర్వాదం చెక్కుకుంటూ ఆక్కడ ఆక్కడ, ఫలానా పిక్కరుకి డైలాగులు రావిన టి. ఆర్రావుని అని చెప్పబడేవాడు.

కాని ఎవరూ నమ్మలేదు. రామారావు వేరు కొట్టేసున్నాడనుకున్నాడు. ఓ రోజున రామారావు తనకి తెలిసిన సలుగుర్లూవాడే కడిగేవాడు ఇతన్ని. తప్పకామూ ఇలాటే దొంగపనులు చేస్తావా అని.

మూలాన అనాడు, ఆతనికి సలహా ఇచ్చి ఆ నభజుడి మాటలంటే, ఇంత అవ్వవచ్చేదా? ఇప్పుడు భవిష్యత్తునూదా లేకుండా పోయింది. అని కథ ముగించాడు కొలంబస్.

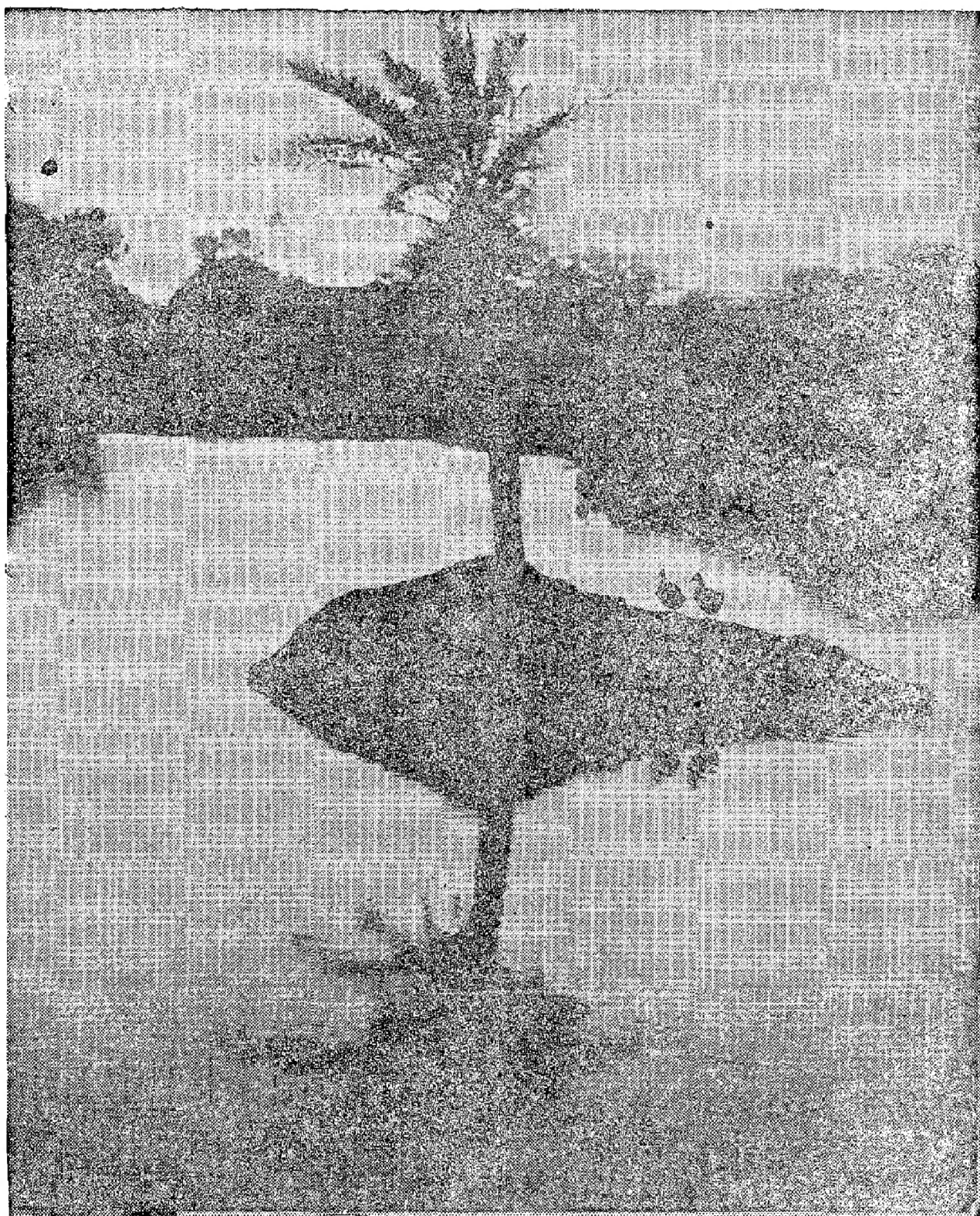
రాజా బరువుగా నిల్చున్నాడు.

"అమ్మంటు ఇంకో రీమామ విను. ఇది జరిగిన ఆర్కైల్లికి ఒక సింహాళభాష పిక్కడ డబ్బింగు అవుతోందని వార్తచ్చింది. మాటలూ పాటలూ రాస్తున్నాడేమీరు టి. ఆర్. రావు అని తెలిసింది. రామారావు అని రామారావు అనుకోన్నాడు. రామారావు వెళ్ళొస్తున్నాడేమోనని రామారావు చూడలి పోయాడు. ఇంకటి ఈ మిషరీ ఏమిటంటావు. టి. ఆర్. రావు ఎవరంటావు?"

రాజా ఓ నిమిషం ఆలోచించి బహుశా రామారావు నేనూ అన్నాడు.

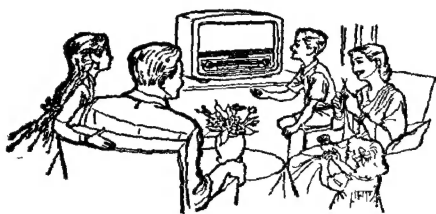
"ఏమండ. కాదని చెప్పానుగా. ఈ టి. ఆర్. రావు పేరు రంగారావు!... యూస్ రెస్ బ్రదర్. నువ్వు పనికిరావు. ఈ మాత్రం కని తెలుకపోతే ఏం లాభం?" అన్నాడు కొలంబస్.

(ఇంకా ఉంది)

నిరువహతి స్థలము

ఫోటో : నందగోపాల్, మైసూరుబాదు.

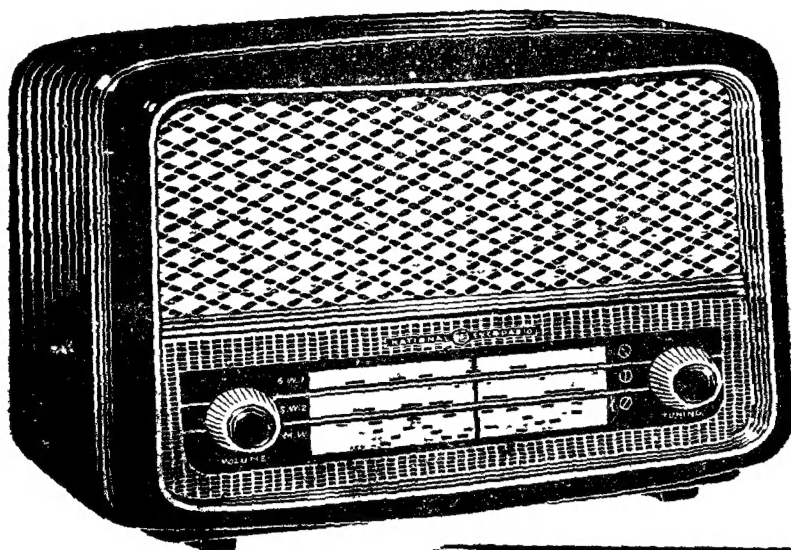

సాటిలేని శ్రేష్ఠతకు
అద్భుతమైన పనితనమునకు

రెండు దివ్యమైన నేషనల్-ఎక్స్ మోడలులు!

ఇదిగో, మీరు రేడియో ప్రసారములను దివ్యముగా విని ఆనందించుటకు చక్కగా పనిచేసే, అత్యంత శ్రేష్ఠమైన రెండు నేషనల్-ఎక్స్ మోడలులు! అవి 'మాన్ సూనైక్' చేయబడినవి మరియు వాటితో ఒక సంవత్సరము గ్యారంటీ యివ్వబడుతుంది. మీ దగ్గరలోనున్న నేషనల్-ఎక్స్ వ్యాపారిని వాటిని పెట్టమని నేడే వినండి!

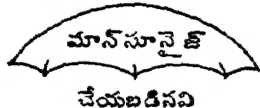

మోడలు 717: ఐంగారు రంగు కాపడములతో, మరున్ రంగు స్టాటిక్ క్యాబినెట్ మోడలు యు-717: 5 వాయిలు, 3 బ్యాండులు, 230 వోల్టల కరెంటు మీద పనిచేసే ఎస్/డిఎస్ సెట్. మోడలు డి-717: 4 వాయిలు, 3 బ్యాండులు; ట్రై బ్యాటరీ సెట్ రు. 250/-

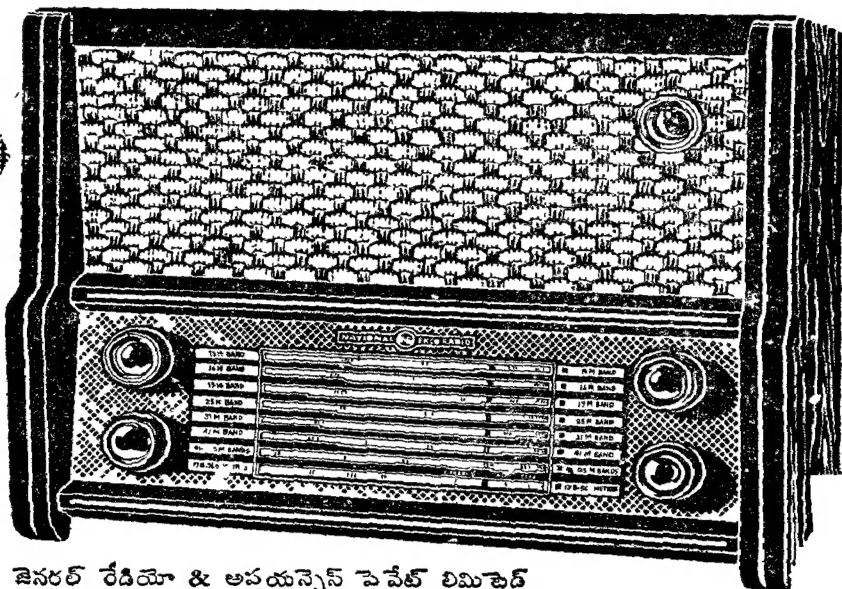
అన్ని దరఖా సెట్,
ప్రాచీన వస్తువుల అదనము

మోడలు 187 6 వాయిలు, 3 బ్యాండులు. అందమైన కట్ట క్యాబినెట్. మోడలు ఎ-187 ఎస్ సెట్; మోడలు యు-187 ఎస్/డిఎస్ సెట్ రు. 475/-

నేషనల్-ఎక్స్ రేడియోలు
శ్రేష్ఠమైనవి - అవి

చేయబడినవి

G.R.A. 6398

జెనరల్ రేడియో & అప్లయన్సెస్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

ఒ.పేరా హౌస్, కొండాపా 4 • 3 మదన స్ట్రీట్, కంకర్లా 13 • 1/18 మౌంట్ రోడ్, మద్రాసు 36/79 నిర్మల జూబ్లీ హిల్స్ రోడ్, బెంగళూరు • కోగ్గియాన్ కాంపి, ఢాంబిని చౌక్, ఢిల్లీ